

Ο περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς (Κυρωτικός) Νόμος του 2008 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 25(ΙΙΙ) του 2008

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης
τίτλος των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς (Κυρωτικός)
Νόμος του 2008.

Ερμηνεία. 2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει
διαφορετική έννοια-

«Σύμβαση» σημαίνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών
κατά της Διαφθοράς, της οποίας η κύρωση εγκρίθηκε με την
Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 59.031 και
ημερομηνία 3 Δεκεμβρίου 2003 και η οποία υπογράφηκε εκ
μέρους της Δημοκρατίας στη Μεριίδα του Μεξικού στις 9
Δεκεμβρίου 2003.

Κύρωση 3.- (1) Με τον παρόντα Νόμο κυρώνεται η Σύμβαση, της
της Σύμβασης. Πίνακας. Μέρους Ι, Μέρους ΙΙ
Μέρους Ι του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρους ΙΙ
αυτού.

(2) Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των κειμένων που
εκτίθενται στα Μέρη Ι και ΙΙ του Πίνακα, υπερισχύει το
κείμενο στο Αγγλικό-πρωτότυπο που εκτίθεται στο Μέρους Ι
αυτού.

Κεντρική αρχή. 4. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ορίζεται
ως κεντρική αρχή, για τους σκοπούς της Σύμβασης.

- Δικαιοδοσία. 5. Άνευ επηρεασμού των διατάξεων του άρθρου 5 του
Κεφ. 154. Ποινικού Κώδικα και του άρθρου 20 του περί Δικαστηρίων
Νόμου, τα αδικήματα τα οποία καθορίζονται στη Σύμβαση
εκδικάζονται από τα κυπριακά δικαστήρια στις περιπτώσεις
οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 42 της Σύμβασης.
- 3του1962
43του1963
41του1964
69του1964
70του1965
5του1967
58του1967
44του1972
92του1972
29του1973
59του1974
3του1975
13του1979
10του1981
46του1982
86του1983
186του1986
111του1989
236του1991
6(Ι)του1994
3(Ι)του1996
99(Ι)του1996
36(Ι)του1997
40 (Ι)του1998
45(Ι)του1998
15(Ι)του1999
37(Ι)του1999
38(Ι)του1999
129(Ι)του1999
30(Ι)του2000
43(Ι)του2000
77(Ι)του2000
162(Ι)του2000
169(Ι)του2000
181(Ι)του2000
27(Ι)του2001
12(Ι)του2002
85(Ι)του2002
144(Ι)του2002
145(Ι)του2002
25(Ι)του2003
48(Ι)του2003
84(Ι)του2003
164(Ι)του2003
124(Ι)του2004
31(Ι)του2005
18(Ι)του2006
130(Ι)του2006
126(Ι)του2007
127(Ι)του2007
70(Ι)του 2008
- 14του1960
50του1962

11 του 1963
8 του 1969
40 του 1970
58 του 1972
1 του 1980
35 του 1982
29 του 1983
91 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988
64 του 1990
136 του 1991
149 του 1991
237 του 1991
42(Ι) του 1992
43(Ι) του 1992
102(Ι) του 1992
26(Ι) του 1993
82(Ι) του 1995
102(Ι) του 1996
4(Ι) του 1997
53(Ι) του 1997
90(Ι) του 1997
27(Ι) του 1998
53(Ι) του 1998
110(Ι) του 1998
34(Ι) του 1999
146(Ι) του 1999
41(Ι) του 2000
32(Ι) του 2001
40(Ι) του 2002
80(Ι) του 2002
140(Ι) του 2002
206(Ι) του 2002
17(Ι) του 2004
165(Ι) του 2004
268(Ι) του 2004
21(Ι) του 2006
99(Ι) του 2007
170(Ι) του 2007
76(Ι) του 2008.

ΤΙΝΑΚΑΣ
(αρθρο 3)
Μερος Ι

UNITED NATIONS CONVENTION
AGAINST CORRUPTION

PREAMBLE

The States Parties to this Convention,

Concerned about the seriousness of problems and threats posed by corruption to the stability and security of societies, undermining the institutions and values of democracy, ethical values and justice and jeopardizing sustainable development and the rule of law,

Concerned also about the links between corruption and other forms of crime, in particular organized crime and economic crime, including money-laundering,

Concerned further about cases of corruption that involve vast quantities of assets, which may constitute a substantial proportion of the resources of States, and that threaten the political stability and sustainable development of those States,

Convinced that corruption is no longer a local matter but a transnational phenomenon that affects all societies and economies, making international cooperation to prevent and control it essential,

Convinced also that a comprehensive and multidisciplinary approach is required to prevent and combat corruption effectively,

Convinced further that the availability of technical assistance can play an important role in enhancing the ability of States, including by strengthening capacity and by institution-building, to prevent and combat corruption effectively,

Convinced that the illicit acquisition of personal wealth can be particularly damaging to democratic institutions, national economies and the rule of law,

Determined to prevent, detect and deter in a more effective manner international transfers of illicitly acquired assets and to strengthen international cooperation in asset recovery,

Acknowledging the fundamental principles of due process of law in criminal proceedings and in civil or administrative proceedings to adjudicate property rights,

Bearing in mind that the prevention and eradication of corruption is a responsibility of all States and that they must cooperate with one another, with the support and involvement of individuals and groups outside the public sector, such as

civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, if their efforts in this area are to be effective,

Bearing also in mind the principles of proper management of public affairs and public property, fairness, responsibility and equality before the law and the need to safeguard integrity and to foster a culture of rejection of corruption,

Commending the work of the Commission on Crime Prevention and Criminal Justice and the United Nations Office on Drugs and Crime in preventing and combating corruption,

Recalling the work carried out by other international and regional organizations in this field, including the activities of the African Union, the Council of Europe, the Customs Cooperation Council (also known as the World Customs Organization), the European Union, the League of Arab States, the Organisation for Economic Cooperation and Development and the Organization of American States,

Taking note with appreciation of multilateral instruments to prevent and combat corruption, including, inter alia, the Inter-American Convention against Corruption, adopted by the Organization of American States on 29 March 1996, the Convention on the Fight against Corruption involving Officials of the European Communities or Officials of Member States of the European Union, adopted by the Council of the European Union on 26 May 1997, the Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, adopted by the Organisation for Economic Cooperation and Development on 21 November 1997, the Criminal Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 27 January 1999, the Civil Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 4 November 1999, and the African Union Convention on Preventing and Combating Corruption, adopted by the Heads of State and Government of the African Union on 12 July 2003,

Welcoming the entry into force on 29 September 2003 of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime,

Have agreed as follows:

Chapter I
General provisions

Article 1
Statement of purpose

The purposes of this Convention are:

- (a) To promote and strengthen measures to prevent and combat corruption more efficiently and effectively;
- (b) To promote, facilitate and support international cooperation and technical assistance in the prevention of and fight against corruption, including in asset recovery;
- (c) To promote integrity, accountability and proper management of public affairs and public property.

Article 2
Use of terms

For the purposes of this Convention:

- (a) "Public official" shall mean: (i) any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a State Party, whether appointed or elected, whether permanent or temporary, whether paid or unpaid, irrespective of that person's seniority; (ii) any other person who performs a public function, including for a public agency or public enterprise, or provides a public service, as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party; (iii) any other person defined as a "public official" in the domestic law of a State Party. However, for the purpose of some specific measures contained in chapter II of this Convention, "public official" may mean any person who performs a public function or provides a public service as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party;
- (b) "Foreign public official" shall mean any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a foreign country, whether appointed or elected; and any person exercising a public function for a foreign country, including for a public agency or public enterprise;
- (c) "Official of a public international organization" shall mean an international civil servant or any person who is authorized by such an organization to

act on behalf of that organization;

(d) "Property" shall mean assets of every kind, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible, and legal documents or instruments evidencing title to or interest in such assets;

(e) "Proceeds of crime" shall mean any property derived from or obtained, directly or indirectly, through the commission of an offence;

(f) "Freezing" or "seizure" shall mean temporarily prohibiting the transfer, conversion, disposition or movement of property or temporarily assuming custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority;

(g) "Confiscation", which includes forfeiture where applicable, shall mean the permanent deprivation of property by order of a court or other competent authority;

(h) "Predicate offence" shall mean any offence as a result of which proceeds have been generated that may become the subject of an offence as defined in article 23 of this Convention;

(i) "Controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit or suspect consignments to pass out of, through or into the territory of one or more States, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to the investigation of an offence and the identification of persons involved in the commission of the offence.

Article 3

Scope of application

1. This Convention shall apply, in accordance with its terms, to the prevention, investigation and prosecution of corruption and to the freezing, seizure, confiscation and return of the proceeds of offences established in accordance with this Convention.

2. For the purposes of implementing this Convention, it shall not be necessary, except as otherwise stated herein, for the offences set forth in it to result in damage or harm to state property.

Article 4

Protection of sovereignty

1. States Parties shall carry out their obligations under this Convention in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.

2. Nothing in this Convention shall entitle a State Party to undertake in the territory of another State the exercise of jurisdiction and performance of functions that are reserved exclusively for the authorities of that other State by its domestic law.

Chapter II Preventive measures

Article 5

Preventive anti-corruption policies and practices

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, develop and implement or maintain effective, coordinated anti-corruption policies that promote the participation of society and reflect the principles of the rule of law, proper management of public affairs and public property, integrity, transparency and accountability.

2. Each State Party shall endeavour to establish and promote effective practices aimed at the prevention of corruption.

3. Each State Party shall endeavour to periodically evaluate relevant legal instruments and administrative measures with a view to determining their adequacy to prevent and fight corruption.

4. States Parties shall, as appropriate and in accordance with the fundamental principles of their legal system, collaborate with each other and with relevant international and regional organizations in promoting and developing the measures referred to in this article. That collaboration may include participation in international programmes and projects aimed at the prevention of corruption.

Article 6

Preventive anti-corruption body or bodies

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies, as appropriate, that prevent corruption by such means as:

(a) Implementing the policies referred to in article 5 of this Convention and,

where appropriate, overseeing and coordinating the implementation of those policies;

(b) Increasing and disseminating knowledge about the prevention of corruption.

2. Each State Party shall grant the body or bodies referred to in paragraph 1 of this article the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of its legal system, to enable the body or bodies to carry out its or their functions effectively and free from any undue influence. The necessary material resources and specialized staff, as well as the training that such staff may require to carry out their functions, should be provided.

3. Each State Party shall inform the Secretary-General of the United Nations of the name and address of the authority or authorities that may assist other States Parties in developing and implementing specific measures for the prevention of corruption.

Article 7
Public sector

1. Each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems for the recruitment, hiring, retention, promotion and retirement of civil servants and, where appropriate, other non-elected public officials:

(a) That are based on principles of efficiency, transparency and objective criteria such as merit, equity and aptitude;

(b) That include adequate procedures for the selection and training of individuals for public positions considered especially vulnerable to corruption and the rotation, where appropriate, of such individuals to other positions;

(c) That promote adequate remuneration and equitable pay scales, taking into account the level of economic development of the State Party;

(d) That promote education and training programmes to enable them to meet the requirements for the correct, honourable and proper performance of public functions and that provide them with specialized and appropriate training to enhance their awareness of the risks of corruption inherent in the performance of their functions. Such programmes may make reference to codes or standards of conduct in applicable areas.

2. Each State Party shall also consider adopting appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in

accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prescribe criteria concerning candidature for and election to public office.

3. Each State Party shall also consider taking appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to enhance transparency in the funding of candidatures for elected public office and, where applicable, the funding of political parties.

4. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems that promote transparency and prevent conflicts of interest.

Article 8

Codes of conduct for public officials

1. In order to fight corruption, each State Party shall promote, inter alia, integrity, honesty and responsibility among its public officials, in accordance with the fundamental principles of its legal system.

2. In particular, each State Party shall endeavour to apply, within its own institutional and legal systems, codes or standards of conduct for the correct, honourable and proper performance of public functions.

3. For the purposes of implementing the provisions of this article, each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, take note of the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations, such as the International Code of Conduct for Public Officials contained in the annex to General Assembly resolution 51/59 of 12 December 1996.

4. Each State Party shall also consider, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, establishing measures and systems to facilitate the reporting by public officials of acts of corruption to appropriate authorities, when such acts come to their notice in the performance of their functions.

5. Each State Party shall endeavour, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to establish measures and systems requiring public officials to make declarations to appropriate authorities regarding, inter alia, their outside activities, employment, investments, assets and substantial gifts or benefits from which a conflict of interest may result with respect to their functions as public officials.

6. Each State Party shall consider taking, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, disciplinary or other measures against public officials who violate the codes or standards established in accordance with this article.

Article 9
Public procurement and management
of public finances

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take the necessary steps to establish appropriate systems of procurement, based on transparency, competition and objective criteria in decision-making, that are effective, inter alia, in preventing corruption. Such systems, which may take into account appropriate threshold values in their application, shall address, inter alia:

(a) The public distribution of information relating to procurement procedures and contracts, including information on invitations to tender and relevant or pertinent information on the award of contracts, allowing potential tenderers sufficient time to prepare and submit their tenders;

(b) The establishment, in advance, of conditions for participation, including selection and award criteria and tendering rules, and their publication;

(c) The use of objective and predetermined criteria for public procurement decisions, in order to facilitate the subsequent verification of the correct application of the rules or procedures;

(d) An effective system of domestic review, including an effective system of appeal, to ensure legal recourse and remedies in the event that the rules or procedures established pursuant to this paragraph are not followed;

(e) Where appropriate, measures to regulate matters regarding personnel responsible for procurement, such as declaration of interest in particular public procurements, screening procedures and training requirements.

2. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take appropriate measures to promote transparency and accountability in the management of public finances. Such measures shall encompass, inter alia:

(a) Procedures for the adoption of the national budget;

(b) Timely reporting on revenue and expenditure;

- (c) A system of accounting and auditing standards and related oversight;
 - (d) Effective and efficient systems of risk management and internal control;
- and
- (e) Where appropriate, corrective action in the case of failure to comply with the requirements established in this paragraph.

3. Each State Party shall take such civil and administrative measures as may be necessary, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to preserve the integrity of accounting books, records, financial statements or other documents related to public expenditure and revenue and to prevent the falsification of such documents.

Article 10
Public reporting

Taking into account the need to combat corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, take such measures as may be necessary to enhance transparency in its public administration, including with regard to its organization, functioning and decision-making processes, where appropriate. Such measures may include, inter alia:

- (a) Adopting procedures or regulations allowing members of the general public to obtain, where appropriate, information on the organization, functioning and decision-making processes of its public administration and, with due regard for the protection of privacy and personal data, on decisions and legal acts that concern members of the public;
- (b) Simplifying administrative procedures, where appropriate, in order to facilitate public access to the competent decision-making authorities; and
- (c) Publishing information, which may include periodic reports on the risks of corruption in its public administration.

Article 11
Measures relating to the judiciary and
prosecution services

1. Bearing in mind the independence of the judiciary and its crucial role in combating corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system and without prejudice to judicial independence, take

measures to strengthen integrity and to prevent opportunities for corruption among members of the judiciary. Such measures may include rules with respect to the conduct of members of the judiciary.

2. Measures to the same effect as those taken pursuant to paragraph 1 of this article may be introduced and applied within the prosecution service in those States Parties where it does not form part of the judiciary but enjoys independence similar to that of the judicial service.

Article 12
Private sector

1. Each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prevent corruption involving the private sector, enhance accounting and auditing standards in the private sector and, where appropriate, provide effective, proportionate and dissuasive civil, administrative or criminal penalties for failure to comply with such measures.

2. Measures to achieve these ends may include, inter alia:

(a) Promoting cooperation between law enforcement agencies and relevant private entities;

(b) Promoting the development of standards and procedures designed to safeguard the integrity of relevant private entities, including codes of conduct for the correct, honourable and proper performance of the activities of business and all relevant professions and the prevention of conflicts of interest, and for the promotion of the use of good commercial practices among businesses and in the contractual relations of businesses with the State;

(c) Promoting transparency among private entities, including, where appropriate, measures regarding the identity of legal and natural persons involved in the establishment and management of corporate entities;

(d) Preventing the misuse of procedures regulating private entities, including procedures regarding subsidies and licences granted by public authorities for commercial activities;

(e) Preventing conflicts of interest by imposing restrictions, as appropriate and for a reasonable period of time, on the professional activities of former public officials or on the employment of public officials by the private sector after their resignation or retirement, where such activities or employment relate directly to the functions held or supervised by those public officials during their tenure;

(f) Ensuring that private enterprises, taking into account their structure and size, have sufficient internal auditing controls to assist in preventing and detecting acts of corruption and that the accounts and required financial statements of such private enterprises are subject to appropriate auditing and certification procedures.

3. In order to prevent corruption, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic laws and regulations regarding the maintenance of books and records, financial statement disclosures and accounting and auditing standards, to prohibit the following acts carried out for the purpose of committing any of the offences established in accordance with this Convention:

- (a) The establishment of off-the-books accounts;
- (b) The making of off-the-books or inadequately identified transactions;
- (c) The recording of non-existent expenditure;
- (d) The entry of liabilities with incorrect identification of their objects;
- (e) The use of false documents; and
- (f) The intentional destruction of bookkeeping documents earlier than foreseen by the law.

4. Each State Party shall disallow the tax deductibility of expenses that constitute bribes, the latter being one of the constituent elements of the offences established in accordance with articles 15 and 16 of this Convention and, where appropriate, other expenses incurred in furtherance of corrupt conduct.

Article 13 *Participation of society*

1. Each State Party shall take appropriate measures, within its means and in accordance with fundamental principles of its domestic law, to promote the active participation of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, in the prevention of and the fight against corruption and to raise public awareness regarding the existence, causes and gravity of and the threat posed by corruption. This participation should be strengthened by such measures as:

- (a) Enhancing the transparency of and promoting the contribution of the public to decision-making processes;

- (b) Ensuring that the public has effective access to information;
- (c) Undertaking public information activities that contribute to non-tolerance of corruption, as well as public education programmes, including school and university curricula;
- (d) Respecting, promoting and protecting the freedom to seek, receive, publish and disseminate information concerning corruption. That freedom may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided for by law and are necessary:
 - (i) For respect of the rights or reputations of others;
 - (ii) For the protection of national security or ordre public or of public health or morals.

2. Each State Party shall take appropriate measures to ensure that the relevant anti-corruption bodies referred to in this Convention are known to the public and shall provide access to such bodies, where appropriate, for the reporting, including anonymously, of any incidents that may be considered to constitute an offence established in accordance with this Convention.

Article 14
Measures to prevent money-laundering

1. Each State Party shall:
 - (a) Institute a comprehensive domestic regulatory and supervisory regime for banks and non-bank financial institutions, including natural or legal persons that provide formal or informal services for the transmission of money or value and, where appropriate, other bodies particularly susceptible to money-laundering, within its competence, in order to deter and detect all forms of money-laundering, which regime shall emphasize requirements for customer and, where appropriate, beneficial owner identification, record-keeping and the reporting of suspicious transactions;
 - (b) Without prejudice to article 46 of this Convention, ensure that administrative, regulatory, law enforcement and other authorities dedicated to combating money-laundering (including, where appropriate under domestic law, judicial authorities) have the ability to cooperate and exchange information at the national and international levels within the conditions prescribed by its domestic law and, to that end, shall consider the establishment of a financial intelligence unit to serve as a national centre for the collection, analysis and dissemination of information regarding potential money-laundering.

2. States Parties shall consider implementing feasible measures to detect and monitor the movement of cash and appropriate negotiable instruments across their borders, subject to safeguards to ensure proper use of information and without impeding in any way the movement of legitimate capital. Such measures may include a requirement that individuals and businesses report the cross-border transfer of substantial quantities of cash and appropriate negotiable instruments.

3. States Parties shall consider implementing appropriate and feasible measures to require financial institutions, including money remitters:

- (a) To include on forms for the electronic transfer of funds and related messages accurate and meaningful information on the originator;
- (b) To maintain such information throughout the payment chain; and
- (c) To apply enhanced scrutiny to transfers of funds that do not contain complete information on the originator.

4. In establishing a domestic regulatory and supervisory regime under the terms of this article, and without prejudice to any other article of this Convention, States Parties are called upon to use as a guideline the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering.

5. States Parties shall endeavour to develop and promote global, regional, subregional and bilateral cooperation among judicial, law enforcement and financial regulatory authorities in order to combat money-laundering.

Chapter III **Criminalization and law enforcement**

Article 15 *Bribery of national public officials*

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

- (a) The promise, offering or giving, to a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties;

(b) The solicitation or acceptance by a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 16
Bribery of foreign public officials and officials of
public international organizations

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promise, offering or giving to a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties, in order to obtain or retain business or other undue advantage in relation to the conduct of international business.

2. Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the solicitation or acceptance by a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 17
Embezzlement, misappropriation or other diversion
of property by a public official

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally, the embezzlement, misappropriation or other diversion by a public official for his or her benefit or for the benefit of another person or entity, of any property, public or private funds or securities or any other thing of value entrusted to the public official by virtue of his or her position.

Article 18
Trading in influence

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The promise, offering or giving to a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage for the original instigator of the act or for any other person;

(b) The solicitation or acceptance by a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage for himself or herself or for another person in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage.

Article 19
Abuse of functions

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the abuse of functions or position, that is, the performance of or failure to perform an act, in violation of laws, by a public official in the discharge of his or her functions, for the purpose of obtaining an undue advantage for himself or herself or for another person or entity.

Article 20
Illicit enrichment

Subject to its constitution and the fundamental principles of its legal system, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, illicit enrichment, that is, a significant increase in the assets of a public official that he or she cannot reasonably explain in relation to his or her lawful income.

Article 21
Bribery in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities:

(a) The promise, offering or giving, directly or indirectly, of an undue advantage to any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in

breach of his or her duties, act or refrain from acting;

(b) The solicitation or acceptance, directly or indirectly, of an undue advantage by any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting.

Article 22

Embezzlement of property in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities, embezzlement by a person who directs or works, in any capacity, in a private sector entity of any property, private funds or securities or any other thing of value entrusted to him or her by virtue of his or her position.

Article 23

Laundering of proceeds of crime

1. Each State Party shall adopt, in accordance with fundamental principles of its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) (i) The conversion or transfer of property, knowing that such property is the proceeds of crime, for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of the property or of helping any person who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his or her action;

(ii) The concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement or ownership of or rights with respect to property, knowing that such property is the proceeds of crime;

(b) Subject to the basic concepts of its legal system:

(i) The acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property is the proceeds of crime;

(ii) Participation in, association with or conspiracy to commit, attempts to commit and aiding, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the offences established in accordance with this article.

2. For purposes of implementing or applying paragraph 1 of this article:

(a) Each State Party shall seek to apply paragraph 1 of this article to the widest range of predicate offences;

(b) Each State Party shall include as predicate offences at a minimum a comprehensive range of criminal offences established in accordance with this Convention;

(c) For the purposes of subparagraph (b) above, predicate offences shall include offences committed both within and outside the jurisdiction of the State Party in question. However, offences committed outside the jurisdiction of a State Party shall constitute predicate offences only when the relevant conduct is a criminal offence under the domestic law of the State where it is committed and would be a criminal offence under the domestic law of the State Party implementing or applying this article had it been committed there;

(d) Each State Party shall furnish copies of its laws that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations;

(e) If required by fundamental principles of the domestic law of a State Party, it may be provided that the offences set forth in paragraph 1 of this article do not apply to the persons who committed the predicate offence.

Article 24
Concealment

Without prejudice to the provisions of article 23 of this Convention, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally after the commission of any of the offences established in accordance with this Convention without having participated in such offences, the concealment or continued retention of property when the person involved knows that such property is the result of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 25
Obstruction of justice

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The use of physical force, threats or intimidation or the promise, offering

or giving of an undue advantage to induce false testimony or to interfere in the giving of testimony or the production of evidence in a proceeding in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention;

(b) The use of physical force, threats or intimidation to interfere with the exercise of official duties by a justice or law enforcement official in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention. Nothing in this subparagraph shall prejudice the right of States Parties to have legislation that protects other categories of public official.

Article 26

Liability of legal persons

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary, consistent with its legal principles, to establish the liability of legal persons for participation in the offences established in accordance with this Convention.
2. Subject to the legal principles of the State Party, the liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.
3. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offences.
4. Each State Party shall, in particular, ensure that legal persons held liable in accordance with this article are subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.

Article 27

Participation and attempt

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, participation in any capacity such as an accomplice, assistant or instigator in an offence established in accordance with this Convention.
2. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, any attempt to commit an offence established in accordance with this Convention.
3. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, the preparation for an offence established in accordance with this Convention.

Article 28
Knowledge, intent and purpose as elements
of an offence

Knowledge, intent or purpose required as an element of an offence established in accordance with this Convention may be inferred from objective factual circumstances.

Article 29
Statute of limitations

Each State Party shall, where appropriate, establish under its domestic law a long statute of limitations period in which to commence proceedings for any offence established in accordance with this Convention and establish a longer statute of limitations period or provide for the suspension of the statute of limitations where the alleged offender has evaded the administration of justice.

Article 30
Prosecution, adjudication and sanctions

1. Each State Party shall make the commission of an offence established in accordance with this Convention liable to sanctions that take into account the gravity of that offence.
2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish or maintain, in accordance with its legal system and constitutional principles, an appropriate balance between any immunities or jurisdictional privileges accorded to its public officials for the performance of their functions and the possibility, when necessary, of effectively investigating, prosecuting and adjudicating offences established in accordance with this Convention.
3. Each State Party shall endeavour to ensure that any discretionary legal powers under its domestic law relating to the prosecution of persons for offences established in accordance with this Convention are exercised to maximize the effectiveness of law enforcement measures in respect of those offences and with due regard to the need to deter the commission of such offences.
4. In the case of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall take appropriate measures, in accordance with its domestic law and with due regard to the rights of the defence, to seek to ensure that conditions imposed in connection with decisions on release pending trial or appeal take into

consideration the need to ensure the presence of the defendant at subsequent criminal proceedings.

5. Each State Party shall take into account the gravity of the offences concerned when considering the eventuality of early release or parole of persons convicted of such offences.

6. Each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures through which a public official accused of an offence established in accordance with this Convention may, where appropriate, be removed, suspended or reassigned by the appropriate authority, bearing in mind respect for the principle of the presumption of innocence.

7. Where warranted by the gravity of the offence, each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures for the disqualification, by court order or any other appropriate means, for a period of time determined by its domestic law, of persons convicted of offences established in accordance with this Convention from:

- (a) Holding public office; and
- (b) Holding office in an enterprise owned in whole or in part by the State.

8. Paragraph 1 of this article shall be without prejudice to the exercise of disciplinary powers by the competent authorities against civil servants.

9. Nothing contained in this Convention shall affect the principle that the description of the offences established in accordance with this Convention and of the applicable legal defences or other legal principles controlling the lawfulness of conduct is reserved to the domestic law of a State Party and that such offences shall be prosecuted and punished in accordance with that law.

10. States Parties shall endeavour to promote the reintegration into society of persons convicted of offences established in accordance with this Convention.

Article 31
Freezing, seizure and confiscation

1. Each State Party shall take, to the greatest extent possible within its domestic legal system, such measures as may be necessary to enable confiscation of:

- (a) Proceeds of crime derived from offences established in accordance with this Convention or property the value of which corresponds to that of such proceeds;

(b) Property, equipment or other instrumentalities used in or destined for use in offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to enable the identification, tracing, freezing or seizure of any item referred to in paragraph 1 of this article for the purpose of eventual confiscation.

3. Each State Party shall adopt, in accordance with its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to regulate the administration by the competent authorities of frozen, seized or confiscated property covered in paragraphs 1 and 2 of this article.

4. If such proceeds of crime have been transformed or converted, in part or in full, into other property, such property shall be liable to the measures referred to in this article instead of the proceeds.

5. If such proceeds of crime have been intermingled with property acquired from legitimate sources, such property shall, without prejudice to any powers relating to freezing or seizure, be liable to confiscation up to the assessed value of the intermingled proceeds.

6. Income or other benefits derived from such proceeds of crime, from property into which such proceeds of crime have been transformed or converted or from property with which such proceeds of crime have been intermingled shall also be liable to the measures referred to in this article, in the same manner and to the same extent as proceeds of crime.

7. For the purpose of this article and article 55 of this Convention, each State Party shall empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or seized. A State Party shall not decline to act under the provisions of this paragraph on the ground of bank secrecy.

8. States Parties may consider the possibility of requiring that an offender demonstrate the lawful origin of such alleged proceeds of crime or other property liable to confiscation, to the extent that such a requirement is consistent with the fundamental principles of their domestic law and with the nature of judicial and other proceedings.

9. The provisions of this article shall not be so construed as to prejudice the rights of bona fide third parties.

10. Nothing contained in this article shall affect the principle that the measures to which it refers shall be defined and implemented in accordance with and

subject to the provisions of the domestic law of a State Party.

Article 32

Protection of witnesses, experts and victims

1. Each State Party shall take appropriate measures in accordance with its domestic legal system and within its means to provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses and experts who give testimony concerning offences established in accordance with this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.
2. The measures envisaged in paragraph 1 of this article may include, inter alia, without prejudice to the rights of the defendant, including the right to due process:
 - (a) Establishing procedures for the physical protection of such persons, such as, to the extent necessary and feasible, relocating them and permitting, where appropriate, non-disclosure or limitations on the disclosure of information concerning the identity and whereabouts of such persons;
 - (b) Providing evidentiary rules to permit witnesses and experts to give testimony in a manner that ensures the safety of such persons, such as permitting testimony to be given through the use of communications technology such as video or other adequate means.
3. States Parties shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the relocation of persons referred to in paragraph 1 of this article.
4. The provisions of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.
5. Each State Party shall, subject to its domestic law, enable the views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders in a manner not prejudicial to the rights of the defence.

Article 33

Protection of reporting persons

Each State Party shall consider incorporating into its domestic legal system appropriate measures to provide protection against any unjustified treatment for any person who reports in good faith and on reasonable grounds to the competent authorities any facts concerning offences established in accordance with this

Convention.

Article 34
Consequences of acts of corruption

With due regard to the rights of third parties acquired in good faith, each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to address consequences of corruption. In this context, States Parties may consider corruption a relevant factor in legal proceedings to annul or rescind a contract, withdraw a concession or other similar instrument or take any other remedial action.

Article 35
Compensation for damage

Each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with principles of its domestic law, to ensure that entities or persons who have suffered damage as a result of an act of corruption have the right to initiate legal proceedings against those responsible for that damage in order to obtain compensation.

Article 36
Specialized authorities

Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies or persons specialized in combating corruption through law enforcement. Such body or bodies or persons shall be granted the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of the legal system of the State Party, to be able to carry out their functions effectively and without any undue influence. Such persons or staff of such body or bodies should have the appropriate training and resources to carry out their tasks.

Article 37
Cooperation with law enforcement authorities

1. Each State Party shall take appropriate measures to encourage persons who participate or who have participated in the commission of an offence established in accordance with this Convention to supply information useful to competent authorities for investigative and evidentiary purposes and to provide factual, specific help to competent authorities that may contribute to depriving offenders of the proceeds of crime and to recovering such proceeds.

2. Each State Party shall consider providing for the possibility, in appropriate cases, of mitigating punishment of an accused person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

3. Each State Party shall consider providing for the possibility, in accordance with fundamental principles of its domestic law, of granting immunity from prosecution to a person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

4. Protection of such persons shall be, *mutatis mutandis*, as provided for in article 32 of this Convention.

5. Where a person referred to in paragraph 1 of this article located in one State Party can provide substantial cooperation to the competent authorities of another State Party, the States Parties concerned may consider entering into agreements or arrangements, in accordance with their domestic law, concerning the potential provision by the other State Party of the treatment set forth in paragraphs 2 and 3 of this article.

Article 38
Cooperation between national authorities

Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between, on the one hand, its public authorities, as well as its public officials, and, on the other hand, its authorities responsible for investigating and prosecuting criminal offences. Such cooperation may include:

- (a) Informing the latter authorities, on their own initiative, where there are reasonable grounds to believe that any of the offences established in accordance with articles 15, 21 and 23 of this Convention has been committed; or
- (b) Providing, upon request, to the latter authorities all necessary information.

Article 39
*Cooperation between national authorities
and the private sector*

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between national investigating and prosecuting authorities and entities of the private sector, in particular

financial institutions, relating to matters involving the commission of offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall consider encouraging its nationals and other persons with a habitual residence in its territory to report to the national investigating and prosecuting authorities the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 40
Bank secrecy

Each State Party shall ensure that, in the case of domestic criminal investigations of offences established in accordance with this Convention, there are appropriate mechanisms available within its domestic legal system to overcome obstacles that may arise out of the application of bank secrecy laws.

Article 41
Criminal record

Each State Party may adopt such legislative or other measures as may be necessary to take into consideration, under such terms as and for the purpose that it deems appropriate, any previous conviction in another State of an alleged offender for the purpose of using such information in criminal proceedings relating to an offence established in accordance with this Convention.

Article 42
Jurisdiction

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when:

- (a) The offence is committed in the territory of that State Party; or
- (b) The offence is committed on board a vessel that is flying the flag of that State Party or an aircraft that is registered under the laws of that State Party at the time that the offence is committed.

2. Subject to article 4 of this Convention, a State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

- (a) The offence is committed against a national of that State Party; or
- (b) The offence is committed by a national of that State Party or a stateless person who has his or her habitual residence in its territory; or
- (c) The offence is one of those established in accordance with article 23, paragraph 1 (b) (ii), of this Convention and is committed outside its territory with a view to the commission of an offence established in accordance with article 23, paragraph 1 (a) (i) or (ii) or (b) (i), of this Convention within its territory; or
- (d) The offence is committed against the State Party.

3. For the purposes of article 44 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.

4. Each State Party may also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her.

5. If a State Party exercising its jurisdiction under paragraph 1 or 2 of this article has been notified, or has otherwise learned, that any other States Parties are conducting an investigation, prosecution or judicial proceeding in respect of the same conduct, the competent authorities of those States Parties shall, as appropriate, consult one another with a view to coordinating their actions.

6. Without prejudice to norms of general international law, this Convention shall not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a State Party in accordance with its domestic law.

Chapter IV **International cooperation**

Article 43 *International cooperation*

1. States Parties shall cooperate in criminal matters in accordance with articles 44 to 50 of this Convention. Where appropriate and consistent with their domestic legal system, States Parties shall consider assisting each other in

investigations of and proceedings in civil and administrative matters relating to corruption.

2. In matters of international cooperation, whenever dual criminality is considered a requirement, it shall be deemed fulfilled irrespective of whether the laws of the requested State Party place the offence within the same category of offence or denominate the offence by the same terminology as the requesting State Party, if the conduct underlying the offence for which assistance is sought is a criminal offence under the laws of both States Parties.

Article 44
Extradition

1. This article shall apply to the offences established in accordance with this Convention where the person who is the subject of the request for extradition is present in the territory of the requested State Party, provided that the offence for which extradition is sought is punishable under the domestic law of both the requesting State Party and the requested State Party.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, a State Party whose law so permits may grant the extradition of a person for any of the offences covered by this Convention that are not punishable under its own domestic law.

3. If the request for extradition includes several separate offences, at least one of which is extraditable under this article and some of which are not extraditable by reason of their period of imprisonment but are related to offences established in accordance with this Convention, the requested State Party may apply this article also in respect of those offences.

4. Each of the offences to which this article applies shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them. A State Party whose law so permits, in case it uses this Convention as the basis for extradition, shall not consider any of the offences established in accordance with this Convention to be a political offence.

5. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention the legal basis for extradition in respect of any offence to which this article applies.

6. A State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty shall:

(a) At the time of deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, inform the Secretary-General of the United Nations whether it will take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition with other States Parties to this Convention; and

(b) If it does not take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition, seek, where appropriate, to conclude treaties on extradition with other States Parties to this Convention in order to implement this article.

7. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize offences to which this article applies as extraditable offences between themselves.

8. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, inter alia, conditions in relation to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition.

9. States Parties shall, subject to their domestic law, endeavour to expedite extradition procedures and to simplify evidentiary requirements relating thereto in respect of any offence to which this article applies.

10. Subject to the provisions of its domestic law and its extradition treaties, the requested State Party may, upon being satisfied that the circumstances so warrant and are urgent and at the request of the requesting State Party, take a person whose extradition is sought and who is present in its territory into custody or take other appropriate measures to ensure his or her presence at extradition proceedings.

11. A State Party in whose territory an alleged offender is found, if it does not extradite such person in respect of an offence to which this article applies solely on the ground that he or she is one of its nationals, shall, at the request of the State Party seeking extradition, be obliged to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall take their decision and conduct their proceedings in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature under the domestic law of that State Party. The States Parties concerned shall cooperate with each other, in particular on procedural and evidentiary aspects, to ensure the efficiency of such prosecution.

12. Whenever a State Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will

be returned to that State Party to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceedings for which the extradition or surrender of the person was sought and that State Party and the State Party seeking the extradition of the person agree with this option and other terms that they may deem appropriate, such conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 11 of this article.

13. If extradition, sought for purposes of enforcing a sentence, is refused because the person sought is a national of the requested State Party, the requested State Party shall, if its domestic law so permits and in conformity with the requirements of such law, upon application of the requesting State Party, consider the enforcement of the sentence imposed under the domestic law of the requesting State Party or the remainder thereof.

14. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the offences to which this article applies shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees provided by the domestic law of the State Party in the territory of which that person is present.

15. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin or political opinions or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any one of these reasons.

16. States Parties may not refuse a request for extradition on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

17. Before refusing extradition, the requested State Party shall, where appropriate, consult with the requesting State Party to provide it with ample opportunity to present its opinions and to provide information relevant to its allegation.

18. States Parties shall seek to conclude bilateral and multilateral agreements or arrangements to carry out or to enhance the effectiveness of extradition.

Article 45
Transfer of sentenced persons

States Parties may consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on the transfer to their territory of persons sentenced to imprisonment or

other forms of deprivation of liberty for offences established in accordance with this Convention in order that they may complete their sentences there.

Article 46
Mutual legal assistance

1. States Parties shall afford one another the widest measure of mutual legal assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences covered by this Convention.

2. Mutual legal assistance shall be afforded to the fullest extent possible under relevant laws, treaties, agreements and arrangements of the requested State Party with respect to investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences for which a legal person may be held liable in accordance with article 26 of this Convention in the requesting State Party.

3. Mutual legal assistance to be afforded in accordance with this article may be requested for any of the following purposes:

- (a) Taking evidence or statements from persons;
- (b) Effecting service of judicial documents;
- (c) Executing searches and seizures, and freezing;
- (d) Examining objects and sites;
- (e) Providing information, evidentiary items and expert evaluations;
- (f) Providing originals or certified copies of relevant documents and records, including government, bank, financial, corporate or business records;
- (g) Identifying or tracing proceeds of crime, property, instrumentalities or other things for evidentiary purposes;
- (h) Facilitating the voluntary appearance of persons in the requesting State Party;
- (i) Any other type of assistance that is not contrary to the domestic law of the requested State Party;
- (j) Identifying, freezing and tracing proceeds of crime in accordance with the provisions of chapter V of this Convention;

(k) The recovery of assets, in accordance with the provisions of chapter V of this Convention.

4. Without prejudice to domestic law, the competent authorities of a State Party may, without prior request, transmit information relating to criminal matters to a competent authority in another State Party where they believe that such information could assist the authority in undertaking or successfully concluding inquiries and criminal proceedings or could result in a request formulated by the latter State Party pursuant to this Convention.

5. The transmission of information pursuant to paragraph 4 of this article shall be without prejudice to inquiries and criminal proceedings in the State of the competent authorities providing the information. The competent authorities receiving the information shall comply with a request that said information remain confidential, even temporarily, or with restrictions on its use. However, this shall not prevent the receiving State Party from disclosing in its proceedings information that is exculpatory to an accused person. In such a case, the receiving State Party shall notify the transmitting State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the transmitting State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the receiving State Party shall inform the transmitting State Party of the disclosure without delay.

6. The provisions of this article shall not affect the obligations under any other treaty, bilateral or multilateral, that governs or will govern, in whole or in part, mutual legal assistance.

7. Paragraphs 9 to 29 of this article shall apply to requests made pursuant to this article if the States Parties in question are not bound by a treaty of mutual legal assistance. If those States Parties are bound by such a treaty, the corresponding provisions of that treaty shall apply unless the States Parties agree to apply paragraphs 9 to 29 of this article in lieu thereof. States Parties are strongly encouraged to apply those paragraphs if they facilitate cooperation.

8. States Parties shall not decline to render mutual legal assistance pursuant to this article on the ground of bank secrecy.

9. (a) A requested State Party, in responding to a request for assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality, shall take into account the purposes of this Convention, as set forth in article 1;

(b) States Parties may decline to render assistance pursuant to this article on the ground of absence of dual criminality. However, a requested State Party shall, where consistent with the basic concepts of its legal system, render assistance that

does not involve coercive action. Such assistance may be refused when requests involve matters of a de minimis nature or matters for which the cooperation or assistance sought is available under other provisions of this Convention;

(c) Each State Party may consider adopting such measures as may be necessary to enable it to provide a wider scope of assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality.

10. A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of identification, testimony or otherwise providing assistance in obtaining evidence for investigations, prosecutions or judicial proceedings in relation to offences covered by this Convention may be transferred if the following conditions are met:

(a) The person freely gives his or her informed consent;

(b) The competent authorities of both States Parties agree, subject to such conditions as those States Parties may deem appropriate.

11. For the purposes of paragraph 10 of this article:

(a) The State Party to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State Party from which the person was transferred;

(b) The State Party to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State Party from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States Parties;

(c) The State Party to which the person is transferred shall not require the State Party from which the person was transferred to initiate extradition proceedings for the return of the person;

(d) The person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which he or she was transferred for time spent in the custody of the State Party to which he or she was transferred.

12. Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with paragraphs 10 and 11 of this article so agrees, that person, whatever his or her nationality, shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the State from which he or she was transferred.

13. Each State Party shall designate a central authority that shall have the responsibility and power to receive requests for mutual legal assistance and either to execute them or to transmit them to the competent authorities for execution. Where a State Party has a special region or territory with a separate system of mutual legal assistance, it may designate a distinct central authority that shall have the same function for that region or territory. Central authorities shall ensure the speedy and proper execution or transmission of the requests received. Where the central authority transmits the request to a competent authority for execution, it shall encourage the speedy and proper execution of the request by the competent authority. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the central authority designated for this purpose at the time each State Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. Requests for mutual legal assistance and any communication related thereto shall be transmitted to the central authorities designated by the States Parties. This requirement shall be without prejudice to the right of a State Party to require that such requests and communications be addressed to it through diplomatic channels and, in urgent circumstances, where the States Parties agree, through the International Criminal Police Organization, if possible.

14. Requests shall be made in writing or, where possible, by any means capable of producing a written record, in a language acceptable to the requested State Party, under conditions allowing that State Party to establish authenticity. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the language or languages acceptable to each State Party at the time it deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. In urgent circumstances and where agreed by the States Parties, requests may be made orally but shall be confirmed in writing forthwith.

15. A request for mutual legal assistance shall contain:

- (a) The identity of the authority making the request;
- (b) The subject matter and nature of the investigation, prosecution or judicial proceeding to which the request relates and the name and functions of the authority conducting the investigation, prosecution or judicial proceeding;
- (c) A summary of the relevant facts, except in relation to requests for the purpose of service of judicial documents;
- (d) A description of the assistance sought and details of any particular procedure that the requesting State Party wishes to be followed;
- (e) Where possible, the identity, location and nationality of any person concerned; and

(f) The purpose for which the evidence, information or action is sought.

16. The requested State Party may request additional information when it appears necessary for the execution of the request in accordance with its domestic law or when it can facilitate such execution.

17. A request shall be executed in accordance with the domestic law of the requested State Party and, to the extent not contrary to the domestic law of the requested State Party and where possible, in accordance with the procedures specified in the request.

18. Wherever possible and consistent with fundamental principles of domestic law, when an individual is in the territory of a State Party and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another State Party, the first State Party may, at the request of the other, permit the hearing to take place by video conference if it is not possible or desirable for the individual in question to appear in person in the territory of the requesting State Party. States Parties may agree that the hearing shall be conducted by a judicial authority of the requesting State Party and attended by a judicial authority of the requested State Party.

19. The requesting State Party shall not transmit or use information or evidence furnished by the requested State Party for investigations, prosecutions or judicial proceedings other than those stated in the request without the prior consent of the requested State Party. Nothing in this paragraph shall prevent the requesting State Party from disclosing in its proceedings information or evidence that is exculpatory to an accused person. In the latter case, the requesting State Party shall notify the requested State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the requested State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the requesting State Party shall inform the requested State Party of the disclosure without delay.

20. The requesting State Party may require that the requested State Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested State Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting State Party.

21. Mutual legal assistance may be refused:

(a) If the request is not made in conformity with the provisions of this article;

(b) If the requested State Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests;

(c) If the authorities of the requested State Party would be prohibited by its domestic law from carrying out the action requested with regard to any similar offence, had it been subject to investigation, prosecution or judicial proceedings under their own jurisdiction;

(d) If it would be contrary to the legal system of the requested State Party relating to mutual legal assistance for the request to be granted.

22. States Parties may not refuse a request for mutual legal assistance on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

23. Reasons shall be given for any refusal of mutual legal assistance.

24. The requested State Party shall execute the request for mutual legal assistance as soon as possible and shall take as full account as possible of any deadlines suggested by the requesting State Party and for which reasons are given, preferably in the request. The requesting State Party may make reasonable requests for information on the status and progress of measures taken by the requested State Party to satisfy its request. The requested State Party shall respond to reasonable requests by the requesting State Party on the status, and progress in its handling, of the request. The requesting State Party shall promptly inform the requested State Party when the assistance sought is no longer required.

25. Mutual legal assistance may be postponed by the requested State Party on the ground that it interferes with an ongoing investigation, prosecution or judicial proceeding.

26. Before refusing a request pursuant to paragraph 21 of this article or postponing its execution pursuant to paragraph 25 of this article, the requested State Party shall consult with the requesting State Party to consider whether assistance may be granted subject to such terms and conditions as it deems necessary. If the requesting State Party accepts assistance subject to those conditions, it shall comply with the conditions.

27. Without prejudice to the application of paragraph 12 of this article, a witness, expert or other person who, at the request of the requesting State Party, consents to give evidence in a proceeding or to assist in an investigation, prosecution or judicial proceeding in the territory of the requesting State Party shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in that territory in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the requested State Party. Such safe conduct shall cease when the witness, expert or other person having had, for a period of fifteen consecutive days or for any period agreed upon by the States Parties from the date on

which he or she has been officially informed that his or her presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving, has nevertheless remained voluntarily in the territory of the requesting State Party or, having left it, has returned of his or her own free will.

28. The ordinary costs of executing a request shall be borne by the requested State Party, unless otherwise agreed by the States Parties concerned. If expenses of a substantial or extraordinary nature are or will be required to fulfil the request, the States Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.

29. The requested State Party:

(a) Shall provide to the requesting State Party copies of government records, documents or information in its possession that under its domestic law are available to the general public;

(b) May, at its discretion, provide to the requesting State Party in whole, in part or subject to such conditions as it deems appropriate, copies of any government records, documents or information in its possession that under its domestic law are not available to the general public.

30. States Parties shall consider, as may be necessary, the possibility of concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements that would serve the purposes of, give practical effect to or enhance the provisions of this article.

Article 47

Transfer of criminal proceedings

States Parties shall consider the possibility of transferring to one another proceedings for the prosecution of an offence established in accordance with this Convention in cases where such transfer is considered to be in the interests of the proper administration of justice, in particular in cases where several jurisdictions are involved, with a view to concentrating the prosecution.

Article 48

Law enforcement cooperation

1. States Parties shall cooperate closely with one another, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, to enhance the effectiveness of law enforcement action to combat the offences covered by this Convention. States Parties shall, in particular, take effective measures:

(a) To enhance and, where necessary, to establish channels of communication between their competent authorities, agencies and services in order to facilitate the secure and rapid exchange of information concerning all aspects of the offences covered by this Convention, including, if the States Parties concerned deem it appropriate, links with other criminal activities;

(b) To cooperate with other States Parties in conducting inquiries with respect to offences covered by this Convention concerning:

(i) The identity, whereabouts and activities of persons suspected of involvement in such offences or the location of other persons concerned;

(ii) The movement of proceeds of crime or property derived from the commission of such offences;

(iii) The movement of property, equipment or other instrumentalities used or intended for use in the commission of such offences;

(c) To provide, where appropriate, necessary items or quantities of substances for analytical or investigative purposes;

(d) To exchange, where appropriate, information with other States Parties concerning specific means and methods used to commit offences covered by this Convention, including the use of false identities, forged, altered or false documents and other means of concealing activities;

(e) To facilitate effective coordination between their competent authorities, agencies and services and to promote the exchange of personnel and other experts, including, subject to bilateral agreements or arrangements between the States Parties concerned, the posting of liaison officers;

(f) To exchange information and coordinate administrative and other measures taken as appropriate for the purpose of early identification of the offences covered by this Convention.

2. With a view to giving effect to this Convention, States Parties shall consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on direct cooperation between their law enforcement agencies and, where such agreements or arrangements already exist, amending them. In the absence of such agreements or arrangements between the States Parties concerned, the States Parties may consider this Convention to be the basis for mutual law enforcement cooperation in respect of the offences covered by this Convention. Whenever appropriate, States Parties shall make full use of agreements or arrangements, including international or regional

organizations, to enhance the cooperation between their law enforcement agencies.

3. States Parties shall endeavour to cooperate within their means to respond to offences covered by this Convention committed through the use of modern technology.

Article 49
Joint investigations

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements whereby, in relation to matters that are the subject of investigations, prosecutions or judicial proceedings in one or more States, the competent authorities concerned may establish joint investigative bodies. In the absence of such agreements or arrangements, joint investigations may be undertaken by agreement on a case-by-case basis. The States Parties involved shall ensure that the sovereignty of the State Party in whose territory such investigation is to take place is fully respected.

Article 50
Special investigative techniques

1. In order to combat corruption effectively, each State Party shall, to the extent permitted by the basic principles of its domestic legal system and in accordance with the conditions prescribed by its domestic law, take such measures as may be necessary, within its means, to allow for the appropriate use by its competent authorities of controlled delivery and, where it deems appropriate, other special investigative techniques, such as electronic or other forms of surveillance and undercover operations, within its territory, and to allow for the admissibility in court of evidence derived therefrom.

2. For the purpose of investigating the offences covered by this Convention, States Parties are encouraged to conclude, when necessary, appropriate bilateral or multilateral agreements or arrangements for using such special investigative techniques in the context of cooperation at the international level. Such agreements or arrangements shall be concluded and implemented in full compliance with the principle of sovereign equality of States and shall be carried out strictly in accordance with the terms of those agreements or arrangements.

3. In the absence of an agreement or arrangement as set forth in paragraph 2 of this article, decisions to use such special investigative techniques at the international level shall be made on a case-by-case basis and may, when necessary, take into consideration financial arrangements and understandings with respect to the exercise of jurisdiction by the States Parties concerned.

4. Decisions to use controlled delivery at the international level may, with the consent of the States Parties concerned, include methods such as intercepting and allowing the goods or funds to continue intact or be removed or replaced in whole or in part.

Chapter V Asset recovery

Article 51 General provision

The return of assets pursuant to this chapter is a fundamental principle of this Convention, and States Parties shall afford one another the widest measure of cooperation and assistance in this regard.

Article 52 Prevention and detection of transfers of proceeds of crime

1. Without prejudice to article 14 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require financial institutions within its jurisdiction to verify the identity of customers, to take reasonable steps to determine the identity of beneficial owners of funds deposited into high-value accounts and to conduct enhanced scrutiny of accounts sought or maintained by or on behalf of individuals who are, or have been, entrusted with prominent public functions and their family members and close associates. Such enhanced scrutiny shall be reasonably designed to detect suspicious transactions for the purpose of reporting to competent authorities and should not be so construed as to discourage or prohibit financial institutions from doing business with any legitimate customer.

2. In order to facilitate implementation of the measures provided for in paragraph 1 of this article, each State Party, in accordance with its domestic law and inspired by relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering, shall:

(a) Issue advisories regarding the types of natural or legal person to whose accounts financial institutions within its jurisdiction will be expected to apply enhanced scrutiny, the types of accounts and transactions to which to pay particular attention and appropriate account-opening, maintenance and record-keeping measures to take concerning such accounts; and

(b) Where appropriate, notify financial institutions within its jurisdiction, at the request of another State Party or on its own initiative, of the identity of particular natural or legal persons to whose accounts such institutions will be expected to apply enhanced scrutiny, in addition to those whom the financial institutions may otherwise identify.

3. In the context of paragraph 2 (a) of this article, each State Party shall implement measures to ensure that its financial institutions maintain adequate records, over an appropriate period of time, of accounts and transactions involving the persons mentioned in paragraph 1 of this article, which should, as a minimum, contain information relating to the identity of the customer as well as, as far as possible, of the beneficial owner.

4. With the aim of preventing and detecting transfers of proceeds of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall implement appropriate and effective measures to prevent, with the help of its regulatory and oversight bodies, the establishment of banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group. Moreover, States Parties may consider requiring their financial institutions to refuse to enter into or continue a correspondent banking relationship with such institutions and to guard against establishing relations with foreign financial institutions that permit their accounts to be used by banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group.

5. Each State Party shall consider establishing, in accordance with its domestic law, effective financial disclosure systems for appropriate public officials and shall provide for appropriate sanctions for non-compliance. Each State Party shall also consider taking such measures as may be necessary to permit its competent authorities to share that information with the competent authorities in other States Parties when necessary to investigate, claim and recover proceeds of offences established in accordance with this Convention.

6. Each State Party shall consider taking such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require appropriate public officials having an interest in or signature or other authority over a financial account in a foreign country to report that relationship to appropriate authorities and to maintain appropriate records related to such accounts. Such measures shall also provide for appropriate sanctions for non-compliance.

Article 53

Measures for direct recovery of property

Each State Party shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit another State Party to initiate civil action in its courts to establish title to or ownership of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its courts to order those who have committed offences established in accordance with this Convention to pay compensation or damages to another State Party that has been harmed by such offences; and

(c) Take such measures as may be necessary to permit its courts or competent authorities, when having to decide on confiscation, to recognize another State Party's claim as a legitimate owner of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 54

*Mechanisms for recovery of property through
international cooperation in confiscation*

1. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance pursuant to article 55 of this Convention with respect to property acquired through or involved in the commission of an offence established in accordance with this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to give effect to an order of confiscation issued by a court of another State Party;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities, where they have jurisdiction, to order the confiscation of such property of foreign origin by adjudication of an offence of money-laundering or such other offence as may be within its jurisdiction or by other procedures authorized under its domestic law; and

(c) Consider taking such measures as may be necessary to allow confiscation of such property without a criminal conviction in cases in which the offender cannot be prosecuted by reason of death, flight or absence or in other appropriate cases.

2. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance upon a request made pursuant to paragraph 2 of article 55 of this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a freezing or seizure order issued by a court or competent authority of a requesting State Party that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of this article;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a request that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of this article; and

(c) Consider taking additional measures to permit its competent authorities to preserve property for confiscation, such as on the basis of a foreign arrest or criminal charge related to the acquisition of such property.

Article 55

International cooperation for purposes of confiscation

1. A State Party that has received a request from another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention for confiscation of proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention situated in its territory shall, to the greatest extent possible within its domestic legal system:

(a) Submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and, if such an order is granted, give effect to it; or

(b) Submit to its competent authorities, with a view to giving effect to it to the extent requested, an order of confiscation issued by a court in the territory of the requesting State Party in accordance with articles 31, paragraph 1, and 54, paragraph 1 (a), of this Convention insofar as it relates to proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, situated in the territory of the requested State Party.

2. Following a request made by another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention, the requested State Party shall take measures to identify, trace and freeze or seize proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention for the purpose of eventual confiscation to be ordered either by the requesting State Party or, pursuant to a request under paragraph 1 of this article, by the requested State Party.

3. The provisions of article 46 of this Convention are applicable, *mutatis mutandis*, to this article. In addition to the information specified in article 46, paragraph 15, requests made pursuant to this article shall contain:

(a) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (a) of this article, a description of the property to be confiscated, including, to the extent possible, the location and, where relevant, the estimated value of the property and a statement of the facts relied upon by the requesting State Party sufficient to enable the requested State Party to seek the order under its domestic law;

(b) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (b) of this article, a legally admissible copy of an order of confiscation upon which the request is based issued by the requesting State Party, a statement of the facts and information as to the extent to which execution of the order is requested, a statement specifying the measures taken by the requesting State Party to provide adequate notification to bona fide third parties and to ensure due process and a statement that the confiscation order is final;

(c) In the case of a request pertaining to paragraph 2 of this article, a statement of the facts relied upon by the requesting State Party and a description of the actions requested and, where available, a legally admissible copy of an order on which the request is based.

4. The decisions or actions provided for in paragraphs 1 and 2 of this article shall be taken by the requested State Party in accordance with and subject to the provisions of its domestic law and its procedural rules or any bilateral or multilateral agreement or arrangement to which it may be bound in relation to the requesting State Party.

5. Each State Party shall furnish copies of its laws and regulations that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws and regulations or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations.

6. If a State Party elects to make the taking of the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article conditional on the existence of a relevant treaty, that State Party shall consider this Convention the necessary and sufficient treaty basis.

7. Cooperation under this article may also be refused or provisional measures lifted if the requested State Party does not receive sufficient and timely evidence or if the property is of a *de minimis* value.

8. Before lifting any provisional measure taken pursuant to this article, the requested State Party shall, wherever possible, give the requesting State Party an

opportunity to present its reasons in favour of continuing the measure.

9. The provisions of this article shall not be construed as prejudicing the rights of bona fide third parties.

Article 56
Special cooperation

Without prejudice to its domestic law, each State Party shall endeavour to take measures to permit it to forward, without prejudice to its own investigations, prosecutions or judicial proceedings, information on proceeds of offences established in accordance with this Convention to another State Party without prior request, when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving State Party in initiating or carrying out investigations, prosecutions or judicial proceedings or might lead to a request by that State Party under this chapter of the Convention.

Article 57
Return and disposal of assets

1. Property confiscated by a State Party pursuant to article 31 or 55 of this Convention shall be disposed of, including by return to its prior legitimate owners, pursuant to paragraph 3 of this article, by that State Party in accordance with the provisions of this Convention and its domestic law.

2. Each State Party shall adopt such legislative and other measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, as may be necessary to enable its competent authorities to return confiscated property, when acting on the request made by another State Party, in accordance with this Convention, taking into account the rights of bona fide third parties.

3. In accordance with articles 46 and 55 of this Convention and paragraphs 1 and 2 of this article, the requested State Party shall:

(a) In the case of embezzlement of public funds or of laundering of embezzled public funds as referred to in articles 17 and 23 of this Convention, when confiscation was executed in accordance with article 55 and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party;

(b) In the case of proceeds of any other offence covered by this Convention, when the confiscation was executed in accordance with article 55 of this Convention and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that

can be waived by the requested State Party; return the confiscated property to the requesting State Party, when the requesting State Party reasonably establishes its prior ownership of such confiscated property to the requested State Party or when the requested State Party recognizes damage to the requesting State Party as a basis for returning the confiscated property;

(c) In all other cases, give priority consideration to returning confiscated property to the requesting State Party, returning such property to its prior legitimate owners or compensating the victims of the crime.

4. Where appropriate, unless States Parties decide otherwise, the requested State Party may deduct reasonable expenses incurred in investigations, prosecutions or judicial proceedings leading to the return or disposition of confiscated property pursuant to this article.

5. Where appropriate, States Parties may also give special consideration to concluding agreements or mutually acceptable arrangements, on a case-by-case basis, for the final disposal of confiscated property.

Article 58 *Financial intelligence unit*

States Parties shall cooperate with one another for the purpose of preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of promoting ways and means of recovering such proceeds and, to that end, shall consider establishing a financial intelligence unit to be responsible for receiving, analysing and disseminating to the competent authorities reports of suspicious financial transactions.

Article 59 *Bilateral and multilateral agreements and arrangements*

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements to enhance the effectiveness of international cooperation undertaken pursuant to this chapter of the Convention.

Chapter VI **Technical assistance and information exchange**

*Article 60**Training and technical assistance*

1. Each State Party shall, to the extent necessary, initiate, develop or improve specific training programmes for its personnel responsible for preventing and combating corruption. Such training programmes could deal, *inter alia*, with the following areas:

(a) Effective measures to prevent, detect, investigate, punish and control corruption, including the use of evidence-gathering and investigative methods;

(b) Building capacity in the development and planning of strategic anti-corruption policy;

(c) Training competent authorities in the preparation of requests for mutual legal assistance that meet the requirements of this Convention;

(d) Evaluation and strengthening of institutions, public service management and the management of public finances, including public procurement, and the private sector;

(e) Preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and recovering such proceeds;

(f) Detecting and freezing of the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(g) Surveillance of the movement of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of the methods used to transfer, conceal or disguise such proceeds;

(h) Appropriate and efficient legal and administrative mechanisms and methods for facilitating the return of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(i) Methods used in protecting victims and witnesses who cooperate with judicial authorities; and

(j) Training in national and international regulations and in languages.

2. States Parties shall, according to their capacity, consider affording one another the widest measure of technical assistance, especially for the benefit of developing countries, in their respective plans and programmes to combat corruption, including material support and training in the areas referred to in paragraph 1 of this article, and training and assistance and the mutual exchange of relevant experience and specialized knowledge, which will facilitate international cooperation between States

Parties in the areas of extradition and mutual legal assistance.

3. States Parties shall strengthen, to the extent necessary, efforts to maximize operational and training activities in international and regional organizations and in the framework of relevant bilateral and multilateral agreements or arrangements.

4. States Parties shall consider assisting one another, upon request, in conducting evaluations, studies and research relating to the types, causes, effects and costs of corruption in their respective countries, with a view to developing, with the participation of competent authorities and society, strategies and action plans to combat corruption.

5. In order to facilitate the recovery of proceeds of offences established in accordance with this Convention, States Parties may cooperate in providing each other with the names of experts who could assist in achieving that objective.

6. States Parties shall consider using subregional, regional and international conferences and seminars to promote cooperation and technical assistance and to stimulate discussion on problems of mutual concern, including the special problems and needs of developing countries and countries with economies in transition.

7. States Parties shall consider establishing voluntary mechanisms with a view to contributing financially to the efforts of developing countries and countries with economies in transition to apply this Convention through technical assistance programmes and projects.

8. Each State Party shall consider making voluntary contributions to the United Nations Office on Drugs and Crime for the purpose of fostering, through the Office, programmes and projects in developing countries with a view to implementing this Convention.

Article 61
Collection, exchange and analysis of information
on corruption

1. Each State Party shall consider analysing, in consultation with experts, trends in corruption in its territory, as well as the circumstances in which corruption offences are committed.

2. States Parties shall consider developing and sharing with each other and through international and regional organizations statistics, analytical expertise concerning corruption and information with a view to developing, insofar as possible,

common definitions, standards and methodologies, as well as information on best practices to prevent and combat corruption.

3. Each State Party shall consider monitoring its policies and actual measures to combat corruption and making assessments of their effectiveness and efficiency.

Article 62

*Other measures: implementation of the Convention
through economic development and
technical assistance*

1. States Parties shall take measures conducive to the optimal implementation of this Convention to the extent possible, through international cooperation, taking into account the negative effects of corruption on society in general, in particular on sustainable development.

2. States Parties shall make concrete efforts to the extent possible and in coordination with each other, as well as with international and regional organizations:

(a) To enhance their cooperation at various levels with developing countries, with a view to strengthening the capacity of the latter to prevent and combat corruption;

(b) To enhance financial and material assistance to support the efforts of developing countries to prevent and fight corruption effectively and to help them implement this Convention successfully;

(c) To provide technical assistance to developing countries and countries with economies in transition to assist them in meeting their needs for the implementation of this Convention. To that end, States Parties shall endeavour to make adequate and regular voluntary contributions to an account specifically designated for that purpose in a United Nations funding mechanism. States Parties may also give special consideration, in accordance with their domestic law and the provisions of this Convention, to contributing to that account a percentage of the money or of the corresponding value of proceeds of crime or property confiscated in accordance with the provisions of this Convention;

(d) To encourage and persuade other States and financial institutions as appropriate to join them in efforts in accordance with this article, in particular by providing more training programmes and modern equipment to developing countries in order to assist them in achieving the objectives of this Convention.

3. To the extent possible, these measures shall be without prejudice to existing foreign assistance commitments or to other financial cooperation arrangements at the bilateral, regional or international level.

4. States Parties may conclude bilateral or multilateral agreements or arrangements on material and logistical assistance, taking into consideration the financial arrangements necessary for the means of international cooperation provided for by this Convention to be effective and for the prevention, detection and control of corruption.

Chapter VII **Mechanisms for implementation**

Article 63

Conference of the States Parties to the Convention

1. A Conference of the States Parties to the Convention is hereby established to improve the capacity of and cooperation between States Parties to achieve the objectives set forth in this Convention and to promote and review its implementation.

2. The Secretary-General of the United Nations shall convene the Conference of the States Parties not later than one year following the entry into force of this Convention. Thereafter, regular meetings of the Conference of the States Parties shall be held in accordance with the rules of procedure adopted by the Conference.

3. The Conference of the States Parties shall adopt rules of procedure and rules governing the functioning of the activities set forth in this article, including rules concerning the admission and participation of observers, and the payment of expenses incurred in carrying out those activities.

4. The Conference of the States Parties shall agree upon activities, procedures and methods of work to achieve the objectives set forth in paragraph 1 of this article, including:

(a) Facilitating activities by States Parties under articles 60 and 62 and chapters II to V of this Convention, including by encouraging the mobilization of voluntary contributions;

(b) Facilitating the exchange of information among States Parties on patterns and trends in corruption and on successful practices for preventing and

combating it and for the return of proceeds of crime, through, inter alia, the publication of relevant information as mentioned in this article;

(c) Cooperating with relevant international and regional organizations and mechanisms and non-governmental organizations;

(d) Making appropriate use of relevant information produced by other international and regional mechanisms for combating and preventing corruption in order to avoid unnecessary duplication of work;

(e) Reviewing periodically the implementation of this Convention by its States Parties;

(f) Making recommendations to improve this Convention and its implementation;

(g) Taking note of the technical assistance requirements of States Parties with regard to the implementation of this Convention and recommending any action it may deem necessary in that respect.

5. For the purpose of paragraph 4 of this article, the Conference of the States Parties shall acquire the necessary knowledge of the measures taken by States Parties in implementing this Convention and the difficulties encountered by them in doing so through information provided by them and through such supplemental review mechanisms as may be established by the Conference of the States Parties.

6. Each State Party shall provide the Conference of the States Parties with information on its programmes, plans and practices, as well as on legislative and administrative measures to implement this Convention, as required by the Conference of the States Parties. The Conference of the States Parties shall examine the most effective way of receiving and acting upon information, including, inter alia, information received from States Parties and from competent international organizations. Inputs received from relevant non-governmental organizations duly accredited in accordance with procedures to be decided upon by the Conference of the States Parties may also be considered.

7. Pursuant to paragraphs 4 to 6 of this article, the Conference of the States Parties shall establish, if it deems it necessary, any appropriate mechanism or body to assist in the effective implementation of the Convention.

Article 64
Secretariat

1. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary secretariat services to the Conference of the States Parties to the Convention.

2. The secretariat shall:

(a) Assist the Conference of the States Parties in carrying out the activities set forth in article 63 of this Convention and make arrangements and provide the necessary services for the sessions of the Conference of the States Parties;

(b) Upon request, assist States Parties in providing information to the Conference of the States Parties as envisaged in article 63, paragraphs 5 and 6, of this Convention; and

(c) Ensure the necessary coordination with the secretariats of relevant international and regional organizations.

Chapter VIII **Final provisions**

Article 65 *Implementation of the Convention*

1. Each State Party shall take the necessary measures, including legislative and administrative measures, in accordance with fundamental principles of its domestic law, to ensure the implementation of its obligations under this Convention.

2. Each State Party may adopt more strict or severe measures than those provided for by this Convention for preventing and combating corruption.

Article 66 *Settlement of disputes*

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by

request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 67
Signature, ratification, acceptance,
approval and accession

1. This Convention shall be open to all States for signature from 9 to 11 December 2003 in Merida, Mexico, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 9 December 2005.

2. This Convention shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Convention in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Convention is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Convention. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

*Article 68**Entry into force*

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention after the deposit of the thirtieth instrument of such action, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Convention enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is later.

*Article 69**Amendment*

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Convention, a State Party may propose an amendment and transmit it to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the States Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The Conference of the States Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of the States Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Convention and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 70
Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Convention when all of its member States have denounced it.

Article 71
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Convention.

2. The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ**Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς****Προοίμιο**

Τα Κράτη Μέρη στην παρούσα Σύμβαση,

Ανησυχώντας για τη σοβαρότητα των προβλημάτων και απειλών που προκαλούνται από τη διαφθορά στη σταθερότητα και ασφάλεια των κοινωνιών, υπονομεύοντας τους θεσμούς και τις αξίες της δημοκρατίας, τις ηθικές αξίες και τη δικαιοσύνη και θέτοντας σε κίνδυνο τη βιώσιμη ανάπτυξη και το κράτος δικαίου,

Ανησυχώντας επίσης σχετικά με τη σύνδεση της διαφθοράς με άλλες μορφές εγκλήματος και συγκεκριμένα με το οργανωμένο έγκλημα και το οικονομικό έγκλημα, συμπεριλαμβανομένης της συγκάλυψης παράνομου χρήματος,

Ανησυχώντας επιπλέον σχετικά με περιπτώσεις διαφθοράς που αφορούν μεγάλες ποσότητες χρημάτων που μπορεί να αποτελούν σημαντικό μέρος των πόρων των Κρατών και που απειλούν την πολιτική σταθερότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη των εν λόγω Κρατών,

Πεπεισμένα ότι η διαφθορά δεν αποτελεί πλέον τοπικό ζήτημα αλλά διακρατικό φαινόμενο που επηρεάζει όλες τις κοινωνίες και τις οικονομίες, καθιστώντας τη διεθνή συνεργασία για την αποτροπή και τον έλεγχό της, αναγκαία,

Πεπεισμένα επίσης ότι απαιτείται συγκεκριμένη και πολύπλευρη προσέγγιση για την αποτροπή και αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της διαφθοράς,

Πεπεισμένα περαιτέρω ότι η διαθεσιμότητα τεχνικής βοήθειας δύναται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της ικανότητας των Κρατών να αποτρέψουν και να καταπολεμήσουν αποτελεσματικά τη διαφθορά, βελτίωση που συνίσταται μεταξύ άλλων στην ενδυνάμωση λειτουργιών και στη δημιουργία θεσμών,

Πεπεισμένα ότι ο παράνομος προσωπικός πλουτισμός δυνατό να είναι ιδιαίτερα καταστροφικός στους δημοκρατικούς θεσμούς, εθνικές οικονομίες και το κράτος δικαίου,

Αποφασισμένα να αποτρέψουν, να εντοπίσουν και να εμποδίσουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τις διεθνείς μεταφορές παράνομα αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και να ενισχύσουν τη διεθνή συνεργασία για την ανάκτηση των κεφαλαίων αυτών,

Αναγνωρίζοντας τις θεμελιώδεις αρχές που καθορίζονται στη ποινική οικονομία, καθώς και τη πολιτική και διοικητική δικονομία για τη προστασία δικαιωμάτων ιδιοκτησίας,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποτροπή και η εξάλειψη της διαφθοράς αποτελεί ευθύνη όλων των Κρατών και ότι αυτά οφείλουν να συνεργαστούν μεταξύ τους, με την υποστήριξη και συμμετοχή ατόμων και ομάδων εκτός του δημόσιου τομέα, όπως η κοινωνία των πολιτών, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί και οι οργανισμοί κοινοτήτων, προκειμένου οι προσπάθειες τους σε αυτόν τον τομέα να καρποφορήσουν,

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις αρχές της χρηστής διαχείρισης των δημοσίων θεμάτων και της δημόσιας περιουσίας, καθώς και της αμεροληψίας, της ευθύνης και της ισότητας ενώπιον του Νόμου, όπως και την ανάγκη

διαφύλαξης της ακεραιότητας και καλλιέργειας μιας νοοτροπίας απόρριψης της διαφθοράς,

Επιδοκιμάζοντας το έργο της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Πρόληψη του Εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη και του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών κατά των Ναρκωτικών και του Εγκλήματος στην αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς,

Ανακαλώντας το έργο που επιτέλεσαν σε αυτόν τον τομέα άλλοι διεθνείς και περιφερειακοί οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της Αφρικανικής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας (επίσης γνωστό και ως Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων), της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών, του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη και του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών,

Μνημονεύοντας με εκτίμηση πολυμερείς πράξεις για την αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς, που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη Διαμερικανική Συνθήκη κατά της Διαφθοράς που υιοθετήθηκε από τον Οργανισμό Αμερικανικών Κρατών την 29^η Μαρτίου του 1996, τη Σύμβαση περί της Καταπολέμησης της Διαφθοράς στην οποία ενέχονται Υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των Κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 26^η Μαΐου του 1997, τη Σύμβαση για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Ξένων Κρατικών Λειτουργών κατά τις Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές που υιοθετήθηκε από τον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη την 21^η Νοεμβρίου του 1997, τη Σύμβαση για την Ποινικοποίηση της Διαφθοράς που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης την 27^η Ιανουαρίου του 1999, τη Σύμβαση Αστικού Δικαίου για τη Διαφθορά που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης την 4^η Νοεμβρίου του 1999 και τη Συνθήκη της Αφρικανικής Ένωσης για την αποτροπή και

καταπολέμηση της διαφθοράς που υιοθετήθηκε από τους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων της Αφρικανικής Ένωσης την 12^η Ιουλίου του 2003,

Χαιρετίζοντας τη θέση σε ισχύ της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διασυνοριακού (Transnational) Οργανωμένου Εγκλήματος την 29^η Σεπτεμβρίου του 2003,

Έχουν συμφωνήσει ως ακολούθως:

Κεφάλαιο Ι - Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 1

Διακήρυξη Σκοπών

Οι σκοποί της παρούσας Σύμβασης είναι:

- (α) Η προώθηση και ενίσχυση μέτρων για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς·
- (β) Η προώθηση, η διευκόλυνση και η υποστήριξη της διεθνούς συνεργασίας και παροχής τεχνικής βοήθειας στην αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης κεφαλαίων·
- (γ) Η προαγωγή της ακεραιότητας, της λογοδοσίας και της χρηστής διαχείρισης δημοσίων θεμάτων και της δημόσιας περιουσίας.

Άρθρο 2

Χρήση όρων

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

- (α) «Κρατικός λειτουργός» σημαίνει: (i) οποιοδήποτε πρόσωπο που κατέχει νομοθετικό, εκτελεστικό, διοικητικό ή δικαστικό αξίωμα ενός Κράτους Μέρους, είτε είναι διορισμένο ή εκλεγμένο, είτε κατέχει το αξίωμα αυτό μόνιμα ή επί θητεία, είτε με αμοιβή ή χωρίς και ανεξάρτητα αρχαιότητας· (ii) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο εκτελεί δημόσιο λειτούργημα, συμπεριλαμβανομένου δημόσιου οργανισμού και δημόσιας επιχείρησης, είτε παρέχει το ίδιο δημόσια υπηρεσία, όπως αυτή ορίζεται από το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους και όπως ισχύει στο σχετικό νομικό πλαίσιο του Κράτους Μέρους αυτού· (iii) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ορίζεται ως «κρατικός λειτουργός» σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο κάθε Κράτους Μέρους. Παρόλα αυτά, για τους σκοπούς κάποιων συγκεκριμένων μέτρων που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο II της παρούσας Σύμβασης, «κρατικός λειτουργός» δύναται να σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο εκτελεί δημόσιο λειτούργημα ή παρέχει δημόσια υπηρεσία όπως αυτή ορίζεται σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο ενός Κράτους Μέρους και όπως ισχύει στο σχετικό νομικό πλαίσιο του Κράτους Μέρους αυτού·
- (β) «Ξένος κρατικός λειτουργός» σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο που κατέχει νομοθετικό, εκτελεστικό, διοικητικό ή δικαστικό αξίωμα μιας ξένης χώρας, είτε είναι εκλεγμένο ή διορισμένο· και οποιοδήποτε πρόσωπο που ασκεί δημόσιο λειτούργημα σε ξένη χώρα συμπεριλαμβανομένου δημόσιου οργανισμού ή δημόσιας επιχείρησης·
- (γ) «Αξιωματούχος δημόσιου διεθνούς οργανισμού» σημαίνει υπάλληλος διεθνούς οργανισμού ή οποιοδήποτε πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τέτοιο οργανισμό να ενεργεί αντί αυτού·

- (δ) «Περιουσία» σημαίνει περιουσιακό στοιχείο κάθε είδους, είτε ενσώματο ή ασώματο, κινητό ή ακίνητο, υλικό ή άυλο, καθώς και νομικές πράξεις ή έγγραφα τα οποία πιστοποιούν τίτλο ή δικαίωμα επί του περιουσιακού στοιχείου.
- (ε) «Προϊόν εγκλήματος» σημαίνει κάθε περιουσία η οποία προέκυψε ή αποκτήθηκε, άμεσα ή έμμεσα από τη διάπραξη ποινικού αδικήματος.
- (στ) «Πάγωμα» ή «κατάσχεση» σημαίνει προσωρινή απαγόρευση μεταφοράς, μετατροπής, διάθεσης ή κίνησης περιουσίας ή η προσωρινή ανάληψη επιμέλειας ή ελέγχου περιουσίας βάσει διατάγματος που εκδίδεται από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή.
- (ζ) «Δήμευση», συμπεριλαμβανόμενης της κατάσχεσης, σημαίνει τη μόνιμη στέρηση περιουσίας κατόπιν διατάγματος δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής.
- (η) «Γενεσιουργό αδίκημα» σημαίνει οποιοδήποτε αδίκημα που ορίζεται στο άρθρο 23 της παρούσας Σύμβασης από το οποίο προήλθαν παράνομα έσοδα.
- (θ) «Ελεγχόμενη παράδοση» σημαίνει την μέθοδο ελεγχόμενης μεταφοράς παράνομων ή ύποπτων φορτίων όταν εξέρχονται, διέρχονται ή εισέρχονται στο έδαφος ενός ή περισσότερων Κρατών, με τη γνώση του περιεχόμενου τους και κάτω από την επίβλεψη των αρμοδίων αρχών τους, με σκοπό τη διερεύνηση ενός αδικήματος και την αναγνώριση των προσώπων που ενέχονται στη διάπραξη του αδικήματος αυτού.

Άρθρο 3

Έκταση εφαρμογής

1. Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται, σύμφωνα με τις πρόνοιες της και, με σκοπό την αποτροπή, έρευνα και δίωξη της διαφθοράς, καθώς και την παγοποίηση, κατάσχεση, δήμευση ως επίσης την επιστροφή παράνομων εσόδων αδικημάτων (γενεσιουργών) που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

2. Για σκοπούς εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, δεν απαιτείται η φθορά ή η ζημία που προκλήθηκε από αδικήματα που καθορίζονται σε αυτήν να αφορά κρατική περιουσία, εκτός εάν ορίζεται ρητά σ' αυτήν.

Άρθρο 4

Προστασία της κυριαρχίας

1. Τα Κράτη Μέλη διεκπεραιώνουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας της εθνικής κυριαρχίας τους της εδαφικής ακεραιότητας, καθώς και της μη-παρέμβασης τους στα εσωτερικά θέματα άλλων Κρατών.

2. Σε κανένα Κράτος Μέρος δεν παρέχεται το δικαίωμα δυνάμει των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης να έχει δικαιοδοσία και να διεξάγει πράξεις στο έδαφος άλλου Κράτους οι οποίες ανήκουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα των αρχών του άλλου Κράτους σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.

Κεφάλαιο II - Μέτρα αποτροπής

Άρθρο 5

Πολιτική και πρακτικές αποτροπής της διαφθοράς

1. Κάθε Κράτος Μέρος αναπτύσσει και εφαρμόζει ή διατηρεί, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, αποτελεσματική και συντονισμένη πολιτική κατά της διαφθοράς η οποία προάγει τη συμμετοχή της κοινωνίας και διέπεται από τις αρχές του κράτους δικαίου, της χρηστής

διαχείρισης δημοσίων θεμάτων και δημόσιας περιουσίας, της ακεραιότητας, της διαφάνειας και της εγκυρότητας.

2. Κάθε Κράτος Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εγκαθιδρύσει και να προωθήσει αποτελεσματικές πρακτικές που αποσκοπούν στην αποτροπή της διαφθοράς.

3. Κάθε Κράτος Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να αξιολογεί συχνά σχετικά νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για να διαπιστώνει την επάρκεια τους για την αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς.

4. Τα Κράτη Μέρη, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο και σύμφωνα με θεμελιώδεις αρχές των νομικών τους συστημάτων, συνεργάζονται μεταξύ τους, καθώς επίσης και με σχετικούς διεθνείς και τοπικούς οργανισμούς για την προώθηση και επέκταση των μέτρων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. Η συνεργασία αυτή δύναται να περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα και σχέδια που σκοπό έχουν την αποτροπή της διαφθοράς.

Άρθρο 6

Όργανα κατά της διαφθοράς

1. Κάθε Κράτος Μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, την ύπαρξη οργάνου ή οργάνων, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, για την αποτροπή της διαφθοράς με τέτοια μέσα όπως:

- (α) Εφαρμογή της πολιτικής που αναφέρεται στο άρθρο 5 της παρούσας Σύμβασης και όπου χρειάζεται, επίβλεψη και συντονισμό της εφαρμογής της πολιτικής αυτής
- (β) Αύξηση και διάδοση της γνώσης σχετικά με την αποτροπή της διαφθοράς.

2. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να παραχωρήσει στο όργανο ή όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου την απαιτούμενη

ανεξαρτησία, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, ώστε να διευκολύνει αυτό ή αυτά να επιτελέσουν το έργο τους αποτελεσματικά και απρόσκοπτα χωρίς εκφοβισμό. Οι απαραίτητοι υλικοί πόροι και εξειδικευμένο προσωπικό όπως επίσης η κατάρτιση που τέτοιο προσωπικό δυνατό να χρειάζεται ώστε να ασκεί τα καθήκοντα του, θα πρέπει να παρασχεθούν, από τα Κράτη Μέρη.

3. Κάθε Κράτος Μέρος γνωστοποιεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών το όνομα και διεύθυνση της αρχής ή των αρχών οι οποίες δυνατό να βοηθήσουν άλλα Κράτη Μέρη στην ανάπτυξη και εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων για την αποτροπή της διαφθοράς.

Άρθρο 7

Δημόσιος τομέας

1. Κάθε Κράτος Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, να καθιερώσει, να διατηρήσει και να ενισχύσει συστήματα επιστράτευσης, πρόσληψης, διατήρησης, προαγωγής και συνταξιοδότησης δημοσίων υπαλλήλων και άλλων μη εκλεγμένων κρατικών λειτουργών, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, τα οποία:

- (α) να βασίζονται στις αρχές της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και σε αντικειμενικά κριτήρια όπως αξία, τιμότητα και ικανότητα·
- (β) να περιλαμβάνουν κατάλληλες διαδικασίες επιλογής και κατάρτισης ατόμων για θέσεις του δημοσίου που θεωρούνται ιδιαίτερα ευάλωτες στην διαφθορά, καθώς και εκ περιτροπής μετάθεσης των ατόμων αυτών σε άλλες θέσεις, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο·

- (γ) να παρέχουν επαρκείς αμοιβές και δίκαιες μισθολογικές κλίμακες, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης του Κράτους Μέρους·
- (δ) να προάγουν την εκπαίδευση και προγράμματα κατάρτισης προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της χρηστής, έντιμης και επαρκούς τέλεσης των δημόσιων λειτουργημάτων και τους παρέχουν την εξειδίκευση και επαρκή κατάρτιση ώστε να ενισχυθεί η αντίληψη των κινδύνων της διαφθοράς που ελλοχεύουν κατά την τέλεση των λειτουργημάτων τους. Τέτοια προγράμματα δύναται να αναφέρονται σε κώδικες δεοντολογίας ή πρότυπα συμπεριφοράς, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει επίσης το ενδεχόμενο υιοθέτησης κατάλληλων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων, συνετών με τους στόχους της παρούσας Σύμβασης και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, για τον καθορισμό κριτηρίων αναφορικά με την υποψηφιότητα και εκλογή σε δημόσιο αξίωμα.

3. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης κατάλληλων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων, συνετών με τους στόχους της παρούσας Σύμβασης και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, για τη βελτίωση της διαφάνειας κατά τη χρηματοδότηση υποψηφιοτήτων για αιρετά δημόσια αξιώματα και τη χρηματοδότηση, όπου υπάρχει, πολιτικών κομμάτων.

4. Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να καθιερώσει, να διατηρήσει και να ενισχύσει συστήματα που προάγουν τη διαφάνεια και αποτρέπουν τη σύγκρουση συμφερόντων.

Άρθρο 8

Κώδικες δεοντολογίας κρατικών λειτουργιών

1. Κάθε Κράτος Μέρος, προάγει, μεταξύ άλλων, την ακεραιότητα, την εντιμότητα και την υπευθυνότητα μεταξύ των κρατικών λειτουργιών του, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, με σκοπό την καταπολέμηση της διαφθοράς.
2. Συγκεκριμένα, κάθε Κράτος Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να εφαρμόσει, στο πλαίσιο του θεσμικού και νομικού του συστήματος, κώδικες δεοντολογίας ή πρότυπα συμπεριφοράς για τη χρηστή, έντιμη και επαρκή τέλεση των δημόσιων λειτουργημάτων.
3. Για σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει υπόψη, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, τις σχετικές πρωτοβουλίες περιφερειακών, διαπεριφερειακών και πολυμερών οργανισμών, όπως το Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Κρατικών Αξιωματούχων που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του ψηφίσματος 51/59 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών της 12^{ης} Δεκεμβρίου του 1996.
4. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, το ενδεχόμενο καθιέρωσης μέτρων και διαδικασιών ώστε να ενθαρρύνει κρατικούς λειτουργούς να καταγγέλλουν στις αρμόδιες αρχές πράξεις διαφθοράς, οι οποίες περιπίπτουν στην αντίληψή τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
5. Κάθε Κράτος Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, την καθιέρωση μέτρων και διαδικασιών, ώστε να απαιτείται από τους κρατικούς λειτουργούς να δηλώνουν σε αρμόδιες αρχές μεταξύ άλλων, τις εξωτερικές τους δραστηριότητες, εργασία, επενδύσεις, περιουσιακά στοιχεία και σημαντικά δώρα ή επιδόματα από τα οποία δυνατό να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τα καθήκοντά τους ως κρατικών λειτουργών.

6. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, πειθαρχικών ή άλλων μέτρων κατά κρατικών λειτουργιών που παραβιάζουν τους κώδικες ή τα πρότυπα που καθιερώνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 9

Κρατικές προμήθειες και διαχείριση κρατικών εσόδων.

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, τα απαραίτητα μέτρα για την καθιέρωση κατάλληλων συστημάτων κατακύρωσης προμηθειών, βασισμένων στη διαφάνεια, τον ανταγωνισμό και σε αντικειμενικά κριτήρια για τη λήψη αποφάσεων, τα οποία είναι αποτελεσματικά, μεταξύ άλλων, στην αποτροπή της διαφθοράς. Τέτοια συστήματα, τα οποία δύναται να λαμβάνουν υπόψη κατάλληλες οριακές τιμές στην εφαρμογή τους, πρέπει να προβλέπουν, μεταξύ άλλων:

- (α) Τη δημόσια γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις διαδικασίες δημόσιων προμηθειών και συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με προσκλήσεις σε προσφορά καθώς και σχετικές ή συναφείς πληροφορίες αναφορικά με την κατακύρωση των συμβάσεων, δίνοντας έτσι σε πιθανούς ενδιαφερόμενους επαρκή χρόνο να ετοιμάσουν και να υποβάλουν τις προσφορές τους·
- (β) Τον εκ των προτέρων καθορισμό προϋποθέσεων συμμετοχής συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και κατακύρωσης, και των κανόνων προμηθειών και τη δημοσίευσή τους·

- (γ) Τη χρήση αντικειμενικών και προκαθορισμένων κριτηρίων για αποφάσεις κατακύρωσης δημόσιων προμηθειών προκειμένου να διευκολυνθεί η επακόλουθη επαλήθευση της ορθής εφαρμογής των κανόνων ή διαδικασιών·
- (δ) Έναν αποτελεσματικό μηχανισμό εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου ενός αποτελεσματικού συστήματος άσκησης έφεσης προκειμένου να εξασφαλιστεί η δυνατότητα νομικής προσφυγής και θεραπειών στην περίπτωση που οι κανόνες ή διαδικασίες που προβλέπονται από την παρούσα παράγραφο δεν ακολουθούνται·
- (ε) Όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, μέτρα για τη ρύθμιση θεμάτων σχετικών με το υπεύθυνο προσωπικό για τις προμήθειες, όπως δήλωση προτίμησης για συγκεκριμένες κρατικές προμήθειες, διαδικασίες επιλογής και προϋποθέσεις κατάρτισης.

2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, κατάλληλα μέτρα για την προώθηση της διαφάνειας και λογοδοσίας στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών. Τέτοια μέτρα, μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- (α) Διαδικασίες για την ψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού·
- (β) Έγκαιρες εκθέσεις για τα έσοδα και τα έξοδα·
- (γ) Σύστημα προτύπων λογιστικού ελέγχου και συναφούς εποπτείας·
- (δ) Αποτελεσματικούς και αποδοτικούς μηχανισμούς διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου· και
- (ε) Όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, διορθωτικές ενέργειες στην περίπτωση μη συμμόρφωσης στις απαιτήσεις της παρούσας παραγράφου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια πολιτικά και διοικητικά μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, ώστε να διαφυλάξει την ακεραιότητα των λογιστικών βιβλίων, αρχείων, οικονομικών δηλώσεων ή άλλων εγγράφων σχετικών με δημόσια έσοδα και έξοδα και να αποτρέψει την παραποίηση των εγγράφων αυτών.

Άρθρο 10

Δημόσιες Εκθέσεις

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για την καταπολέμηση της διαφθοράς, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού του δικαίου, τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για τη βελτίωση της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση, με αναφορά στην οργάνωση, λειτουργία και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο. Τέτοια μέτρα δύναται μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνουν:

- (α) Την καθιέρωση διαδικασιών ή ρυθμίσεων που επιτρέπουν στο ευρύ κοινό να έχει πρόσβαση, όπου κρίνεται σκόπιμο, σε πληροφορίες αναφορικά με την οργάνωση, λειτουργία και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της δημόσιας διοίκησης, και, με το δέοντα σεβασμό στην προστασία του ιδιωτικού βίου και των προσωπικών δεδομένων, σε περιπτώσεις αποφάσεων και νομικών πράξεων που αφορούν μέλη του κοινού.
- (β) Την απλοποίηση διοικητικών διαδικασιών, όπου κρίνεται σκόπιμο, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση όλων στις αρμόδιες για τη λήψη αποφάσεων αρχές και

- (γ) Τη δημοσίευση πληροφοριών, η οποία δυνατό να περιλαμβάνει περιοδικές εκθέσεις αναφορικά με τους κινδύνους της διαφθοράς στη δημόσια διοίκηση.

Άρθρο 11

Μέτρα σχετικά με τη δικαστική εξουσία και την κατηγορούσα αρχή

1. Έχοντας υπόψη την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας και το σημαντικό ρόλο της στην καταπολέμηση της διαφθοράς, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος και χωρίς επηρεασμό της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, για την ενίσχυση της ακεραιότητας και την εξάλειψη των ευκαιριών διαφθοράς μεταξύ των μελών της δικαστικής εξουσίας. Τέτοια μέτρα δύναται να περιλαμβάνουν κανόνες αναφορικά με τη δεοντολογία των μελών της δικαστικής εξουσίας.

2. Μέτρα για τους ίδιους σκοπούς με αυτά που λαμβάνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, δύναται να εισαχθούν και να εφαρμοστούν στα πλαίσια της κατηγορούσας αρχής σε εκείνα τα Κράτη Μέρη στα οποία δεν αποτελεί μέρος της δικαστικής εξουσίας, αλλά απολαμβάνει παρόμοιας ανεξαρτησίας με αυτήν.

Άρθρο 12

Ιδιωτικός τομέας

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου του, για την αποτροπή της διαφθοράς στην οποία εμπλέκεται ο ιδιωτικός τομέας, για να βελτιώσει τα πρότυπα λογιστικού ελέγχου στον ιδιωτικό τομέα και να επιβάλει, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, αποτελεσματικές, σύμμετρες και αποτρεπτικές αστικές, διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τέτοια μέτρα.

2. Στα μέτρα για την επίτευξη αυτών των στόχων μπορεί, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνονται:

- (α) Η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των δικωκτικών αρχών και των σχετικών ιδιωτικών οργανισμών·
- (β) Η προώθηση της ανάπτυξης προτύπων και διαδικασιών σχεδιασμένων ώστε να διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των σχετικών ιδιωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων κωδικών δεοντολογίας για την ορθή, έντιμη και επαρκή διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων και όλων των σχετικών επαγγελματιών, και για την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και για την προώθηση του ήθους στις εμπορικές σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και στις συμβατικές σχέσεις επιχειρήσεων με το Κράτος·
- (γ) Η προώθηση της διαφάνειας στους ιδιωτικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων μέτρων, όπου κρίνεται σκόπιμο αναφορικά με την ταυτότητα των νομικών και φυσικών προσώπων που εμπλέκονται στη συγκρότηση και διεύθυνση ομίλων εταιρειών·
- (δ) Η αποτροπή της κατάχρησης των διαδικασιών που ρυθμίζουν ιδιωτικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με επιχορηγήσεις και άδειες που παραχωρούνται από δημόσιες υπηρεσίες για εμπορικές δραστηριότητες·
- (ε) Η αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων με την επιβολή περιορισμών, όπου κρίνεται σκόπιμο και για εύλογο χρονικό διάστημα, στις επαγγελματικές δραστηριότητες πρώην κρατικών λειτουργών ή στην πρόσληψη κρατικών λειτουργών στον ιδιωτικό τομέα μετά την παραίτηση ή συνταξιοδότησή τους, στις

περιπτώσεις που τέτοιες δραστηριότητες ή απασχόληση σχετίζονται άμεσα με το λειτουργήμα που τελούσαν ή επέβλεπαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους·

(στ) Η διασφάλιση ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή και το μέγεθός τους, διαθέτουν επαρκείς εσωτερικούς μηχανισμούς ελέγχου για την αποτροπή και την επισήμανση πράξεων διαφθοράς και ότι οι τραπεζικοί λογαριασμοί και οι απαιτούμενες οικονομικές δηλώσεις τέτοιων ιδιωτικών επιχειρήσεων υπόκεινται σε επαρκείς διαδικασίες ελέγχου και πιστοποίησης.

3. Προκειμένου να αποτραπεί η διαφθορά, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία και κανονισμούς του για την τήρηση βιβλίων και αρχείων, αποκαλύψεις οικονομικών δηλώσεων και πρότυπα λογιστικού ελέγχου, ώστε να απαγορεύσει την εκτέλεση των ακόλουθων πράξεων που αποσκοπούν στη διάπραξη οποιουδήποτε από τα αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση:

- (α) Τη δημιουργία λογαριασμών εκτός βιβλίων·
- (β) Τη διενέργεια συναλλαγών εκτός βιβλίων ή χωρίς επαρκή ταυτοποίησή τους·
- (γ) Την καταγραφή ανύπαρκτων εξόδων·
- (δ) Την εισαγωγή υποχρεώσεων χωρίς την επαρκή ταυτοποίηση του αντικειμένου τους·
- (ε) Τη χρήση ψευδών εγγράφων· και

(στ) Την εκ προθέσεως καταστροφή εγγράφων νωρίτερα από ότι προβλέπεται από τον νόμο.

4. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να απορρίψει τις απαλλαγές φόρου που προκύπτουν από έξοδα για δωροδοκίες, καθώς οι τελευταίες αποτελούν ένα από τα συστατικά στοιχεία που συνιστούν τα αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα 15 και 16 της παρούσας Σύμβασης, και όπου κρίνεται σκόπιμο, από άλλα έξοδα που προκαλούνται από συνεχιζόμενη διαφθορά.

Άρθρο 13

Συμμετοχή της κοινωνίας

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού του δικαίου για, την προώθηση της ενεργούς συμμετοχής ατόμων και ομάδων εκτός του δημόσιου τομέα, όπως της κοινωνίας των πολιτών, μη κυβερνητικών οργανισμών και κοινοτικών συμβουλίων, στην αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως και για την ενίσχυση της ενημέρωσης του κοινού σχετικά με την ύπαρξη, τα αίτια και τη σοβαρότητα της απειλής που αποτελεί η διαφθορά. Αυτή η συμμετοχή θα πρέπει να ενδυναμωθεί με τέτοια μέτρα όπως:

- (α) Τη βελτίωση της διαφάνειας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την προώθηση της συμμετοχής του κοινού σε αυτές·
- (β) Τη διασφάλιση της αποτελεσματικής πρόσβασης του κοινού σε πληροφορίες·
- (γ) Την ανάληψη δραστηριοτήτων πληροφόρησης του κοινού που συμβάλλουν στην μη ανοχή της διαφθοράς όπως επίσης

δημοσίων προγραμμάτων κατάρτισης, στα οποία περιλαμβάνονται προγράμματα μαθημάτων σε σχολεία και πανεπιστήμια:

- (δ) Το σεβασμό, την προαγωγή και προστασία της ελευθερίας της αναζήτησης, λήψης, δημοσίευσης και διάδοσης πληροφοριών σχετικά με την διαφθορά. Αυτή η ελευθερία δυνατό να υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς, αλλά μόνο αυτούς που προβλέπονται από το Νόμο και είναι απαραίτητοι:
- (ε) Για το σεβασμό των δικαιωμάτων ή της υπόληψης άλλων:
- (στ) Για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας ή των ηθών.

2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίσει ότι τα σώματα κατά της διαφθοράς που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση είναι γνωστά στο κοινό και παρέχει πρόσβαση σε τέτοια σώματα, όπου κρίνεται σκόπιμο, για την αναφορά σε αυτά, ακόμα και ανωνύμως, οποιωνδήποτε περιστατικών τα οποία δύναται να θεωρηθούν ότι στοιχειοθετούν αδίκημα σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 14

Μέτρα για την αποτροπή συγκαλύψης παράνομου χρήματος

- 1. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει:
 - (α) Να καθιερώσει ένα πλήρες εσωτερικό καθεστώς ρύθμισης και ελέγχου, για τραπεζικά και μη τραπεζικά οικονομικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων φυσικών και νομικών προσώπων τα οποία παρέχουν, επίσημα ή ανεπίσημα, υπηρεσίες για την αποστολή χρημάτων ή αξιών και, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο,

άλλα σώματα ιδιαίτερα πρόσφορα για συγκάλυψη παράνομου χρήματος προκειμένου να εντοπίσει και να προλάβει τη συγκάλυψη παράνομου χρήματος σε όλες του τις μορφές, καθεστώς το οποίο οφείλει να δίνει έμφαση στις προϋποθέσεις της ταυτοποίησης του πελάτη και όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο του δικαιούχου, καθώς και στις προϋποθέσεις της τήρησης αρχείων και της αναφοράς ύποπτων συναλλαγών.

- (β) Με την επιφύλαξη του άρθρου 46 της παρούσας Σύμβασης, να διασφαλίσει ότι οι διοικητικές, ρυθμιστικές, δικωτικές και άλλες αρχές που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της συγκάλυψης παράνομου χρήματος (συμπεριλαμβανόμενων των δικαστικών αρχών, όπου αυτό προβλέπεται από το εσωτερικό δίκαιο) έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζει το εσωτερικό δίκαιο τους καθώς και να εξετάζουν, για αυτό το σκοπό, το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας υπηρεσίας πληροφοριών οικονομικού περιεχομένου, η οποία θα λειτουργεί ως εθνικό κέντρο για τη συγκέντρωση, ανάλυση και διάδοση πληροφοριών σχετικών με πιθανές περιπτώσεις συγκάλυψης παράνομου χρήματος.

2. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο εφαρμογής εφικτών μέτρων για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση της διακίνησης μετρητών και αξιογράφων διαμέσου των συνόρων τους, υπό εγγυήσεις για τη διασφάλιση της δέουσας χρήσης πληροφοριών και χωρίς να εμποδίζεται με κανένα τρόπο η διακίνηση νομίμων κεφαλαίων. Τέτοια μέτρα δυνατό να περιλαμβάνουν απαίτηση όπως άτομα και επιχειρήσεις δηλώνουν τη διασυνοριακή μεταφορά σημαντικών ποσών μετρητών και αξιογράφων.

3. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο εφαρμογής κατάλληλων και εφικτών μέτρων που απαιτούν από τα οικονομικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανόμενων αυτών που πραγματοποιούν αποστολές εμβασμάτων:

- (α) Να περιλαμβάνουν στις φόρμες ηλεκτρονικής μεταφοράς χρημάτων και συναφών μηνυμάτων ακριβείς και χρήσιμες πληροφορίες για τον αποστολέα.
- (β) Να διατηρούν αυτές τις πληροφορίες σε όλη την αλυσίδα των πληρωμών και
- (γ) Να εφαρμόζουν αυστηρό έλεγχο στις μεταφορές χρημάτων, που δεν περιλαμβάνουν πλήρεις πληροφορίες για τον αποστολέα.

4. Για την καθιέρωση ενός εσωτερικού συστήματος ρύθμισης και ελέγχου σύμφωνα με τους όρους του παρόντος άρθρου και χωρίς επηρεασμό οποιουδήποτε άλλου άρθρου της παρούσας Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη καλούνται να χρησιμοποιήσουν ως κατεύθυνση τις σχετικές πρωτοβουλίες περιφερειακών, διαπεριφερειακών και πολυμερών οργανισμών κατά της συγκάλυψης παράνομου χρήματος.

5. Τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να αναπτύξουν και να προωθήσουν την παγκόσμια, περιφερειακή, τοπική και διμερή συνεργασία μεταξύ δικαστικών, διωκτικών και οικονομικών αρχών για την καταπολέμηση της συγκάλυψης παράνομου χρήματος.

Κεφάλαιο III - Ποινικοποίηση και επιβολή του νόμου

Άρθρο 15

Δωροδοκία εθνικών κρατικών λειτουργιών

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθορίσουν ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται με πρόθεση:

- (α) Την υπόσχεση, προσφορά ή παροχή σε δημόσιο λειτουργό, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους, για τον ίδιο ή την ίδια ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, για πράξη ή παράλειψη κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων του/της·
- (β) Τη ζήτηση ή αποδοχή από κρατικό λειτουργό, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους, για τον ίδιο ή την ίδια ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, για πράξη ή παράλειψη κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων του/της.

Άρθρο 16

Δωροδοκία ξένων κρατικών λειτουργών και αξιωματούχων δημόσιων διεθνών οργανισμών

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται με πρόθεση, την υπόσχεση, προσφορά ή παροχή σε ξένο κρατικό λειτουργό ή αξιωματούχο δημόσιου διεθνούς οργανισμού, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους, για τον ίδιο ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, για πράξη ή παράλειψη κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων του, με σκοπό να αποκτήσει ή να διατηρήσει προνομιακή μεταχείριση ή άλλο αθέμιτο πλεονέκτημα στο πλαίσιο διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων νομοθετικών και άλλων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθορίσουν ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται με πρόθεση, τη ζήτηση ή αποδοχή από ξένο κρατικό λειτουργό ή αξιωματούχο δημόσιου διεθνούς

οργανισμού, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους, για τον ίδιο ή την ίδια ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, για πράξη ή παράλειψη κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων του.

Άρθρο 17

Κατάχρηση, υπεξαίρεση ή άλλη μορφή σφετερισμού περιουσίας από κρατικό λειτουργό

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται με πρόθεση την κατάχρηση, υπεξαίρεση ή σφετερισμό περιουσίας η με οποιαδήποτε άλλη μορφή από κρατικό λειτουργό προς όφελος, του ίδιου ή της ίδιας ή προς όφελος άλλου προσώπου ή φορέα, κάθε είδους περιουσίας, δημοσίων ή ιδιωτικών κεφαλαίων ή τίτλων ή κάθε άλλου αντικειμένου αξίας του οποίου η φύλαξη ή διαχείριση ανατέθηκε στον κρατικό λειτουργό εξαιτίας της θέσης του/της.

Άρθρο 18

Άσκηση επιρροής

Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων νομοθετικών και άλλων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα όταν διαπράττονται με πρόθεση:

- (α) Την υπόσχεση, προσφορά ή παροχή σε κρατικό λειτουργό ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους προκειμένου να καταχραστεί ο λειτουργός ή το άλλο πρόσωπο την πραγματική ή υποτιθέμενη επιρροή του/της, με σκοπό να αποσπάσει από τη διοίκηση ή άλλη δημόσια αρχή του Κράτους Μέρους αθέμιτο όφελος για τον ηθικό αυτουργό της πράξης ή για οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

- (β) Τη ζήτηση ή αποδοχή από κρατικό λειτουργό ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους για τον ίδιο ή την ίδια ή άλλο πρόσωπο, προκειμένου να καταχραστεί ο λειτουργός ή το άλλο πρόσωπο την πραγματική ή υποτιθέμενη επιρροή του/της με σκοπό να αποσπάσει από την διοίκηση ή άλλη δημόσια αρχή του Κράτους Μέρους αθέμιτο όφελος.

Άρθρο 19

Κατάχρηση αρμοδιοτήτων

Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων νομοθετικών και άλλων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να καθιερώσει ως ποινικό αδίκημα, όταν διάπράττεται με πρόθεση, την κατάχρηση αρμοδιοτήτων ή θέσης, δηλαδή, την πράξη ή παράλειψη, κατά παράβαση του νόμου, από κρατικό λειτουργό κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του/της, με σκοπό να αποκτήσει αθέμιτο όφελος για τον ίδιο ή την ίδια ή άλλο πρόσωπο ή φορέα.

Άρθρο 20

Αδικαιολόγητος πλουτισμός

Υπό την επιφύλαξη των προνοιών του συντάγματος και των θεμελιωδών αρχών του νομικού του συστήματος, κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων νομοθετικών και άλλων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να καθιερώσει ως ποινικό αδίκημα, όταν διαπράττεται με πρόθεση, τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, δηλαδή τη σημαντική αύξηση των

περιουσιακών στοιχείων ενός κρατικού λειτουργού, την οποία δεν μπορεί εύλογα να δικαιολογήσει σε σχέση με το νόμιμο εισόδημα του/της.

Άρθρο 21

Δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα

Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων νομοθετικών και άλλων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται με πρόθεση στα πλαίσια οικονομικών ή εμπορικών δραστηριοτήτων:

- (α) Την υπόσχεση, προσφορά ή παροχή, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους σε οποιοδήποτε πρόσωπο διευθύνει ή εργάζεται, με οποιαδήποτε ιδιότητα, σε ιδιωτικό οργανισμό, για τον ίδιο ή την ίδια ή άλλο πρόσωπο, για πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των καθηκόντων του/της·
- (β) Τη ζήτηση ή αποδοχή, άμεσα ή έμμεσα, αθέμιτου οφέλους από οποιοδήποτε πρόσωπο διευθύνει ή εργάζεται, με οποιαδήποτε ιδιότητα, σε ιδιωτικό οργανισμό, για τον ίδιο ή την ίδια ή άλλο πρόσωπο, για πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των καθηκόντων του/της·

Άρθρο 22

Κατάχρηση περιουσίας στον ιδιωτικό τομέα

Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων νομοθετικών και άλλων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να καθιερώνεται ως αδίκημα, όταν διαπράττεται με πρόθεση μέσα στα πλαίσια οικονομικών ή εμπορικών δραστηριοτήτων, την κατάχρηση από οποιοδήποτε πρόσωπο διευθύνει ή εργάζεται, με οποιαδήποτε ιδιότητα, σε ιδιωτικό οργανισμό, οποιασδήποτε περιουσίας, ιδιωτικών κεφαλαίων ή αξιογράφων ή

οποιοδήποτε άλλου αντικειμένου αξίας του οποίου η φύλαξη ή διαχείριση ανατέθηκε στο πρόσωπο αυτό εξαιτίας της θέσης του/της.

Άρθρο 23

Συγκάλυψη προϊόντος εγκλήματος

1. Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού του δικαίου, υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα όταν διαπράττονται με πρόθεση:

(α)(i) Τη μετατροπή ή μεταφορά περιουσίας, εν γνώσει του ότι αυτή αποτελεί προϊόν εγκλήματος με σκοπό την απόκρυψη ή κάλυψη της παράνομης προέλευσης της περιουσίας ή παροχή συνδρομής σε οποιοδήποτε πρόσωπο που εμπλέκεται στη διάπραξη του γενεσιουργού αδικήματος, προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του/της:

(ii) Την απόκρυψη ή κάλυψη της πραγματικής φύσης, προέλευσης, τοποθεσίας, διάθεσης, κίνησης ή κυριότητας ή δικαιωμάτων επί της περιουσίας, εν γνώσει του ότι η περιουσία αυτή αποτελεί προϊόν εγκλήματος:

(β) Τηρουμένων των θεμελιωδών εννοιών του νομικού του συστήματος:

(i) Την απόκτηση, κατοχή ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει του, ότι κατά το χρόνο της λήψης αυτή αποτελούσε προϊόν εγκλήματος:

(ii) Τη συμμετοχή, συνέργεια, και συνωμοσία για τη διάπραξη ή απόπειρα διάπραξης και τη συνδρομή, υποθαλαψη, διευκόλυνση, και παροχή συμβουλών για τη διάπραξη

οποιοδήποτε από τα αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Για σκοπούς εφαρμογής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου:

- (α) Κάθε Κράτος Μέρος επιδιώκει την εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου στο ευρύτερο δυνατό φάσμα γενεσιουργών αδικημάτων·
- (β) Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να συμπεριλάβει στα γενεσιουργά αδικήματα, τουλάχιστον, ικανό αριθμό ποινικών αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση·
- (γ) Για τους σκοπούς της υποπαραγράφου (β) πιο πάνω στα γενεσιουργά αδικήματα περιλαμβάνονται ποινικά αδικήματα που διαπράττονται τόσο εντός όσο και εκτός της δικαιοδοσίας του υπό αναφορά Κράτους Μέρους. Παρόλα αυτά αδικήματα που διαπράττονται εκτός της δικαιοδοσίας ενός Κράτους Μέρους, συνιστούν γενεσιουργά αδικήματα μόνο όταν η σχετική συμπεριφορά αποτελεί ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε και θα αποτελούσε ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους που εφαρμόζει το παρόν άρθρο αν είχε πραγματοποιηθεί εκεί·
- (δ) Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών αντίγραφα των νόμων που προσδίδουν ισχύ στο παρόν άρθρο, καθώς και οποιωνδήποτε μεταγενέστερων τροποποιήσεων τέτοιων νόμων ή περιγραφή αυτών·

- (ε) Εάν απαιτείται από τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου ενός Κράτους Μέρους, μπορεί να προβλεφθεί ότι τα αδικήματα που καθορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν αφορούν τα πρόσωπα που διέπραξαν το γενεσιουργό αδίκημα.

Άρθρο 24

Απόκρυψη

Χωρίς επηρεασμό των διατάξεων του άρθρου 23 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων νομοθετικών και άλλων μέτρων, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται με πρόθεση, μετά τη διάπραξη οποιουδήποτε από τα αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και χωρίς συμμετοχή σε αυτά, την απόκρυψη ή τη συνεχιζόμενη κατακράτηση περιουσίας όταν το άτομο που εμπλέκεται γνώριζε ότι η περιουσία προέκυψε από οποιοδήποτε από τα αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 25

Παρακώλυση δικαιοσύνης

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα όταν διαπράττονται με πρόθεση:

- (α) Τη χρήση σωματικής βίας, απειλών ή εκφοβισμού ή την υπόσχεση, προσφορά ή παροχή αθέμιτου οφέλους για την παρακίνηση σε ψευδομαρτυρία ή την παρέμβαση σε κατάθεση

μαρτυρίας ή την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων κατά την ποινική δίωξη αναφορικά με τη διάπραξη αδικημάτων που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

- (β) Τη χρήση σωματικής βίας, απειλών ή εκφοβισμού για την παρεμπόδιση της εκτέλεσης των καθηκόντων ενός αξιωματούχου των δικαστικών ή διωκτικών αρχών σχετικά με τη διάπραξη αδικημάτων που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση. Τίποτε στην υποπαράγραφο αυτή δεν επηρεάζει το δικαίωμα των Κρατών Μερών να έχουν νομοθεσία που να προστατεύει και άλλες κατηγορίες κρατικών λειτουργιών.

Άρθρο 26

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, συνεπή ως προς τις νομικές αρχές του, ώστε να θεσπιστεί η ευθύνη νομικών προσώπων για συμμετοχή στα αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
2. Με την επιφύλαξη των νομικών αρχών του Κράτους Μέρους, η ευθύνη των νομικών προσώπων δυνατό να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.
3. Τέτοια ευθύνη δεν επηρεάζει την ποινική ευθύνη των φυσικών προσώπων που έχουν διαπράξει τα αδικήματα.
4. Κάθε Κράτος Μέρος διασφαλίζει, ιδιαίτερα, ότι τα νομικά πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα σύμφωνα με το παρόν άρθρο υπόκεινται σε αποτελεσματικές, σύμμετρες και αποτρεπτικές, ποινικές ή μη, κυρώσεις συμπεριλαμβανομένων και χρηματικών κυρώσεων.

Άρθρο 27**Συμμετοχή και Απόπειρα**

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να καθορίσει ως ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, τη συμμετοχή σε οποιαδήποτε μορφή της όπως συνεργός, βοηθός ή ηθικός αυτουργός για αδίκημα που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Κράτος Μέρος δύναται να υιοθετήσει τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να καθορίσει ως ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, οποιαδήποτε απόπειρα διάπραξης αδικήματος που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση.

3. Κάθε Κράτος Μέρος δύναται να υιοθετήσει τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να καθορίσει ως ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, την προετοιμασία για τη διάπραξη ενός αδικήματος που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 28**Γνώση, πρόθεση και σκοπός ως στοιχεία αδικήματος**

Η γνώση, η πρόθεση και ο σκοπός που απαιτούνται για να στοιχειοθετηθεί ένα από τα αδικήματα που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση δυνατό να συνάγονται από αντικειμενικές πραγματικές περιστάσεις.

Άρθρο 29**Παραγραφή**

Κάθε Κράτος Μέρος δύναται, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, να συμπεριλάβει στην εθνική του νομοθεσία μακρά περίοδο παραγραφής ώστε να

έχει το περιθώριο να κινήσει διαδικασίες που αφορούν οποιοδήποτε αδίκημα που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση και να θεσπίσει μακρύτερη περίοδο παραγραφής ή να προβλέψει αναστολή παραγραφής, στην περίπτωση που ο φερόμενος ως δράστης έχει διαφύγει της δικαιοσύνης.

Άρθρο 30

Δίωξη, εκδίκαση και κυρώσεις

1. Κάθε Κράτος Μέρος καθιστά τη διάπραξη οποιουδήποτε αδικήματος που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση, υποκείμενη σε κυρώσεις ανάλογες με τη βαρύτητα του αδικήματος.

2. Κάθε Κράτος Μέρος σύμφωνα με το νομικό του σύστημα και τις συνταγματικές του αρχές λαμβάνει τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, για να εδραιώσει και ή διατηρήσει, την αναγκαία ισορροπία μεταξύ οποιωνδήποτε ασυλιών ή προνομίων δικαιοδοσίας που απολαμβάνουν οι κρατικοί λειτουργοί για την άσκηση των καθηκόντων τους, και της πιθανότητας, όταν είναι αναγκαίο, της αποτελεσματικής έρευνας, δίωξης και εκδίκασης αδικημάτων που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση.

3. Κάθε Κράτος Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, για να διασφαλίσει ότι στις περιπτώσεις που εναπόκειται στη διακριτική εξουσία με βάση το εσωτερικό του δίκαιο, η δίωξη προσώπων για αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση, αυτή ασκείται με γνώμονα τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων επιβολής του νόμου σχετικά με τα αδικήματα αυτά και με τη δέουσα προσοχή στην ανάγκη αποτροπής της διάπραξης τέτοιων αδικημάτων.

4. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει ότι αποφάσεις δικαστηρίων που διασφαλίζουν με όρους την παρουσία του κατηγορουμένου στο δικαστήριο μέχρι την δίκη του ή την ακρόαση της έφεσης του στις περιπτώσεις αδικημάτων που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση, λαμβάνει επίσης υπόψη και την διασφάλιση της παρουσίας του κατηγορουμένου σε μεταγενέστερες ποινικές διαδικασίες σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο και τα δικαιώματα του κατηγορουμένου.

5. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει υπόψη τη βαρύτητα των σχετικών αδικημάτων, όταν εξετάζει το ενδεχόμενο πρόωρης απόλυσης ή αναστολής της ποινής προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τέτοια αδικήματα.

6. Κάθε Κράτος Μέρος, στο μέτρο που αυτό συνάδει με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος και το τεκμήριο αθωότητας, εξετάζει το ενδεχόμενο καθιέρωσης διαδικασιών με τις οποίες, κρατικός λειτουργός ο οποίος κατηγορείται για τη διάπραξη αδικήματος που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση, όπου κρίνεται σκόπιμο, να απολύεται, να τίθεται σε διαθεσιμότητα ή να μετατίθεται από την αρμόδια αρχή.

7. Όπου δικαιολογείται λόγω της βαρύτητας του αδικήματος, κάθε Κράτος Μέρος στο μέτρο που αυτό συνάδει με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, εξετάζει το ενδεχόμενο καθιέρωσης διαδικασιών για τον αποκλεισμό, κατόπιν δικαστικού διατάγματος ή με άλλο τρόπο, για χρονικό διάστημα που καθορίζεται στο εθνικό του δίκαιο, ατόμων που έχουν καταδικαστεί για αδικήματα που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση, από:

(α) Κατοχή δημόσιου αξιώματος και

(β) Κατοχή θέσης σε επιχείρηση που ανήκει εν όλω ή εν μέρει στο Κράτος.

8. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζει την άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά δημοσίων υπαλλήλων από τις δημόσιες αρχές.

9. Καμία διάταξη που περιέχεται στην παρούσα Σύμβαση δεν επηρεάζει την αρχή ότι η περιγραφή των αδικημάτων που προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση καθώς και των εφαρμοστέων νομίμων υπερασπίσεων ή άλλων νομικών αρχών που θέτουν υπό έλεγχο τη νομιμότητα της συμπεριφοράς, υπόκειται στο εθνικό του δικαιο Κράτους Μέρους και ότι τέτοια αδικήματα διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με αυτήν.

10. Τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να προωθήσουν την κοινωνική επανένταξη των ατόμων τα οποία έχουν καταδικαστεί για αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 31

Πάγωμα, κατάσχεση και δήμευση

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει στο μέγιστο δυνατό βαθμό στα πλαίσια του εθνικού, νομικού του συστήματος, τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, για την διευκόλυνση έκδοσης διατάγματος δήμευσης:

- (α) Προϊόν εγκλήματος το οποίο προέκυψε από αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, ή περιουσίας η αξία της οποίας αντιστοιχεί με το προϊόν αυτό·
- (β) Περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που χρησιμοποιήθηκαν ή επρόοριζοντο να χρησιμοποιηθούν για τη διάπραξη αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να διευκολύνει την ταυτοποίηση, τον εντοπισμό, το πάγωμα

ή την κατάσχεση οποιουδήποτε αντικειμένου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου με σκοπό την τελική δήμευσή του.

3. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να ρυθμίσει τη διαχείριση από αρμόδιες αρχές παγωμένης, κατασχεθείσας ή δημευμένης περιουσίας που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

4. Στην περίπτωση που τέτοιο προϊόν εγκλήματος έχει μετασημασθεί ή μετατραπεί εν όλω ή εν μέρει σε άλλη περιουσία, η περιουσία αυτή υπόκειται στα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο αντί των παράνομων εσόδων.

5. Στην περίπτωση που παράνομα έσοδα από την διάπραξη αδικήματος έχουν αναμειχθεί με νόμιμα αποκτημένη περιουσία, τέτοια περιουσία υπόκειται, χωρίς επηρεασμό των εξουσιών παγώματος ή κατάσχεσης, σε δήμευση μέρους της, ίσης αξίας με την εκτιμώμενη αξία του αναμειγμένου προϊόντος εγκλήματος.

6. Εισόδημα ή άλλο όφελος που προκύπτει από τέτοια παράνομα έσοδα, ή από περιουσία που προκύπτει από την μετατροπή ή μετασημασμό προϊόν εγκλήματος ή από περιουσία με την οποία έχει αναμειχθεί τέτοιο προϊόν εγκλήματος, θα υπόκειται επίσης στα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο κατά τον ίδιο τρόπο και στον ίδιο βαθμό με τα μέτρα που εφαρμόζονται για το προϊόν εγκλήματος.

7. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και του άρθρου 55 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος εξουσιοδοτεί τα δικαστήριά του ή άλλες αρμόδιες αρχές να διατάξουν Τραπεζικό Οργανισμό ή ίδρυμα τη δημοσίευση ή κατάσχεση τραπεζικών, οικονομικών και εμπορικών αρχείων. Ένα

Κράτος Μέρος δεν δύναται να αρνηθεί να δράσει σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, επικαλούμενο το τραπεζικό απόρρητο.

8. Τα Κράτη Μέρη δύναται να ζητούν από το δράστη να αποδείξει τη νόμιμη προέλευση φερόμενου προϊόντος εγκλήματος ή άλλης περιουσίας που υπόκειται σε δήμευση, στο βαθμό που αυτό συνάδει με τις θεμελιώδεις αρχές του εθνικού, νομικού και δικαστικού τους συστήματος ως επίσης και άλλων διαδικασιών.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ερμηνεύονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην επηρεάζουν τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων.

10. Καμία διάταξη που περιέχεται στο παρόν άρθρο δεν επηρεάζει την αρχή, ότι τα μέτρα στα οποία αναφέρεται θα καθοριστούν και θα εφαρμοστούν σύμφωνα και τηρουμένων των διατάξεων του εθνικού δικαίου του Κράτους Μέρους.

Άρθρο 32

Προστασία μαρτύρων, εμπειρογνώμόνων και θυμάτων

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με το Εθνικό νομικό του σύστημα και σύμφωνα με τα μέσα που του παρέχονται να παράσχει επαρκή προστασία από πιθανή αντεκδίκηση ή εκφοβισμό στους μάρτυρες και εμπειρογνώμονες που καταθέτουν σχετικά με αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση και όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο στους συγγενείς και άλλους οικείους τους.

2. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δύναται να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και χωρίς επηρεασμό των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, συμπεριλαμβανόμενου του δικαιώματος του για δίκαιη δίκη:

- (α) Την θέσπιση διαδικασιών για την προστασία της σωματικής ακεραιότητας τέτοιων προσώπων, όπως, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό και αναγκαίο, την επανεγκατάστασή τους και επιτρέποντας, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, τη μη αποκάλυψη εν όλω ή εν μέρει πληροφοριών σχετικά με την ταυτότητα και τον τόπο διαμονής τους·
- (β) Την εφαρμογή κανόνων απόδειξης ώστε να επιτρέπεται στους μάρτυρες και εμπειρογνώμονες να καταθέτουν με τρόπο που να διασφαλίζει την ασφάλεια τους, όπως δυνατότητα κατάθεσης μέσω της χρήσης των μέσων τεχνολογίας, όπως είναι το βίντεο ή άλλα κατάλληλα μέσα.

3. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο σύναψης συμφωνιών ή άλλων διακανονισμών με άλλα Κράτη, για την εγκατάσταση σ' αυτά ατόμων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται επίσης και για τα θύματα στην περίπτωση που αυτά είναι μάρτυρες.

5. Κάθε Κράτος Μέρος, τηρουμένου του Εθνικού του δικαίου, επιτρέπει να εμφανίζονται και εξετάζονται οι παραπονούμενοι, στα πλαίσια ποινικής διαδικασίας, που εκκρεμεί κατά των κατηγορουμένων, με τρόπο που δεν επηρεάζει τα δικαιώματα της υπεράσπισης, του κατηγορούμενου.

Άρθρο 33

Προστασία καταγγελλόντων

Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης στο Εθνικό νομικό του δίκαιο αναγκαίων μέτρων, για την προστασία από αδικαιολόγητη μεταχείριση πρόσωπων που εύλογα και καλόπιστα καταγγέλλουν στις αρμόδιες

αρχές, οποιαδήποτε στοιχεία σχετικά με αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 34

Συνέπειες πράξεων διαφθοράς

Λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα τρίτων που αποκτήθηκαν καλόπιστα, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εθνικού του δικαίου, για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διαφθοράς. Σε αυτό το πλαίσιο, τα Κράτη Μέρη δύναται να θεωρήσουν τη διαφθορά ως συνεκτιμώμενο στοιχείο σε νομικές διαδικασίες για την ακύρωση ή υπαναχώρηση από σύμβαση, την ανάκληση εκχώρησης, ή άλλης συναφούς πράξης ή για τη λήψη οποιασδήποτε άλλης θεραπείας.

Άρθρο 35

Αποζημίωση

Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία σύμφωνα με τις αρχές του εθνικού του δικαίου, για να διασφαλίσει ότι φορείς και πρόσωπα που ζημιώθηκαν από πράξεις διαφθοράς έχουν το δικαίωμα να κινήσουν νομικές διαδικασίες κατά των υπευθύνων για τη ζημία που υπέστησαν προκειμένου να λάβουν αποζημίωση.

Άρθρο 36

Ειδικές αρχές

Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, εξασφαλίζει την ύπαρξη ενός σώματος, ή σωμάτων ή προσώπων

εξειδικευμένων στην καταπολέμηση της διαφθοράς μέσω των διωκτικών αρχών. Τέτοιο σώμα ή σώματα ή πρόσωπα πρέπει να έχουν την αναγκαία ανεξαρτησία, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού συστήματος του Κράτους Μέρους, ώστε να δύνανται να ασκήσουν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους χωρίς οποιαδήποτε παρέμβαση. Τέτοια πρόσωπα ή προσωπικό τέτοιου σώματος ή σωμάτων πρέπει να διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση και να διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς πόρους για να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους.

Άρθρο 37

Συνεργασία με τις διωκτικές αρχές

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να ενθαρρύνει πρόσωπα που συμμετέχουν ή έχουν συμμετάσχει στη διάπραξη ενός από τα αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, να παράσχουν στις αρμόδιες αρχές πληροφορίες χρήσιμες για διερευνητικούς και αποδεικτικούς σκοπούς, καθώς επίσης να παρέχουν πραγματική και συγκεκριμένη βοήθεια που δυνατό να συμβάλει στην αποστέρηση από τους δράστες του προϊόντος εγκλήματος, καθώς και στην ανάκτηση του προϊόντος αυτού.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο να προνοεί για τη δυνατότητα, σε ορισμένες περιπτώσεις, μείωσης της ποινής καταδικασθέντος προσώπου, το οποίο συμβάλλει σημαντικά στην έρευνα ή δίωξη ενός από τα αδικήματα που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει, το ενδεχόμενο να προνοεί για τη δυνατότητα σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εθνικού του δικαίου, απαλλαγής από δίωξη προσώπου το οποίο συμβάλλει σημαντικά στην έρευνα ή δίωξη ενός από τα αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

4. Τα άτομα αυτά προστατεύονται, τηρουμένων των αναλογιών, όπως προβλέπεται από το άρθρο 32 της παρούσας Σύμβασης.

5. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, πρόσωπο το οποίο βρίσκεται σε ένα Κράτος Μέρος δύναται να προσφέρει σημαντική βοήθεια στις αρμόδιες αρχές ενός άλλου Κράτους Μέρους και τα Κράτη Μέρη που σχετίζονται δύναται να συνάψουν συμφωνίες ή διακανονισμούς, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, για με πιθανή λήψη από το άλλο Κράτος Μέρος των μέτρων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 38

Συνεργασία μεταξύ εθνικών αρχών

Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, ώστε να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ, αφ' ενός των τμημάτων της δημόσιας υπηρεσίας του και των κρατικών λειτουργιών του και, αφ' ετέρου της αρμόδιας αρχής για τη διερεύνηση και δίωξη ποινικών αδικημάτων. Η συνεργασία αυτή δύναται να περιλαμβάνει:

- (α) Την πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής από τις άλλες αρχές, με δική τους πρωτοβουλία, ότι υπάρχει εύλογη υποψία να πιστεύεται ότι διαπράχθηκαν τα αδικήματα που καθορίζονται στα άρθρα 15, 21 και 23 της παρούσας Σύμβασης· ή
- (β) Την παροχή, κατόπιν αίτησης, της αρμόδιας Αρχής όλων των αναγκαίων πληροφοριών.

Άρθρο 39

Συνεργασία μεταξύ των κρατικών αρχών και του ιδιωτικού τομέα

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, ώστε να ενθαρρύνει τη

συνεργασία μεταξύ των, ανακριτικών και δικωτικών αρχών του ως επίσης, και νομικών προσώπων του ιδιωτικού τομέα, ιδιαίτερα οικονομικών ιδρυμάτων, για θέματα που αφορούν τη διάπραξη των αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο ενθάρρυνσης των πολιτών του και άλλων προσώπων που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο έδαφος του, να καταγγέλλουν στις κρατικές, ανακριτικές και δικωτικές αρχές, τη διάπραξη αδικήματος που καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 40

Τραπεζικό απόρρητο

Κάθε Κράτος Μέρος εξασφαλίζει ότι στην περίπτωση εσωτερικών ποινικών ερευνών για αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, την ύπαρξη κατάλληλων μηχανισμών στο εθνικό νομικό του σύστημα, ώστε να ξεπερνά τα εμπόδια που δυνατό να προκύπτουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας περί τραπεζικού απορρήτου.

Άρθρο 41

Ποινικό Μητρώο

Κάθε Κράτος Μέρος δύναται να υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να λαμβάνεται υπόψη, κάτω από τέτοιους όρους και σύμφωνα με το σκοπό που αυτά εξυπηρετούν, οποιαδήποτε προηγούμενη καταδίκη σε άλλο Κράτος Μέρος του φερόμενου ως δράστη με σκοπό την αναφορά της σε εκκρεμούσα ποινική δίωξη σχετική με αδίκημα που καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 42

Δικαιοδοσία

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να καθορίσει τη δικαιοδοσία του αναφορικά με τα αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες:

- (α) Το αδίκημα διαπράττεται στο έδαφος του Κράτους Μέρους· ή
- (β) Το αδίκημα διαπράττεται σε σκάφος υπό τη σημαία του Κράτους Μέρους ή σε αεροσκάφος εγγεγραμμένο σύμφωνα με τη νομοθεσία του Κράτους Μέρους, κατά το χρόνο διάπραξης του αδικήματος.

2. Τηρουμένου του άρθρου 4 της παρούσας Σύμβασης, ένα Κράτος Μέρος δύναται επίσης να καθορίσει τη δικαιοδοσία του σχετικά με τα οποιοδήποτε από τα αδικήματα αυτά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες:

- (α) Το αδίκημα διαπράττεται εις βάρος πολίτη του Κράτους αυτού· ή
- (β) Το αδίκημα διαπράττεται από πολίτη του Κράτους αυτού ή από πρόσωπο ξένης υπηκοότητας που έχει τη συνήθη διαμονή του/της στο έδαφος του· ή
- (γ) Το αδίκημα είναι ένα από αυτά που καθορίζονται στο σημείο (ii) της υποπαραγράφου (β) της παραγράφου (1) του άρθρου 23 της παρούσας Σύμβασης και διαπράττεται εκτός του εδάφους του, αλλά είναι συναφές με το αδίκημα που καθορίζεται στο σημείο (I) της υποπαραγράφου (β) ή στο σημείο (I) ή (II) της υποπαραγράφου (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 23 της παρούσας Σύμβασης, που διαπράττεται εντός του εδάφους του· ή
- (δ) Το αδίκημα διαπράττεται εις βάρος του Κράτους Μέρους.

3. Για τους σκοπούς του άρθρου 44 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να καθορίσει τη δικαιοδοσία του σχετικά με τα αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση όταν ο φερόμενος ως δράστης βρίσκεται στο έδαφος του και δεν μπορεί να τον εκδώσει αποκλειστικά λόγω του ότι αυτός ή αυτή είναι ένας από τους πολίτες του.

4. Κάθε Κράτος Μέρος δύναται επίσης να λάβει τέτοια μέτρα, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να καθορίσει τη δικαιοδοσία του σχετικά με τα αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση όταν ο φερόμενος ως δράστης βρίσκεται στο έδαφος του και δεν μπορεί να τον ή την εκδώσει.

5. Αν ένα Κράτος Μέρος, ασκώντας την δικαιοδοσία του με βάση την παράγραφο 1 ή 2 του παρόντος άρθρου έχει ειδοποιηθεί ή έχει πληροφορηθεί με οποιοδήποτε τρόπο ότι άλλα Κράτη Μέρη διεξάγουν έρευνα, δίωξη ή εκκρεμεί δικαστική διαδικασία για το ίδιο αδίκημα, οι αρμόδιες αρχές αυτών των Κρατών Μερών διαβουλεύονται καταλλήλως μεταξύ τους προκειμένου να συντονίσουν τις ενέργειες τους.

6. Χωρίς επηρεασμό των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου, η παρούσα Σύμβαση δεν αποκλείει την άσκηση ποινικής δικαιοδοσίας που καθορίζεται στο εθνικό Δίκαιο του Κράτους Μέρους.

Κεφάλαιο IV - Διεθνής συνεργασία

Άρθρο 43

Διεθνής Συνεργασία

1. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται σε ποινικά θέματα που αφορούν τα άρθρα 44 έως 50 της παρούσας Σύμβασης. Όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο και

είναι συμβατό με το εθνικό νομικό τους σύστημα, τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο αμοιβαίας συνδρομής κατά τις έρευνες και διαδικασίες για αστικά και διοικητικά θέματα σχετικά με τη διαφθορά.

2. Σε θέματα διεθνούς συνεργασίας, στις περιπτώσεις που η διπλή εγκληματικότητα θεωρείται προϋπόθεση, θα θεωρείται ότι ικανοποιείται ανεξαρτήτως του αν οι νόμοι του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση εντάσσουν το αδίκημα στην ίδια κατηγορία αδικημάτων ή προσδιορίζουν το αδίκημα χρησιμοποιώντας την ίδια ορολογία με το Κράτος το οποίο καταθέτει την αίτηση, εάν η πράξη που συνιστά το αδίκημα για το οποίο ζητείται βοήθεια, συνιστά ποινικό αδίκημα σύμφωνα με τη νομοθεσία αμφοτέρων των Κρατών Μερών.

Άρθρο 44

Έκδοση φυγοδίκων

1. Το παρόν άρθρο ισχύει για αδικήματα που καθορίζονται στην Σύμβαση στις περιπτώσεις που το πρόσωπο το οποίο αναφέρεται σε αίτηση έκδοσης βρίσκεται στο έδαφος του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση έκδοσης νοουμένου ότι το αδίκημα για το οποίο έγινε η αίτηση έκδοσης είναι αξιόποιο σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο τόσο του Κράτους Μέρους το οποίο απευθύνει την αίτηση έκδοσης όσο και του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, έκδοσης.

2. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, Κράτος Μέρους του οποίου το δίκαιο το επιτρέπει, δύναται να εκδώσει πρόσωπο για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση το οποίο δεν είναι αξιόποιο βάσει του Εθνικού του δικαίου.

3. Εάν η αίτηση για έκδοση συμπεριλαμβάνει πολλά διαφορετικά αδικήματα, από τα οποία ένα τουλάχιστον δικαιολογεί έκδοση σύμφωνα με το

παρόν άρθρο και τα άλλα δεν δικαιολογούν εξαιτίας της ποινής φυλάκισης που επισύρουν, αλλά σχετίζονται με αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, τότε το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση έκδοσης δύναται να εφαρμόσει το παρόν άρθρο και σε αυτά τα αδικήματα.

4. Καθένα από τα αδικήματα για τα οποία εφαρμόζεται το παρόν άρθρο θεωρούνται αδικήματα εκδόσιμα δυνάμει οποιασδήποτε υπάρχουσας συνθήκης έκδοσης μεταξύ των Κρατών Μερών. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν να συμπεριλάβουν τα αδικήματα αυτά σε κάθε συνθήκη έκδοσης που πρόκειται να συνάψουν ως αδικήματα που δικαιολογούν την έκδοση. Κράτος Μέρος του οποίου το δίκαιο επιτρέπει, την επίκληση της παρούσας Σύμβασης ως βάση για την έκδοση φυγοδίκου, δεν θα θεωρήσει ως πολιτικό αδίκημα, οποιοδήποτε από τα αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, ως πολιτικό αδίκημα.

5. Στην περίπτωση που Κράτος Μέρος προϋποθέτει την ύπαρξη σχετικής συνθήκης για την έκδοση φυγοδίκου, λάβει αίτηση για έκδοση από άλλο Κράτος Μέρος με το οποίο δεν έχει συνάψει συνθήκη έκδοσης, δύναται να θεωρήσει την παρούσα Σύμβαση ως τη νομική βάση για την έκδοση φυγοδίκου για οποιοδήποτε από τα αδικήματα για τα οποία ισχύει το παρόν άρθρο.

6. Κράτος Μέρος, το οποίο προϋποθέτει την ύπαρξη συνθήκης για την έκδοση φυγοδίκου οφείλει:

- (α) Να ενημερώσει το Γενικό Γραμματέα κατά το χρόνο κατάθεσης της πράξης του για την επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση στην παρούσα Σύμβαση, αν θα χρησιμοποιεί την παρούσα Σύμβαση ως τη νομική βάση για συνεργασία σχετικά με την έκδοση φυγοδίκων με άλλα Κράτη Μέρη και
- (β) Στην περίπτωση που δεν χρησιμοποιήσει την παρούσα Σύμβαση ως τη νομική βάση για συνεργασία σχετικά με την έκδοση

φυγοδίκων, να επιδιώξει, όπου κρίνεται σκόπιμο, τη σύναψη συνθηκών για την έκδοση φυγοδίκων με άλλα Κράτη Μέρη στα πλαίσια της παρούσας Σύμβασης, προκειμένου να εφαρμόσει το παρόν άρθρο.

7. Κράτη Μέρη τα οποία δεν προϋποθέτουν για την έκδοση φυγοδίκων την ύπαρξη σχετικής συνθήκης θα έπρεπε να αναγνωρίσουν ότι τα αδικήματα για τα οποία ισχύει το παρόν άρθρο δικαιολογούν την έκδοση φυγοδίκου από το ένα Κράτος Μέρος στο άλλο.

8. Η έκδοση φυγοδίκου υπόκειται στις προϋποθέσεις που θέτει το εθνικό δίκαιο του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση ή οι ισχύουσες συνθήκες έκδοσης, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, και προϋποθέσεων σχετικών με την ελάχιστη ποινή που απαιτείται για την έκδοση φυγοδίκου, καθώς και τους λόγους για τους οποίους, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση δύναται να την απορρίψει.

9. Τα Κράτη Μέρη, δυνάμει του εθνικού τους δικαίου καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να επισπεύσουν τις διαδικασίες έκδοσης φυγοδίκων και να απλοποιήσουν το σχετικό με αυτήν δίκαιο της απόδειξης για τα αδικήματα για τα οποία ισχύει το παρόν άρθρο.

10. Τηρουμένων των διατάξεων του εθνικού του δικαίου και των συνθηκών έκδοσης που έχει συνάψει, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση δύναται, εφόσον πεισθεί ότι απαιτείται από τις περιστάσεις της υπόθεσης και είναι επείγον και κατόπιν αιτήματος του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση, να θέσει το πρόσωπο του οποίου ζητείται η έκδοση και βρίσκεται στο έδαφος του υπό κράτηση ή να λάβει άλλα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίσει την παρουσία του/της στις διαδικασίες έκδοσης.

11. Κράτος Μέρους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται ο φερόμενος ως δράστης, εάν δεν εκδώσει το πρόσωπο αυτό για αδίκημα για το οποίο ισχύει το παρόν άρθρο με μοναδική αιτιολογία ότι είναι πολίτης του, υποχρεούται κατόπιν αιτήματος του Κράτους Μέρους που ζητεί την έκδοση, να παραπέμψει την υπόθεση χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση στις αρμόδιες αρχές του για την άσκηση δίωξης. Οι αρχές αυτές οφείλουν να αποφασίσουν και να διεξάγουν τη δίωξη με τον ίδιο τρόπο όπως και στην περίπτωση οποιουδήποτε άλλου σοβαρού αδικήματος με βάση το εθνικό δίκαιο του Κράτους αυτού. Τα Κράτη Μέρη που αφορά συνεργάζονται μεταξύ τους και συγκεκριμένα, σε διαδικαστικά και αποδεικτικά θέματα, προκειμένου να επιτευχθεί το θεμιτό αποτέλεσμα της δίωξης αυτής.

12. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο Κράτους Μέρους να εκδώσει ή να παραδώσει πολίτη του μόνο με την προϋπόθεση ότι το πρόσωπο αυτό θα επιστραφεί στο εκδίδον Κράτος Μέρους για να εκτίσει την ποινή που του επιβλήθηκε κατόπιν της δίκης του ή κατόπιν της δίωξης για την οποία ζητήθηκε η έκδοση ή παράδοσή του εάν το εκδίδον Κράτος Μέρους και το αιτούν το Κράτος Μέρους συμφωνήσουν με την επιλογή αυτή και ή με άλλους όρους που δύναται να θεωρήσουν κατάλληλους, η υπό όρους έκδοση ή παράδοση αρκεί για να απαλλάξει το Κράτος Μέρους έκδοσης από την υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 11 του παρόντος άρθρου.

13. Στην περίπτωση που η αίτηση έκδοσης από το αιτούν Κράτος Μέρους, αφορά εκτέλεση ποινής και αυτή απορριφθεί, επειδή το πρόσωπο του οποίου ζητείται η έκδοση είναι πολίτης του Κράτους Μέρους που λαμβάνει την αίτηση έκδοσης, το Κράτος Μέρους αυτό οφείλει, εφόσον αυτό επιτρέπεται από το εθνικό του δίκαιο και σύμφωνα με αυτό, κατόπιν αίτησης του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση, να εξετάσει την περίπτωση να εκτελέσει το ίδιο την ποινή που επιβλήθηκε σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του αιτούντος Κράτους Μέρους ή το υπόλοιπο αυτής.

14. Πρόσωπο για το οποίο διεξάγονται διαδικασίες για αδίκημα που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, δικαιούται την παροχή εγγυήσεων δίκαιης αντιμετώπισης σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανόμενης της απόλαυσης των δικαιωμάτων και εγγυήσεων που προνοούνται από το εθνικό δίκαιο του Κράτους Μέρους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται.

15. Καμία διάταξη στην παρούσα Σύμβαση δεν ερμηνεύεται ως επιβολή υποχρέωσης για έκδοση φυγοδίκου, στην περίπτωση που το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι η αίτηση έκδοσης κατατίθεται με σκοπό να διωχθεί ή να τιμωρηθεί πρόσωπο εξαιτίας του φύλου, της φυλής, της θρησκείας, της εθνικότητας, της καταγωγής ή των πολιτικών του πεποιθήσεων ή ότι η ανταπόκριση στην αίτηση θα επιβάρυνε τη θέση του προσώπου αυτού για οποιονδήποτε από αυτούς τους λόγους.

16. Τα Κράτη Μέρη έχουν δικαίωμα να αρνηθούν να εκτελέσουν αίτημα έκδοσης ένα το αδίκημα που αναφέρεται στην αίτηση αφορά, εκτός των άλλων, φορολογικά θέματα.

17. Το Κράτος Μέρος εκτέλεσης αιτήματος έκδοσης, οφείλει, πριν απορρίψει, αυτό να ανταλλάξει απόψεις, όπου κρίνεται σκόπιμο, με το Κράτος Μέρος έκδοσης ώστε να του δώσει κάθε δυνατότητα να παρουσιάσει τις θέσεις του και να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τους ισχυρισμούς του.

18. Τα Κράτη Μέρη επιδιώκουν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή άλλων διακανονισμών ώστε να διεκπεραιώσουν τις διαδικασίες έκδοσης ή να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητά τους.

Άρθρο 45

Μεταφορά καταδικασθέντων προσώπων

Τα Κράτη Μέρη δύνανται να εξετάσουν το ενδεχόμενο σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών για τη μεταφορά στο έδαφος τους προσώπων καταδικασθέντων σε φυλάκιση ή άλλες μορφές στέρησης της ελευθερίας του για αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση προκειμένου να εκτίσουν στο έδαφος τους τις εν λόγω ποινές.

Άρθρο 46

Αμοιβαία νομική συνδρομή

1. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να παρέχουν το ένα στο άλλο αμοιβαία νομική συνδρομή στο μέγιστο βαθμό για έρευνες, διώξεις και δικαστικές διαδικασίες για αδικήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση.

2. Η αμοιβαία νομική συνδρομή παρέχεται στο μέγιστο δυνατό βαθμό με βάση τους σχετικούς νόμους, συνθήκες, συμφωνίες και διακανονισμούς του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, σχετικά με τη διεξαγωγή έρευνας, δίωξης και δικαστικής διαδικασίας για αδικήματα για τα οποία νομικό πρόσωπο θεωρείται υπεύθυνο στο Κράτος Μέρος που ζητεί τη βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 26 της παρούσας Σύμβασης.

3. Η αμοιβαία νομική συνδρομή που παρέχεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δύναται να ζητηθεί για οποιονδήποτε από τους πιο κάτω σκοπούς:

(α) Τη λήψη μαρτυρίας ή καταθέσεων από πρόσωπα·

(β) Την αποτελεσματική επίδοση δικαστικών εγγράφων·

(γ) Την εκτέλεση ερευνών καθώς και κατασχέσεων και παγώματος·

- (δ) Την εξέταση αντικειμένων και τοποθεσιών
- (ε) Την παροχή πληροφοριών, αποδεικτικών στοιχείων και εκτιμήσεων εμπειρογνωμόνων
- (στ) Την παροχή πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων σχετικών εγγράφων και αρχείων, συμπεριλαμβανόμενων κυβερνητικών, τραπεζικών, οικονομικών καθώς και αρχείων εταιρειών και επιχειρήσεων
- (ζ) Την αναγνώριση ή εντοπισμό προϊόντος εγκλήματος, περιουσίας, μέσων ή άλλων αντικειμένων για σκοπούς απόδειξης
- (η) Τη διευκόλυνση της εκούσιας εμφάνισης προσώπων στο Κράτος Μέρος που ζητεί την έκδοσή τους
- (θ) Οποιοδήποτε άλλου είδους βοήθεια, εφόσον αυτή δεν αντίκειται στο εθνικό δίκαιο του Κράτους Μέρους από το οποίο ζητείται
- (ι) Την αναγνώριση, το πάγωμα και τον εντοπισμό προϊόντος εγκλήματος σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου V της παρούσας Σύμβασης
- (κ) Την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του κεφαλαίου V της παρούσας Σύμβασης.

4. Χωρίς επηρεασμό του εθνικού του δικαίου, οι αρμόδιες αρχές ενός Κράτους Μέρους δύνανται, χωρίς να έχει προηγηθεί σχετική αίτηση, να διαβιβάσουν πληροφορίες που σχετίζονται με ποινικά θέματα σε αρμόδια αρχή άλλου Κράτους Μέρους, στις περιπτώσεις που πιστεύουν ότι οι πληροφορίες

αυτές θα μπορούσαν να βοηθήσουν τις αρχές στη διεξαγωγή ή διεκπεραίωση ερευνών ή ποινικών διαδικασιών ή να καταλήξουν σε αίτηση του δεύτερου Κράτους Μέρους σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

5. Η διαβίβαση πληροφοριών σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου γίνεται χωρίς επηρεασμό των ερευνών και ποινικών διαδικασιών στο Κράτος από το οποίο προέρχονται οι πληροφορίες. Οι αρμόδιες αρχές που λαμβάνουν τις πληροφορίες, οφείλουν να συμμορφωθούν με αίτημα των αρχών που διαβιβάζουν τις πληροφορίες όπως παραμένουν οι πληροφορίες εμπιστευτικές, ακόμα και προσωρινά, ή να θεθούν περιορισμοί στη χρήση τους. Παρόλα αυτά το Κράτος Μέρος που παραλαμβάνει τις πληροφορίες αυτές δεν εμποδίζεται να αποκαλύψει στα πλαίσια σχετικών διαδικασιών του πληροφορίες που απαλλάσσουν ένα κατηγορούμενο. Σε αυτήν την περίπτωση το Κράτος Μέρος που παραλαμβάνει τις πληροφορίες ειδοποιεί το Κράτος Μέρος που τις αποστέλλει πριν την αποκάλυψη των πληροφοριών και διαβουλεύεται μαζί του, αν αυτό ζητηθεί. Εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις η ειδοποίηση εκ των προτέρων δεν είναι δυνατή, το Κράτος Μέρος που παραλαμβάνει ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το Κράτος Μέρος αποστολέα για την αποκάλυψη.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από άλλες συνθήκες, διμερείς ή πολυμερείς οι οποίες διέπουν, ή θα διέπουν, εν όλω ή εν μέρει την αμοιβαία νομική συνδρομή.

7. Οι παράγραφοι 9 έως 29 του παρόντος άρθρου ισχύουν για αιτήσεις που γίνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, όταν τα εν λόγω Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από τέτοια συνθήκη παροχής αμοιβαίας νομικής συνδρομής. Εάν τα Κράτη αυτά δεσμεύονται από τέτοια συνθήκη, ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις της συνθήκης αυτής, εκτός αν τα Κράτη Μέρη συμφωνήσουν να εφαρμόσουν τις παραγράφους 9 έως 29 του παρόντος άρθρου αντί αυτών. Τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνονται έντονα να εφαρμόσουν τις παραγράφους αυτές εφόσον διευκολύνεται η συνεργασία.

8. Τα Κράτη Μέρη δεν έχουν δικαίωμα να αρνηθούν την παροχή αμοιβαίας νομικής συνδρομής σύμφωνα με το παρόν άρθρο επικαλούμενα το τραπεζικό απόρρητο.

9.(α) Κράτος Μέρος που ανταποκρίνεται σε αίτηση, για νομική συνδρομή με βάση το παρόν άρθρο, ελλείψει διπλής εγκληματικότητας, λαμβάνει υπόψη τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης όπως αυτοί διατυπώνονται στο άρθρο 1.

(β) Τα Κράτη Μέρη δύνανται να αρνηθούν την παροχή αμοιβαίας νομικής συνδρομής σύμφωνα με το παρόν άρθρο, επικαλούμενα τη απουσία διπλής εγκληματικότητας. Παρόλα αυτά Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση οφείλει, εφόσον αυτό συνάδει με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος να παράσχει νομική συνδρομή, χωρίς αυτή να συνεπάγεται εξαναγκαστικά μέτρα. Τέτοια αίτηση παροχής νομικής συνδρομής δύναται να απορριφθεί όταν αφορά ήσσονος σημασίας θέματα ή θέματα για τα οποία η συνεργασία ή η ζητούμενη βοήθεια είναι διαθέσιμη βάσει άλλων διατάξεων της παρούσας Σύμβασης.

(γ) Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τέτοιων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να δύναται να παρέχει μεγαλύτερης έκτασης νομική συνδρομή, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, σε περιπτώσεις απουσίας διπλής εγκληματικότητας.

10. Πρόσωπο το οποίο κρατείται ή εκτίει ποινή στο έδαφος ενός Κράτους Μέρους και του οποίου ζητείται η παρουσία σε άλλο Κράτος Μέρος,

προκειμένου να αναγνωρίσει, να καταθέσει ή να βοηθήσει με άλλο τρόπο στη συλλογή αποδείξεων για έρευνες, διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες για αδικήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση, δύναται να μεταφερθεί στο Κράτος Μέρος αυτό αν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) Το πρόσωπο αυτό συγκατατίθεται ελεύθερα κατόπιν επαρκούς ενημέρωσης του·
 - (β) Οι αρμόδιες αρχές αμφότερων των Κρατών Μερών συμφωνούν τηρουμένων τέτοιων όρων τους οποίους τα Κράτη Μέρη δυνατό να θεωρούν κατάλληλους.
11. Για τους σκοπούς της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου:
- (α) Το Κράτος Μέρος, στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο αυτό, έχει την εξουσία και την υποχρέωση να διατηρήσει το μεταφερόμενο πρόσωπο υπό κράτηση, εκτός αν υπάρχει διαφορετικό αίτημα ή εξουσιοδότηση από το Κράτος Μέρος από το οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο·
 - (β) Το Κράτος Μέρος, στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, εκπληρώνει χωρίς καθυστέρηση, την υποχρέωση του να επιστρέψει το πρόσωπο αυτό στην φύλαξη του Κράτους Μέρους από το οποίο μεταφέρθηκε εκτός αν διαφορετικά συμφωνήθηκε εκ των προτέρων, ή όπως διαφορετικά συμφωνήθηκε, από τις αρμόδιες αρχές αμφότερων των Κρατών Μερών·
 - (γ) Το Κράτος Μέρος, στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, δεν απαιτεί από το Κράτος Μέρος από το οποίο το πρόσωπο μεταφέρθηκε την κίνηση διαδικασιών έκδοσης για την επιστροφή του·

- (δ) Ο χρόνος κράτησης στο Κράτος στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, λαμβάνεται υπόψη όσον αφορά την έκταση της ποινής του στο Κράτος από το οποίο μεταφέρθηκε.

12. Εκτός εάν το Κράτος Μέρος από το οποίο πρόσωπο μεταφέρεται σύμφωνα με τις παραγράφους 10 και 11 του παρόντος άρθρου συμφωνεί, το πρόσωπο αυτό ανεξαρτήτως εθνικότητας, δεν θα διωχθεί, κρατηθεί, τιμωρηθεί ή υποστεί οποιοδήποτε άλλο περιορισμό της προσωπικής του ελευθερίας, στο έδαφος του Κράτους Μέρους στο οποίο μεταφέρεται αναφορικά με πράξεις, παραλείψεις ή καταδίκες που έλαβαν χώρα πριν από την αναχώρησή του από το έδαφος του Κράτους Μέρους από το οποίο μεταφέρθηκε.

13. Κάθε Κράτος Μέρος ορίζει μια κεντρική αρχή η οποία θα έχει την ευθύνη και την αρμοδιότητα να λαμβάνει αιτήσεις για αμοιβαία νομική συνδρομή και είτε να τις διεκπεραιώνει ή να τις διαβιβάζει στις αρμόδιες αρχές προς διεκπεραίωση. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει στο Κράτος Μέρους περιοχή ή έδαφος με ειδικό καθεστώς αμοιβαίας νομικής συνδρομής, τούτο δύναται να ορίσει ξεχωριστή κεντρική αρχή η οποία θα έχει την ίδια λειτουργία για την περιοχή αυτή. Οι κεντρικές αρχές διασφαλίζουν την ταχεία και επαρκή διεκπεραίωση ή διαβίβαση των αιτήσεων που λαμβάνουν. Στις περιπτώσεις που η κεντρική αρχή διαβιβάζει την αίτηση σε αρμόδια αρχή προς διεκπεραίωση ενθαρρύνει την ταχεία και επαρκή διεκπεραίωση της αίτησης από την αρμόδια αρχή. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ενημερώνεται σχετικά με την κεντρική αυτή αρχή που ορίζεται για το σκοπό αυτό, κατά το χρόνο κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση κάθε Κράτους Μέρους. Αιτήσεις παροχής αμοιβαίας νομικής συνδρομής και κάθε σχετική επικοινωνία διαβιβάζονται στις κεντρικές αρχές που ορίζονται από τα Κράτη Μέρη. Αυτή η απαίτηση τελεί υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος κάθε Κράτους Μέρους να καθορίσει ότι, τέτοιες αιτήσεις και σχετικές επικοινωνίες πρέπει να απευθύνονται προς αυτό μέσω της διπλωματικής οδού, και σε επείγουσες περιπτώσεις, όπου συμφωνούν τα Κράτη Μέρη, μέσω του

Διεθνούς Οργανισμού Αστυνομίας (International Criminal Police Organization) αν είναι δυνατό.

14. Οι αιτήσεις γίνονται γραπτώς, ή όπου είναι δυνατό, με οποιαδήποτε μέσα από τα οποία μπορεί να παραχθεί γραπτό αρχείο, σε γλώσσα αποδεκτή από το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση και κάτω από συνθήκες που επιτρέπουν στο Κράτος Μέρος εκείνο να διαπιστώσει τη γνησιότητα τους. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ενημερώνεται για την αποδεκτή γλώσσα ή γλώσσες κάθε Κράτους Μέρους κατά το χρόνο της κατάθεσης της πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης του στην παρούσα Σύμβαση. Σε επείγουσες περιπτώσεις και όπου υπάρχει συγκατάθεση των Κρατών Μερών οι αιτήσεις δυνατό να γίνονται προφορικώς αλλά πρέπει να επιβεβαιώνονται γραπτώς άμεσα.

15. Κάθε αίτηση για παροχή αμοιβαίας νομικής συνδρομής περιλαμβάνει:

- (α) Τα στοιχεία της ταυτότητας της αρχής που καταθέτει την αίτηση·
- (β) Το θέμα και τη φύση της έρευνας, δίωξης ή δικαστικής διαδικασίας με την οποία σχετίζεται η αίτηση, καθώς και το όνομα και τις αρμοδιότητες της αρχής που διεξάγει την έρευνα, δίωξη ή δικαστική διαδικασία·
- (γ) Περίληψη των σχετικών πραγματικών περιστατικών, με τα οποία η αίτηση σχετίζεται, εκτός από την περίπτωση αιτήσεων που γίνονται για σκοπούς επίδοσης δικαστικών εγγράφων·
- (δ) Περιγραφή της βοήθειας που ζητείται και λεπτομέρειες σχετικά με τυχόν ειδική διαδικασία που το Κράτος Μέρος το οποίο καταθέτει την αίτηση επιθυμεί να ακολουθηθεί·

(ε) Αν είναι δυνατό, την ταυτότητα, διεύθυνση και εθνικότητα τυχόν προσώπου που αφορά και

(στ) Το σκοπό για τον οποίο ζητούνται η μαρτυρία, οι πληροφορίες ή η δράση.

16. Το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση δύναται να ζητήσει επιπλέον πληροφορίες, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο, για να διεκπεραιώσει την αίτηση αυτή σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο ή για να διευκολυνθεί η διεκπεραίωσή της.

17. Κάθε αίτηση πρέπει να διεκπεραιώνεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση στο βαθμό όπου αυτό δεν συγκρούεται με το εθνικό δίκαιο του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στην αίτηση.

18. Όπου είναι δυνατό και συμβατό με τις θεμελιώδεις αρχές του εθνικού δικαίου, στην περίπτωση κατά την οποία άτομο που βρίσκεται στο έδαφος ενός Κράτους Μέρους και χρειάζεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή ως εμπειρογνώμονας στις δικαστικές αρχές άλλου Κράτους Μέρους, το πρώτο Κράτος Μέρος δύναται να επιτρέψει, κατόπιν αίτησης του άλλου, να γίνει η κατάθεση μέσω τηλεδιάσκεψης αν το εν λόγω άτομο δεν είναι δυνατό ή επιθυμητό να παρουσιαστεί αυτοπροσώπως στο έδαφος του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση. Τα Κράτη Μέρη δύναται να συμφωνήσουν ότι η κατάθεση θα γίνει ενώπιον δικαστικής αρχής του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση και θα επιβλέπεται από δικαστική αρχή του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση.

19. Το Κράτος Μέρος το οποίο καταθέτει την αίτηση δεν επιτρέπεται να διαβιβάζει ή να χρησιμοποιήσει πληροφορίες ή μαρτυρία που παρασχέθηκαν από το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση για έρευνες, διώξεις ή

δικαστικές διαδικασίες διαφορετικές από αυτές που προσδιορίστηκαν στην αίτηση, χωρίς την προηγούμενη συναίνεση του Κράτους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση. Τα αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο δεν εμποδίζουν το

Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση να αποκαλύψει στοιχεία ή πληροφορίες που απαλλάσσουν τον κατηγορούμενο. Στην τελευταία περίπτωση, το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση οφείλει να ειδοποιήσει εκ των προτέρων το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση για τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών και να συνεννοηθεί μαζί του, αν αυτό ζητηθεί. Εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η έγκαιρη ειδοποίηση είναι αδύνατη το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση οφείλει να ενημερώσει το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση για την αποκάλυψη χωρίς καθυστέρηση.

20. Το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση δύναται να απαιτήσει από το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση να κρατήσει την ύπαρξη και το περιεχόμενο της αίτησης εμπιστευτικά στο μέτρο που αυτό δεν εμποδίζει τη διεκπεραίωση της αίτησης. Στην περίπτωση που το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν μπορεί να συμμορφωθεί με τον όρο αυτό της μυστικότητας ενημερώνει άμεσα το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση.

21. Αίτηση για αμοιβαία νομική συνδρομή δύναται να απορριφθεί:-

- (α) Αν η αίτηση δεν έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου
- (β) Αν το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση θεωρεί ότι η διεκπεραίωσή της είναι πιθανό να υπονομεύσει την κυριαρχία, την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή άλλα ουσιώδη του συμφέροντα

- (γ) Αν στις αρχές του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση απαγορευόταν από το εθνικό του δίκαιο να πράξει όπως ζητείται, σχετικά με παρόμοιο αδίκημα, αν η σχετική έρευνα, δίωξη ή δικαστική διαδικασία γινόταν με βάση τη δική τους δικαιοδοσία.
- (δ) Αν η διεκπεραίωση της αίτησης για αμοιβαία νομική συνδρομή αντίκειται στο νομικό σύστημα του Κράτους Μέρους στο οποίο αυτή απευθύνεται.

22. Τα Κράτη Μέρη δεν έχουν δικαίωμα να απορρίψουν αίτηση για αμοιβαία νομική συνδρομή με μόνη αιτιολογία ότι το αδίκημα αφορά και φορολογικά θέματα.

23. Τυχόν απόρριψη αίτησης αμοιβαίας νομικής συνδρομής πρέπει να αιτιολογείται.

24. Το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση για αμοιβαία νομική συνδρομή, οφείλει να τη διεκπεραιώσει όσο το δυνατό συντομότερα και να λάβει σοβαρά υπόψη τυχόν προθεσμίες που τίθενται από το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση και που αιτιολογούνται, κατά προτίμηση στην αίτηση. Το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση δύναται να υποβάλει λογικά αιτήματα για πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση και την πρόοδο των μέτρων που έχει λάβει το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση για τη διεκπεραίωσή της. Το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση οφείλει να ανταποκρίνεται σε λογικά αιτήματα του πρώτου Κράτους σχετικά με την πρόοδο και το χειρισμό της αίτησης εκ μέρους του. Το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση οφείλει να ενημερώσει άμεσα το δεύτερο Κράτος όταν η βοήθειά του πλέον δεν χρειάζεται.

25. Η παροχή αμοιβαίας νομικής συνδρομής δύναται να αναβληθεί από το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση με την αιτιολογία ότι παρεμποδίζει διεξαγόμενη έρευνα, δίωξη ή δικαστική διαδικασία.

26. Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, πριν την απορρίψει σύμφωνα με την παράγραφο 21 του παρόντος άρθρου ή αναβάλει τη διεκπεραίωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 25 του παρόντος άρθρου, διαβουλεύεται με το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση, προκειμένου να εξετάσει το ενδεχόμενο να παράσχει τη ζητούμενη βοήθεια υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που αυτό κρίνει απαραίτητες. Εάν το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση αποδέχεται τη βοήθεια με αυτούς τους όρους, οφείλει να συμμορφωθεί με αυτούς.

27. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 12 του παρόντος άρθρου, μάρτυρας, εμπειρογνώμονας ή άλλο πρόσωπο που κατόπιν αιτήματος του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση, συγκατατίθεται να καταθέσει σε διαδικασία ή να βοηθήσει σε μια έρευνα, δίωξη ή δικαστική διαδικασία στο έδαφος του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση, δεν θα διωχθεί, κρατηθεί, τιμωρηθεί ή υποστεί οποιοδήποτε άλλο περιορισμό της προσωπικής του/της ελευθερίας στο έδαφος εκείνο, αναφορικά με πράξεις, παραλείψεις ή καταδίκες που έγιναν πριν από την αναχώρησή του από το έδαφος του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση. Η ασυλία αυτή παύει να ισχύει όταν ο μάρτυρας, εμπειρογνώμονας ή άλλο πρόσωπο παραμείνει εθελοντικά στο έδαφος του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση μετά την πάροδο δεκαπέντε ημερών, ή άλλης χρονικής περιόδου συμφωνημένης από τα Κράτη Μέρη από τη στιγμή που ενημερώθηκε επίσημα ότι η παρουσία του/της δεν απαιτείται πλέον από τις δικαστικές αρχές, περίοδο κατά την οποία έχει το περιθώριο να αποχωρήσει ή στην περίπτωση που αποχωρήσει, επιστρέψει αυτοβούλως στο έδαφος του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση.

28. Τα συνήθη έξοδα διεκπεραίωσης της αίτησης επιβαρύνουν το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, εκτός αν υπάρχει διαφορετική συμφωνία μεταξύ των Κρατών Μερών που αφορά. Στην περίπτωση που τα έξοδα διεκπεραίωσης της αίτησης είναι σημαντικά ή εξαιρετικά υψηλά, τα Κράτη Μέρη διαβουλεύονται ώστε να καθορίσουν τον τρόπο και τους όρους διεκπεραίωσης της αίτησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα καλυφθούν τα έξοδα

29. Το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση:

- (α) Παρέχει στο Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση αντίγραφα κυβερνητικών αρχείων, εγγράφων ή πληροφοριών που έχει στην κατοχή του και που, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, είναι στη διάθεση του ευρύτερου κοινού·
- (β) Δύνεται, κατά διακριτική ευχέρεια, να παράσχει στο Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση, εν όλω ή εν μέρει, ή τηρουμένων τέτοιων όρων που το ίδιο κρίνει απαραίτητους, αντίγραφα κυβερνητικών αρχείων, εγγράφων ή πληροφοριών που έχει στην κατοχή του και που, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, δεν είναι διαθέσιμα στο ευρύτερο κοινό.

30. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν, αν είναι αναγκαίο, το ενδεχόμενο δυνατότητας σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών, που θα εξυπηρετούν τους σκοπούς, θα καθιστούν πρακτικά αποτελεσματικές ή θα ενδυναμώσουν τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 47

Μεταφορά ποινικών διαδικασιών

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο μεταφοράς ποινικών διαδικασιών από το ένα στο άλλο για τη δίωξη αδικήματος που καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση, σε περιπτώσεις που η μεταφορά αυτή θεωρείται ότι βοηθά

στην απονομή της δικαιοσύνης και συγκεκριμένα σε περιπτώσεις που εμπλέκονται πολλές δικαιοδοσίες, ώστε να συγκεντρωθεί η δίωξη.

Άρθρο 48

Συνεργασία μεταξύ των διωκτικών αρχών

1. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται στενά μεταξύ τους, με βάση τα αντίστοιχα εθνικά νομικά και διοικητικά τους συστήματα, προκειμένου να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της δράσης των διωκτικών τους αρχών στην καταπολέμηση των αδικημάτων που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση. Συγκεκριμένα, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν επαρκή μέτρα:

- (α) Για να βελτιώσουν και όπου κρίνεται αναγκαίο να καθιερώσουν διαύλους επικοινωνίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών, οργανισμών και υπηρεσιών τους, προκειμένου να διευκολύνουν την ασφαλή και γρήγορη ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με κάθε άποψη των αδικημάτων που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση, συμπεριλαμβανόμενης, αν κριθεί σκόπιμο από τα Κράτη Μέρη που αφορά, της σύνδεσης με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες·
- (β) Για να συνεργαστούν με άλλα Κράτη Μέρη στη διενέργεια ανακρίσεων για αδικήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση και αφορούν:
 - (i) Την ταυτότητα, διεύθυνση και δραστηριότητες προσώπων ύποπτων για εμπλοκή στα αδικήματα αυτά ή τον εντοπισμό άλλων σχετιζόμενων προσώπων·

- (ii) Τη διακίνηση προϊόντος εγκλήματος ή περιουσίας που προέκυψε από τη διάπραξη τέτοιων αδικημάτων
 - (iii) Τη διακίνηση περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που χρησιμοποιήθηκαν ή επροορίζοντο να χρησιμοποιηθούν για τη διάπραξη τέτοιων αδικημάτων
- (γ) Για να παράσχουν, όπου κρίνεται σκόπιμο, αναγκαία αντικείμενα ή ποσότητες ουσιών για σκοπούς ανάλυσης ή έρευνας
- (δ) Για να ανταλλάσσουν, όπου κρίνεται σκόπιμο, πληροφορίες με άλλα Κράτη Μέρη αναφορικά με συγκεκριμένα μέσα και μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη αδικημάτων τα οποία καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών ταυτοτήτων, πλαστογραφημένων, αλλοιωμένων ή ψευδών εγγράφων ή άλλων μέσων συγκάλυψης παράνομων δραστηριοτήτων
- (ε) Για να διευκολύνουν τον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών, οργανισμών και υπηρεσιών τους και για να προωθήσουν την ανταλλαγή προσωπικού και άλλων εμπειρογνομόνων συμπεριλαμβανομένης και, υπό την αίρεση διμερών συμφωνιών ή διακανονισμών μεταξύ των ενδιαφερόμενων Κρατών Μερών που αφορά, της τοποθέτησης αξιωματικών συνδέσμων.
- (στ) Για να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να συντονίζουν διοικητικά μέτρα που λήφθηκαν για την έγκαιρη αναγνώριση των αδικημάτων που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση.

2. Με σκοπό την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο προσχώρησής τους σε διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή διακανονισμούς για απευθείας συνεργασία μεταξύ των δικωτικών τους αρχών και όταν τέτοιες συμφωνίες ή διακανονισμοί ήδη υπάρχουν, την τροποποίησή τους. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν σχετικές συμφωνίες ή διακανονισμοί μεταξύ των Κρατών Μερών, τα Κράτη Μέρη δύνανται να θεωρήσουν την παρούσα Σύμβαση ως βάση για αμοιβαία συνεργασία των δικωτικών αρχών για τα αδικήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση. Όπου κρίνεται σκόπιμο, τα Κράτη Μέρη οφείλουν να κάνουν πλήρη χρήση των συμφωνιών ή διακανονισμών, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών ή περιφερειακών οργανισμών, προκειμένου να βελτιώσουν τη συνεργασία μεταξύ των δικωτικών τους αρχών.

3. Τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να συνεργαστούν στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα αδικήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση τα οποία διαπράττονται μέσω της χρήσης της σύγχρονης τεχνολογίας.

Άρθρο 49

Κοινές έρευνες

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών για θέματα που αποτελούν αντικείμενο ερευνών, διώξεων ή δικαστικών διαδικασιών σε ένα ή περισσότερα Κράτη, βάσει των οποίων, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να συγκροτήσουν κοινά διερευνητικά σώματα. Στην περίπτωση που τέτοιες συμφωνίες ή διακανονισμοί δεν υπάρχουν, κοινές έρευνες δύνανται να διεξαχθούν με συμφωνία για την εκάστοτε υπόθεση. Τα εμπλεκόμενα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι, η κυριαρχία του Κράτους Μέρους στο έδαφος του οποίου πρόκειται να διεξαχθεί η έρευνα, είναι απολύτως σεβαστή.

Άρθρο 50**Ειδικές μέθοδοι έρευνας**

1. Προκειμένου να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά η διαφθορά, κάθε Κράτος Μέρος, στο βαθμό που αυτό επιτρέπεται από τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού νομικού του συστήματος και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που τίθενται από το εθνικό του δίκαιο, λαμβάνει τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του, ώστε να επιτρέψει την κατάλληλη χρήση, από τις αρμόδιες αρχές του, της ελεγχόμενης παράδοσης, και, όπου το κρίνει απαραίτητο, άλλων ειδικών μεθόδων έρευνας, όπως είναι η ηλεκτρονική ή άλλες μρφές παρακολούθησης και οι μυστικές επιχειρήσεις εντός του εδάφους του, και να φροντίσει για το παραδεκτό από τα δικαστήρια, των αποδεικτικών στοιχείων που προκύπτουν από τις μεθόδους αυτές.

2. Για το σκοπό της διερεύνησης αδικημάτων που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση, τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνονται να συνάπτουν όπου κρίνεται αναγκαίο, ειδικές διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή διακανονισμούς, για τη χρήση των ειδικών αυτών μεθόδων έρευνας στο πλαίσιο της συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο. Τέτοιες συμφωνίες ή διακανονισμοί συνομολογούνται και τίθενται σε ισχύ, με απόλυτο σεβασμό στην αρχή της ισότιμης κυριαρχίας των Κρατών και εφαρμόζονται αυστηρά σύμφωνα με τους όρους τέτοιων συμφωνιών ή διακανονισμών.

3. Στην περίπτωση που τέτοιες συμφωνίες ή διακανονισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, δεν υπάρχουν πρέπει να λαμβάνονται αποφάσεις για τη χρήση των ειδικών αυτών μεθόδων έρευνας σε διεθνές επίπεδο για την εκάστοτε υπόθεση και δύναται όπου κρίνεται αναγκαίο, να λαμβάνονται υπόψη οικονομικοί διακανονισμοί και συνεννοήσεις αναφορικά με την άσκηση δικαιοδοσίας από τα Κράτη Μέρη που αφορά.

4. Αποφάσεις για τη χρήση ελεγχόμενης παράδοσης σε διεθνές επίπεδο, δύναται, με τη συγκατάθεση των Κρατών Μερών που αφορά, να περιλαμβάνουν μεθόδους, όπως η υποκλοπή και να επιτρέπεται όπως τα αγαθά ή τα κεφάλαια συνεχίζουν άθικτα, ή μετακινούνται ή αντικαθίστανται εν όλω ή εν μέρει.

Κεφάλαιο V - Ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων

Άρθρο 51

Γενική Διάταξη

Η επιστροφή περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, αποτελεί θεμελιώδη αρχή της παρούσας Σύμβασης και τα Κράτη Μέρη οφείλουν να παράσχουν προς τούτο το μέγιστο βαθμό συνεργασίας και βοήθειας.

Άρθρο 52

Αποτροπή και εντοπισμός της διακίνησης προϊόντος εγκλήματος

1. Χωρίς επηρεασμό του άρθρου 14 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, ώστε να απαιτεί από τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα εντός της δικαιοδοσίας του, να επιβεβαιώνουν την ταυτότητα των πελατών τους, να λαμβάνουν εύλογα μέτρα ώστε να διαπιστώνουν την ταυτότητα των δικαιούχων κεφαλαίων που έχουν κατατεθεί σε λογαριασμούς υψηλής απόδοσης και να εξετάζουν λεπτομερώς λογαριασμούς που ανοίγονται ή διατηρούνται από ή εκ μέρους ατόμων στα οποία ανατίθενται ή έχουν ανατεθεί σημαντικά δημόσια λειτουργήματα, καθώς και τους λογαριασμούς συγγενών τους και στενών συνεργατών τους. Η λεπτομερής αυτή εξέταση είναι εύλογα σχεδιασμένη για τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών, με σκοπό την αναφορά

τους στις αρμόδιες αρχές και δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι αποθαρρύνει ή απαγορεύει στα εν λόγω χρηματοοικονομικά ιδρύματα να συναλλάσσονται με νόμιμους πελάτες.

2. Προκειμένου να διευκολύνει την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κάθε Κράτος Μέρους, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο και εμπνεόμενο από σχετικές πρωτοβουλίες περιφερειακών, διαπεριφερειακών και πολυμερών οργανισμών κατά της συγκάλυψης παράνομου χρήματος:

- (α) Εκδίδει οδηγίες αναφορικά με την ιδιότητα των φυσικών ή νομικών προσώπων στους λογαριασμούς των οποίων τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα εντός της δικαιοδοσίας του, αναμένεται να διεξάγουν λεπτομερή εξέταση, τα είδη λογαριασμών και συναλλαγών, τα οποία θα πρέπει να προσέξουν ιδιαίτερα τις κατάλληλες διαδικασίες ανοίγματος λογαριασμών, διατήρησης και μέτρα τήρησης αρχείων που θα πρέπει να ακολουθήσουν αναφορικά με τους λογαριασμούς αυτούς και
- (β) Όπου κρίνεται σκόπιμο, ενημερώνει τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του, κατόπιν αίτησης άλλου Κράτους Μέρους ή με δική του πρωτοβουλία, αναφορικά με την ταυτότητα συγκεκριμένων φυσικών ή νομικών προσώπων στους λογαριασμούς των οποίων, τα ιδρύματα αυτά αναμένεται να διεξάγουν λεπτομερή εξέταση, πέρα από αυτούς που τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα αυτά θα αναγνώριζαν διαφορετικά.

3. Στα πλαίσια της παραγράφου 2 (α) του παρόντος άρθρου, κάθε Κράτος Μέρους, καθιερώνει μέτρα ώστε να διασφαλίσει ότι τα χρηματοοικονομικά του ιδρύματα διατηρούν επαρκή αρχεία, για εύλογο χρονικό διάστημα, σχετικά με λογαριασμούς και συναλλαγές που αφορούν τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αρχεία τα οποία πρέπει να

περιλαμβάνουν τουλάχιστο πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του πελάτη όσο και, κατά το δυνατό, του δικαιούχου.

4. Με σκοπό την παρεμπόδιση και τον εντοπισμό της μεταφοράς προϊόντων αδικημάτων που καθιερώνονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, κάθε Κράτος Μέρος εφαρμόζει επαρκή και αποτελεσματικά μέτρα ώστε να εμποδίσει, με τη βοήθεια των ρυθμιστικών και ελεγκτικών του οργάνων, τη δημιουργία τραπεζών που δεν έχουν φυσική υπόσταση και δεν σχετίζονται με ελεγμένο οικονομικό όμιλο. Επιπλέον τα Κράτη Μέρη δύνανται να εξετάσουν το ενδεχόμενο να απαιτήσουν από τα χρηματοοικονομικά τους ιδρύματα να μη συνάπτουν ή διατηρούν αντίστοιχες τραπεζικές σχέσεις με τέτοια ιδρύματα και να είναι επιφυλακτικά στη σύναψη σχέσεων με ξένα χρηματοοικονομικά ιδρύματα τα οποία επιτρέπουν τη χρήση των λογαριασμών τους από τράπεζες που δεν έχουν φυσική υπόσταση και δεν σχετίζονται με ελεγμένο οικονομικό όμιλο.

5. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, το ενδεχόμενο καθιέρωσης αποτελεσματικών μηχανισμών άρσης οικονομικού απορρήτου για αρμόδιους κρατικούς λειτουργούς και προνοεί για την επιβολή επαρκών κυρώσεων για μη συμμόρφωση. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει επίσης το ενδεχόμενο λήψης τέτοιων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να επιτρέψει στις αρμόδιες αρχές του να γνωστοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές στις αρμόδιες αρχές άλλου Κράτους Μέρους, όταν είναι αναγκαίο για την έρευνα, διεκδίκηση και ανάκτηση προϊόντος αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

6. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης τέτοιων μέτρων, τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο με τα οποία να απαιτείται από αρμόδιους κρατικούς λειτουργούς, οι οποίοι έχουν συμφέρον ή υπογράφουν ή έχουν άλλη εξουσία σε οικονομικό λογαριασμό σε ξένη χώρα να γνωστοποιήσουν την σχέση αυτή στις αρμόδιες αρχές και να διατηρούν επαρκή αρχεία σε σχέση με τέτοιους λογαριασμούς. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν επίσης επαρκείς κυρώσεις για μη συμμόρφωση.

Άρθρο 53**Μέτρα για απευθείας ανάκτηση περιουσίας**

Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο:

- (α) Λαμβάνει τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να δύναται άλλο Κράτος Μέρος να εγείρει πολιτική αγωγή στα δικαστήριά του προκειμένου να κατοχυρώσει τίτλο ή κυριότητα επί της περιουσίας που αποκτήθηκε μέσω της διάπραξης αδικήματος που καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση·
- (β) Λαμβάνει τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να δύναται τα δικαστήριά του να διατάζουν πρόσωπα που έχουν διαπράξει αδικήματα που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, να καταβάλλουν αποζημίωση σε άλλο Κράτος Μέρος που έχει ζημιωθεί από τα αδικήματά αυτά· και
- (γ) Λαμβάνει τέτοια μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να δύναται τα δικαστήρια ή οι αρμόδιες αρχές του όταν αποφαινόμενοι για δήμηση να αναγνωρίζουν τη διεκδίκηση της κυριότητας από άλλο Κράτος Μέρος ως νόμιμου κυρίου περιουσίας που αποκτήθηκε μέσω της διάπραξης αδικήματος που καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 54**Μηχανισμοί ανάκτησης περιουσίας μέσω διεθνούς συνεργασίας για δημεύσεις**

1. Κάθε Κράτος Μέρος, προκειμένου να παράσχει αμοιβαία νομική συνδρομή σύμφωνα με το άρθρο 55 της παρούσας Σύμβασης και σχετικά με περιουσία που αποκτήθηκε μέσω της διάπραξης αδικήματος που καθορίζεται

στην παρούσα Σύμβαση ή που σχετίζεται με αδίκημα, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο:

- (α) Λαμβάνει τα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να δύνανται οι αρμόδιες αρχές του να εκτελέσουν διάταγμα δήμευσης που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου Κράτους Μέρους·
- (β) Λαμβάνει τα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να δύνανται οι αρμόδιες αρχές του, στις περιπτώσεις στις οποίες εμπίπτει στην δικαιοδοσία τους, να διατάζουν τη δήμευση τέτοιας περιουσίας ξένης προέλευσης με την εκδίκαση αδικήματος συγκαλύψης παράνομου χρήματος ή άλλου τέτοιου αδικήματος που δυνατό να υπάγεται στη δικαιοδοσία τους ή με άλλες διαδικασίες που επιτρέπονται δυνάμει του εθνικού του δικαίου· και
- (γ) Εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης τέτοιων μέτρων τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ώστε να επιτρέπεται η δήμευση τέτοιας περιουσίας χωρίς ποινική καταδίκη σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δράστης δεν δύναται να διωχθεί λόγω θανάτου, φυγής ή απουσίας ή σε άλλες αρμόζουσες περιπτώσεις.

2. Κάθε Κράτος Μέρος, προκειμένου να παράσχει αμοιβαία νομική συνδρομή κατόπιν αίτησης που γίνεται με βάση την παράγραφο 2 του άρθρου 55 της παρούσας Σύμβασης, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο:

- (α) Λαμβάνει τα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να δύνανται οι αρμόδιες αρχές του να παγώνουν ή να κατάσχουν περιουσία κατόπιν διατάγματος παγώματος ή κατάσχεσης που εκδίδεται από δικαστήριο ή αρμόδια αρχή του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση και αποτελεί εύλογο αιτία ώστε να πιστεύει το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση ότι

υπάρχουν επαρκείς λόγοι για λήψη τέτοιων μέτρων και ότι η περιουσία αυτή τελικά θα αποτελούσε αντικείμενο απόφασης δήμευσης για τους σκοπούς της παραγράφου 1 (α) του παρόντος άρθρου·

- (β) Λαμβάνει τα μέτρα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να δύνανται οι αρμόδιες αρχές του να παγώνουν και να κατάσχουν περιουσία κατόπιν αίτησης επαρκώς αιτιολογημένης ώστε να πιστεύει το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση ότι υπάρχουν επαρκείς λόγοι για λήψη τέτοιων μέτρων και ότι η περιουσία αυτή τελικά θα αποτελούσε αντικείμενο διατάγματος δήμευσης για τους σκοπούς της παραγράφου 1 (α) του παρόντος άρθρου· και
- (γ) Εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης επιπλέον μέτρων, ώστε να δύνανται οι αρμόδιες αρχές του να διαφυλάττουν περιουσία προς δήμευση, όπως δυνάμει σύλληψης του ή ποινικής δίωξης του σε ξένη χώρα σχετικά με την απόκτηση της περιουσίας αυτής.

Άρθρο 55

Διεθνής συνεργασία για σκοπούς δήμευσης

1. Κάθε Κράτος Μέρος, το οποίο έχει λάβει αίτηση από άλλο Κράτος Μέρος στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται αδίκημα που καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση, για δήμευση προϊόντος εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 31, παράγραφος 1 της παρούσας Σύμβασης, τα οποία βρίσκονται στο έδαφος του, οφείλει, στο μέγιστο επιτρεπτό βαθμό και στα πλαίσια του εθνικού νομικού του συστήματος:

- (α) Να υποβάλει την αίτηση στις αρμόδιες αρχές του, για σκοπούς έκδοσης διατάγματος δήμευσης και αν τέτοιο διάταγμα εκδοθεί, να το εκτελέσει·
- (β) Να υποβάλει στις αρμόδιες αρχές του, με σκοπό να το εκτελέσει στο βαθμό που ζητείται, διάταγμα δήμευσης που εκδόθηκε από

δικαστήριο του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση σύμφωνα με τα άρθρα 31, παράγραφος 1 και 54, παράγραφος 1 (α) της παρούσας Σύμβασης, εφόσον αυτή αφορά προϊόν εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 31, παράγραφος 1 και βρίσκονται στο έδαφος του Κράτους Μέρους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση.

2. Κατόπιν αίτησης άλλου Κράτους Μέρους στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται αδίκημα που καθορίζεται στην παρούσα Σύμβαση, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση λαμβάνει μέτρα για την ταυτοποίηση, τον εντοπισμό, το πάγωμα και την κατάσχεση προϊόντος εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 31, παράγραφος 1 της παρούσας Σύμβασης με σκοπό την τελική δήμευση, για την οποία θα εκδώσει διάταγμα είτε το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση, είτε, με βάση το αίτημα δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 46 της παρούσας Σύμβασης εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στο παρόν άρθρο. Πέραν των πληροφοριών που ορίζονται στο άρθρο 46, παράγραφος 15, οι αιτήσεις που γίνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο περιλαμβάνουν:

- (α) Στην περίπτωση αίτησης σχετικής με την παράγραφο 1 (α) του παρόντος άρθρου, περιγραφή της περιουσίας που πρόκειται να δημευθεί, όπως και, κατά το δυνατό, τον τόπο και όπου χρειάζεται την εκτιμώμενη αξία της, καθώς και επαρκή δήλωση των στοιχείων στα οποία βασίστηκε το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση και που θα χρειαστεί το Κράτος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση προκειμένου να επιτύχει την έκδοση του διατάγματος σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο·
- (β) Στην περίπτωση αίτησης σχετικής με την παράγραφο 1 (β) του παρόντος άρθρου, επικυρωμένο αντίγραφο του διατάγματος

δήμευσης που εκδόθηκε από το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση και στο οποίο βασίζεται η αίτηση του, δήλωση των στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την έκταση στην οποία ζητείται εκτέλεση του διατάγματος, δήλωση των μέτρων που έλαβε το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση, προκειμένου να ενημερώσει επαρκώς καλόπιστα τρίτα μέρη και να διασφαλίσει την ορθή διαδικασία, καθώς και δήλωση ότι το διάταγμα δήμευσης είναι τελεσίδικο.

- (γ) Στην περίπτωση αίτησης σχετικής με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, δήλωση των στοιχείων στα οποία βασίστηκε το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση και περιγραφή των ενεργειών που ζητούνται και, όπου είναι σκόπιμο, επικυρωμένο αντίγραφο του διατάγματος στο οποίο βασίζεται η αίτηση.

4. Οι αποφάσεις ή πράξεις που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται από το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, σύμφωνα και τηρουμένων των διατάξεων του εθνικού του δικαίου και των διαδικαστικών του κανονισμών ή οποιωνδήποτε διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών που τυχόν το δεσμεύουν έναντι του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση.

5. Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών αντίγραφα των νόμων και κανονισμών του με τα οποία υλοποιείται το παρόν άρθρο, καθώς και οποιωνδήποτε μεταγενέστερων τροποποιήσεων τέτοιων νόμων ή κανονισμών ή περιγραφή αυτών.

6. Εάν ένα Κράτος Μέρος επιλέξει να καταστήσει ως όρο την ύπαρξη σχετικής συνθήκης για τη λήψη των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και 2 του παρόντος άρθρου, τότε οφείλει να θεωρήσει την παρούσα Σύμβαση αναγκαία και επαρκή βάση της συνθήκης αυτής.

7. Η συνεργασία με βάση το παρόν άρθρο δύναται να απορριφθεί ή τα προσωρινά μέτρα να αρθούν στην περίπτωση που το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν λάβει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία εγκαίρως ή αν η περιουσία είναι αμελητέας αξίας.

8. Πριν την άρση οποιουδήποτε προσωρινού μέτρου που λήφθηκε με βάση το παρόν άρθρο, Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση οφείλει, αν είναι δυνατό, να δώσει στο Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση τη δυνατότητα να παρουσιάσει τις θέσεις του για συνέχιση του μέτρου.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ερμηνεύονται χωρίς να επηρεάζουν τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων.

Άρθρο 56

Ειδική Συνεργασία

Με την επιφύλαξη του εθνικού του δικαίου, κάθε Κράτος Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη λήψη μέτρων που θα του επιτρέπουν να προωθή, χωρίς επηρεασμό των δικών του ερευνών, διώξεων ή δικαστικών διαδικασιών, πληροφορίες σχετικά με προϊόν αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, σε άλλο Κράτος Μέρος χωρίς να έχει προηγηθεί αίτηση, αν θεωρεί ότι η αποκάλυψη τέτοιων πληροφοριών δύναται να βοηθήσει το Κράτος Μέρος που τις λαμβάνει να κινησει ή να διενεργήσει έρευνες, διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες ή ότι θα οδηγήσουν σε αίτηση του Κράτους Μέρους αυτού όπως αυτή προβλέπεται από το παρόν κεφάλαιο της Σύμβασης.

Άρθρο 57

Επιστροφή και διάθεση περιουσιακών στοιχείων

1. Περιουσία δημευμένη από Κράτος Μέρος σύμφωνα με το άρθρο 31 ή 55 της παρούσας Σύμβασης διατίθεται, συμπεριλαμβανομένης της επιστροφής της στους προηγούμενους νόμιμους κατόχους της, με βάση την παράγραφο 3

του παρόντος άρθρου από αυτό το Κράτος Μέρος σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και του εθνικού του δικαίου.

2. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τέτοια νομοθετικά και άλλα μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εθνικού του δικαίου τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία, ώστε να δύνανται οι αρμόδιες αρχές του να επιστρέφουν δημευμένη περιουσία, όταν ενεργούν κατόπιν αίτησης άλλου Κράτους Μέρους, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων.

3. Σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 55 της παρούσας Σύμβασης και τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση οφείλει:

- (α) Να επιστρέψει τη δημευμένη περιουσία στο Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση, στην περίπτωση που αυτή αφορά κατάχρηση δημόσιου χρήματος ή συγκάλυψη αυτού όπως αναφέρεται στα άρθρα 17 και 23 της παρούσας Σύμβασης όταν η δήμηση εκτελέστηκε σύμφωνα με την παράγραφο 55 και στη βάση τελεσίδικης απόφασης του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση, προϋπόθεση που το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορεί να μη θέσει.
- (β) Να επιστρέψει τη δημευμένη περιουσία στο Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση, στην περίπτωση που αυτή αφορά προϊόν άλλου αδικήματος που καλύπτεται από την παρούσα Σύμβαση όταν η δήμηση εκτελέστηκε σύμφωνα με την παράγραφο 55 της παρούσας Σύμβασης και στη βάση τελεσίδικης απόφασης του Κράτους Μέρους που καταθέτει την αίτηση, προϋπόθεση που το Κράτος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορεί να μη θέσει, αν το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση αποδείξει επαρκώς στο Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση ότι είναι ο προηγούμενος κάτοχος της δημευμένης περιουσίας ή αν το

Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση θέσει ως βάση για επιστροφή της δημευμένης περιουσίας, αναγνωριζόμενη ζημία που υπέστη το Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση.

(γ) Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις να δώσει προτεραιότητα στην επιστροφή της δημευμένης περιουσίας στο Κράτος Μέρος που καταθέτει την αίτηση, επιστρέφοντας την περιουσία στους προηγούμενους νόμιμους κατόχους της ή αποζημιώνοντας τα θύματα του εγκλήματος.

4. Όπου κρίνεται σκόπιμο και εκτός αν τα Κράτη Μέρη αποφασίσουν διαφορετικά, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση δύναται να κατακρατήσει εύλογο ποσό, ανάλογο με τα έξοδα που υπέστη κατά τις έρευνες, ποινικές διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες που οδήγησαν στην επιστροφή ή διάθεση της δημευμένης περιουσίας σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

5. Όπου κρίνεται σκόπιμο, τα Κράτη Μέρη δύναται επίσης να εξετάσουν ειδικά τη σύναψη συμφωνιών ή αμοιβαία αποδεκτών διακανονισμών για την εκάστοτε υπόθεση, για την τελική διάθεση δημευμένης περιουσίας.

Άρθρο 58

Υπηρεσία πληροφοριών οικονομικού περιεχομένου

Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους για την αποτροπή και καταπολέμηση της μεταφοράς προϊόντος αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση και για την προώθηση τρόπων και μέσων ανάκτησης του προϊόντος αυτού και για το σκοπό αυτό οφείλουν να εξετάσουν το ενδεχόμενο ίδρυσης υπηρεσίας πληροφοριών οικονομικού περιεχομένου, υπεύθυνης για τη λήψη, ανάλυση και αποστολή στις αρμόδιες αρχές, αναφορών σχετικά με ύποπτες οικονομικές συναλλαγές.

Άρθρο 59**Διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες και διακανονισμοί**

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο σύναψης διμερών και πολυμερών διακανονισμών ώστε να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της διεθνούς συνεργασίας που λαμβάνει χώρα με βάση το παρόν κεφάλαιο της Σύμβασης.

Κεφάλαιο VI – Τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών**Άρθρο 60****Κατάρτιση και τεχνική βοήθεια**

1. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει, στον αναγκαίο βαθμό να δημιουργήσει, να αναπτύξει ή να βελτιώσει ειδικά προγράμματα κατάρτισης για το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την αποτροπή και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Τέτοια προγράμματα κατάρτισης δυνατό να αφορούν, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- (α) Αποτελεσματικά μέτρα για την αποτροπή, εντοπισμό, διερεύνηση, τιμωρία και έλεγχο της διαφθοράς, συμπεριλαμβανόμενης της χρήσης μεθόδων έρευνας και συλλογής αποδεικτικών στοιχείων
- (β) Ενδυνάμωση λειτουργιών για την ανάπτυξη και το σχεδιασμό στρατηγικής πολιτικής κατά της διαφθοράς
- (γ) Την κατάρτιση των αρμόδιων αρχών στην προετοιμασία αιτήσεων για αμοιβαία νομική βοήθεια που καλύπτει τις προϋποθέσεις της παρούσας Σύμβασης
- (δ) Την αξιολόγηση και ενίσχυση θεσμών, της διεύθυνσης των δημόσιων υπηρεσιών και της διαχείρισης του δημόσιου χρήματος,

συμπεριλαμβανόμενων των κρατικών προμηθειών, καθώς και του ιδιωτικού τομέα·

- (ε) Την αποτροπή και την καταπολέμηση της διακίνησης προϊόντος αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση και την ανάκτηση των προϊόντος αυτού·
- (στ) Τον εντοπισμό και τη δέσμευση της διακίνησης προϊόντος αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση·
- (ζ) Την παρακολούθηση της διακίνησης προϊόντος αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά, απόκρυψη ή παραποίηση του προϊόντος αυτού·
- (η) Τους κατάλληλους και επαρκείς νομικούς και διοικητικούς μηχανισμούς και μεθόδους για διευκόλυνση της επιστροφής προϊόντος αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση·
- (θ) Τη χρήση μεθόδων για την προστασία θυμάτων και μαρτύρων που συνεργάζονται με τις δικαστικές αρχές· και
- (ι) Την κατάρτιση σε εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς και σε ξένες γλώσσες.

2. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους, το ενδεχόμενο παροχής το ένα στο άλλο στο μέγιστο βαθμό τεχνικής βοήθειας, ειδικά προς όφελος των αναπτυσσόμενων κρατών, για την υλοποίηση των σχετικών σχεδίων και προγραμμάτων τους για την καταπολέμηση της διαφθοράς, συμπεριλαμβανόμενης υλικής υποστήριξης και κατάρτισης στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και

κατάρτισης και βοήθειας και αμοιβαίας ανταλλαγής συναφούς εμπειρίας και ειδικών γνώσεων, που θα διευκολύνει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ Κρατών Μερών σε θέματα έκδοσης φυγοδικών και αμοιβαίας νομικής συνδρομής.

3. Τα Κράτη Μέρη ενισχύουν, στον αναγκαίο βαθμό, προσπάθειες για τη μεγιστοποίηση επιχειρησιακών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στο επίπεδο διεθνών και περιφερειακών οργανισμών και στο πλαίσιο σχετικών διμερών και πολυμερών συμφωνιών και διακανονισμών.

4. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο παροχής βοήθειας το ένα στο άλλο κατόπιν αιτήματος, για τη διεξαγωγή αξιολογήσεων, μελετών και ερευνών σχετικά με τους τύπους, τα αίτια, τα αποτελέσματα και το κόστος της διαφθοράς στις αντίστοιχες χώρες τους, με σκοπό την ανάπτυξη στρατηγικών και σχεδίων δράσης καταπολέμησης της διαφθοράς, με τη συμμετοχή αρμόδιων κρατικών αρχών και κοινωνικών συνόλων.

5. Προκειμένου να διευκολύνουν την ανάκτηση προϊόντος αδικημάτων που καθορίζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Κράτη Μέρη δύναται να συνεργαστούν μεταξύ τους, συστήνοντας ειδικούς που θα μπορούσαν να συνδράμουν στην επίτευξη του σκοπού αυτού.

6. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο χρήσης τοπικών, περιφερειακών και διεθνών διασκέψεων και σεμιναρίων για την προώθηση της συνεργασίας και τεχνικής βοήθειας και για να δώσουν το ερέθισμα για συζητήσεις πάνω σε ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προβλημάτων και των αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών των οποίων οι οικονομίες βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο.

7. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο καθιέρωσης μηχανισμών καταβολής εθελοντικών εισφορών με σκοπό την οικονομική συνεισφορά στις προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με οικονομίες που

βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο να εφαρμόσουν την παρούσα Σύμβαση, μέσω προγραμμάτων και σχεδίων παροχής τεχνικής βοήθειας.

8. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο της καταβολής εθελοντικών εισφορών στο Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών κατά των Ναρκωτικών και του Εγκλήματος με σκοπό την ανάπτυξη, μέσω του Γραφείου, προγραμμάτων και σχεδίων στις αναπτυσσόμενες χώρες για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 61

Συλλογή, ανταλλαγή και ανάλυση πληροφοριών σχετικά με τη διαφθορά

1. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο διεξαγωγής ερευνών, κατόπιν διαβούλευσης με ειδικούς, σχετικά με τις τάσεις διαφθοράς στο έδαφός του, καθώς και τις περιστάσεις διάπραξης αδικημάτων διαφθοράς.

2. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο ανάπτυξης επιστημονικής γνώσης, τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη διαφθορά και την κοινοποίηση τους μέσω στατιστικών διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, με σκοπό την ανάπτυξη κατά το δυνατό κοινών ορισμών, προτύπων και μεθοδολογίας, καθώς και πληροφοριών για τις καλύτερες τακτικές αποτροπής και καταπολέμησης της διαφθοράς.

3. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο παρακολούθησης των πολιτικών και των συγκεκριμένων μέτρων που έχει λάβει για την καταπολέμηση της διαφθοράς και αξιολόγησης της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητάς τους.

Άρθρο 62

Άλλα μέτρα: εφαρμογή της Σύμβασης μέσω της οικονομικής ανάπτυξης και της τεχνικής βοήθειας

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν μέτρα που συντελούν στη βέλτιστη εφαρμογή της Σύμβασης κατά το μέτρο του δυνατού, μέσω της διεθνούς συνεργασίας, λαμβανομένων υπόψη των αρνητικών επιπτώσεων της διαφθοράς στην κοινωνία γενικά και στη βιώσιμη ανάπτυξη, συγκεκριμένα.

2. Τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν σοβαρές προσπάθειες στο μέτρο του δυνατού και σε συνεργασία το ένα με το άλλο, καθώς και με τους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, ώστε:

- (α) Να εντείνουν τη συνεργασία τους σε διάφορα επίπεδα με τις αναπτυσσόμενες χώρες, με σκοπό να ενισχυθεί η δυνατότητα των τελευταίων να αποτρέπουν και να καταπολεμούν τη διαφθορά·
- (β) Να ενισχύσουν την οικονομική και υλική βοήθεια, προκειμένου να στηρίξουν τις προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών στην αποτροπή και αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς και να τις βοηθήσουν να εφαρμόσουν επιτυχώς την παρούσα Σύμβαση·
- (γ) Να παράσχουν τεχνική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες και στις χώρες με οικονομίες σε μεταβατικό στάδιο, προκειμένου να τις βοηθήσουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης. Για το σκοπό αυτό, τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να συνεισφέρουν τακτικά και επαρκώς σε λογαριασμό που θα οριστεί ειδικά για αυτό τον σκοπό στα πλαίσια μηχανισμού χρηματοδότησης των Ηνωμένων Εθνών. Τα Κράτη Μέρη δύναται επίσης να εξετάσουν ειδικά, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, την καταβολή στον λογαριασμό αυτό ποσοστού των χρημάτων ή της αντίστοιχης αξίας προϊόντος εγκλήματος ή

περιουσίας που δημεύτηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης:

- (δ) Να ενθαρρύνουν και να πείσουν άλλα Κράτη και οικονομικά ιδρύματα να συμπράξουν σε προσπάθειες σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ιδιαίτερα με την παροχή περισσότερων προγραμμάτων κατάρτισης και σύγχρονου εξοπλισμού στις αναπτυσσόμενες χώρες, ώστε να τις βοηθήσουν στην επίτευξη των στόχων της παρούσας Σύμβασης.

3. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται κατά το δυνατό, χωρίς επηρεασμό προϋπαρχόντων δεσμεύσεων παροχής ξένης βοήθειας ή άλλων διακανονισμών οικονομικής συνεργασίας σε διμερές, περιφερειακό ή διεθνές επίπεδο.

4. Τα Κράτη Μέρη δύνανται να συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή διακανονισμούς υλικής βοήθειας και βοήθειας στη διαχείριση πόρων, λαμβανομένων υπόψη των αναγκαίων οικονομικών διακανονισμών, ώστε τα μέσα διεθνούς συνεργασίας που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση να είναι αποτελεσματικά και για την αποτροπή, εντοπισμό και έλεγχο της διαφθοράς.

Κεφάλαιο VII - Μηχανισμοί εφαρμογής

Άρθρο 63

Διάσκεψη των Κρατών Μερών στη Σύμβαση

1. Με το παρόν καθιερώνεται Διάσκεψη των Κρατών Μερών στη Σύμβαση ώστε να βελτιωθεί η ικανότητα και η συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μερών να επιτύχουν τους στόχους που τέθηκαν στην παρούσα Σύμβαση και για την προώθηση και επίβλεψη της εφαρμογής της.

2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών συγκαλεί τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών στη Σύμβαση όχι αργότερα από το πρώτο έτος που ακολουθεί την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Κατόπιν, οι τακτικές συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Κρατών Μερών θα διεξάγονται σύμφωνα με τους κανόνες διαδικασίας που έχει υιοθετήσει η Διάσκεψη.

3. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών υιοθετεί κανόνες διαδικασίας και κανόνες που διέπουν τη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων που καθορίζονται στο παρόν άρθρο, συμπεριλαμβανόμενων κανόνων σχετικά με την εισδοχή και συμμετοχή παρατηρητών καθώς και την πληρωμή των εξόδων που προκύπτουν από τις δραστηριότητες αυτές.

4. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών συμφωνεί για δραστηριότητες, διαδικασίες και μεθόδους εργασίας ώστε να επιτύχει τους στόχους που τέθηκαν στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, που περιλαμβάνουν:

- (α) Τη διευκόλυνση δραστηριοτήτων των Κρατών Μερών με βάση τα άρθρα 60 και 62 και τα κεφάλαια II έως V της παρούσας Σύμβασης, συμπεριλαμβανόμενης της ενθάρρυνσης εθελοντικών συνεισφορών·
- (β) Τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των Κρατών Μερών σχετικά με τις τάσεις και πρακτικές διαφθοράς και με επιτυχείς τακτικές αποτροπής και καταπολέμησής της, καθώς και με την επιστροφή προϊόντος εγκλήματος, μέσω, μεταξύ άλλων της δημοσίευσης των σχετικών πληροφοριών όπως αναφέρεται στο παρόν άρθρο·
- (γ) Τη συνεργασία με σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς και μηχανισμούς όπως και με μη κυβερνητικούς οργανισμούς·

- (δ) Την κατάλληλη αξιοποίηση σχετικών πληροφοριών που προέρχονται από άλλους διεθνείς και περιφερειακούς μηχανισμούς για την αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς ώστε να αποφεύγεται η άσκοπη επανάληψη της ίδιας εργασίας·
- (ε) Την περιοδική παρακολούθηση της εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης από τα Κράτη Μέρη·
- (στ) Συστάσεις για την βελτίωση της παρούσας Σύμβασης και της εφαρμογής της·
- (ζ) Την κάλυψη των αναγκών σε τεχνική βοήθεια των Κρατών Μερών σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης και την πρόταση σχετικής δράσης την οποία κρίνει αναγκαία από την άποψη αυτή.

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, η Διάσκεψη των Κρατών Μερών αποκτά την απαραίτητη γνώση σχετικά με τα μέτρα που λήφθηκαν από τα Κράτη Μέρη για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης και τις δυσκολίες που αυτά συνάντησαν, μέσω πληροφοριών που οφείλουν να παρέχουν και μέσω τέτοιων συμπληρωματικών μηχανισμών επίβλεψης που δυνατό να καθιερώσει η Διάσκεψη των Κρατών Μερών.

6. Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα, σχέδια και τακτικές του όπως και με τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που λαμβάνει για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης όπως απαιτείται από τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών οφείλει να μελετήσει τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο λήψης των πληροφοριών και δράσης κατόπιν πληροφοριών συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των πληροφοριών που λαμβάνονται από Κράτη Μέρη και αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Συνεισφορές που λαμβάνονται από σχετικούς μη κυβερνητικούς οργανισμούς δεόντως

εξουσιοδοτημένους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα καθιερώσει η Διάσκεψη των Κρατών Μερών οι οποίες δύναται επίσης να εξεταστούν.

7. Σύμφωνα με τις παραγράφους 4 έως 6 του παρόντος άρθρου, η Διάσκεψη των Κρατών Μερών θα καθιερώσει, αν το κρίνει αναγκαίο, κατάλληλο μηχανισμό ή όργανο που θα βοηθήσει στην αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 64 **Γραμματεία**

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών παρέχει τις απαραίτητες υπηρεσίες γραμματείας στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών στη Σύμβαση.

2. Η γραμματεία:

- (α) Βοηθά τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών στη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων που καθορίστηκαν στο άρθρο 63 της παρούσας Σύμβασης, κάνει τους διακανονισμούς και προσφέρει τις αναγκαίες υπηρεσίες για τις συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Κρατών Μερών
- (β) Κατόπιν αιτήματος, βοηθά τα Κράτη Μέρη στην παροχή πληροφοριών στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών όπως ορίζεται στο άρθρο 63, παράγραφοι 5 και 6 της παρούσας Σύμβασης και
- (γ) Διασφαλίζει τον αναγκαίο συντονισμό με τις γραμματείες των συναφών διεθνών και περιφερειακών οργανισμών.

Κεφάλαιο VIII - Τελικές διατάξεις**Άρθρο 65****Εφαρμογή της Σύμβασης**

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών και διοικητικών, με βάση τις θεμελιώδεις αρχές του εθνικού του δικαίου, για να διασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του με βάση την παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Κράτος Μέρος δύναται να υιοθετήσει πιο ρητά ή αυστηρά μέτρα για την αποτροπή και καταπολέμηση της διαφθοράς από αυτά που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 66**Διευθέτηση διαφορών**

1. Τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να διευθετήσουν διαφορές που υπάρχουν σχετικά με την ερμηνεία ή εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης μέσω διαπραγμάτευσης.

2. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών σχετικά με την ερμηνεία ή εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης η οποία δεν δύναται να επιλυθεί μέσω διαπραγμάτευσης σε εύλογο χρονικό διάστημα, παραπέμπεται κατόπιν αίτησης του ενός από τα Κράτη Μέρη σε διαιτησία. Εάν, μετά την πάροδο έξι μηνών από την ημερομηνία αίτησης διαιτησίας, τα Κράτη Μέρη δεν δύνανται να συμφωνήσουν στην οργάνωση διαιτησίας, τότε οποιοδήποτε από τα Κράτη Μέρη δύναται να παραπέμψει τη διαφορά στο

Διεθνές Δικαστήριο κατόπιν αίτησης σύμφωνα με το Καταστατικό του Δικαστηρίου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος δύναται, κατά το χρόνο υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Τα άλλα Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου έναντι Κράτους Μέρους που διατηρεί τέτοια επιφύλαξη.

4. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος που διατηρεί επιφύλαξη σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου δύναται οποτεδήποτε να την αποσύρει, με γνωστοποίηση στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 67

Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση και προσχώρηση

1. Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή σε όλα τα Κράτη από την 9^η έως την 11^η Δεκεμβρίου 2003 στη Μέριδα του Μεξικού και έπειτα στην Έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη μέχρι την 9^η Δεκεμβρίου του 2005.

2. Η παρούσα Σύμβαση είναι επίσης ανοιχτή για υπογραφή από περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής συνεργασίας με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα Κράτος μέλος τέτοιου οργανισμού έχει υπογράψει την παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Οι πράξεις επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής συνεργασίας δύναται να καταθέσει πράξη επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης μόνο αν τουλάχιστο ένα από τα μέλη του έχει πράξει ομοίως. Στην πράξη

επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ο οργανισμός δηλώνει την έκταση της αρμοδιότητάς του σχετικά με θέματα που ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση. Ο οργανισμός αυτός ενημερώνει επίσης το θεματοφύλακα για τυχόν αλλαγές στην έκταση της αρμοδιότητάς του.

4. Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή σε προσχώρηση από οποιοδήποτε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής συνεργασίας του οποίου τουλάχιστον ένα Κράτος μέλος είναι Μέρος στη Σύμβαση. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Κατά το χρόνο της προσχώρησης ο περιφερειακός οργανισμός οικονομικής συνεργασίας δηλώνει την έκταση της αρμοδιότητάς του σχετικά με θέματα που ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση. Ο οργανισμός αυτός ενημερώνει επίσης το θεματοφύλακα για τυχόν αλλαγές στην έκταση της αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 68

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης της τριακοστής πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οποιαδήποτε πράξη που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής συνεργασίας δεν συνυπολογίζεται στις πράξεις που κατατέθηκαν από Κράτη μέλη του οργανισμού αυτού.

2. Για κάθε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής συνεργασίας που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση μετά την κατάθεση της τριακοστής σχετικής πράξης, η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία της κατάθεσης από τέτοιο Κράτος ή οργανισμό της σχετικής πράξης ή την ημερομηνία που η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, οποιαδήποτε είναι μεταγενέστερη.

Άρθρο 69**Τροποποίηση**

1. Μετά την πάροδο πέντε χρόνων από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης, Κράτος Μέρος δύναται να προτείνει τροποποίηση και να τη διαβιβάσει στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος αμέσως κοινοποιεί την προτεινόμενη τροποποίηση στα Κράτη Μέρη και στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών στη Σύμβαση προς το σκοπό της εξέτασης και απόφασης επί της πρότασης. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να επιτύχει ομοφωνία σε κάθε τροποποίηση. Αν όλες οι προσπάθειες για ομοφωνία έχουν εξαντληθεί και δεν έχει επέλθει συμφωνία, για να ισχύσει τροποποίηση, ως τελευταίο μέσο, απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων Κρατών Μερών στη συνεδρίαση της Διάσκεψης των Κρατών Μερών.

2. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής συνεργασίας, σε θέματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες τους, ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο έχοντας ίσο αριθμό ψήφων με τον αριθμό Κρατών μελών τους που είναι Μέρη στην παρούσα Σύμβαση. Οι οργανισμοί αυτοί δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους αν τα Κράτη μέλη τους ασκήσουν το δικό τους δικαίωμα ψήφου και αντίστροφα.

3. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα Κράτη Μέρη.

4. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ για κάθε Κράτος Μέρος ενενήντα μέρες μετά

την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, της πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της τροποποίησης.

5. Όταν μια τροποποίηση τίθεται σε ισχύ, είναι δεσμευτική για εκείνα τα Κράτη Μέρη τα οποία έχουν εκφράσει την συγκατάθεσή τους να δεσμεύονται από αυτή. Τα υπόλοιπα Κράτη Μέρη εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και οποιεσδήποτε προγενέστερες τροποποιήσεις έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει.

Άρθρο 70 **Καταγγελία**

1. Κράτος Μέρος δύναται να καταγγείλει τη Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία αυτή τίθεται σε ισχύ ένα χρόνο μετά την ημερομηνία λήψης της γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

2. Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής συνεργασίας παύει να είναι Μέρος της Σύμβασης όταν όλα τα Κράτη μέλη του την έχουν καταγγείλει.

Άρθρο 71 **Θεματοφύλακας και γλώσσες**

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται ως θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

2. Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης, της οποίας τα αραβικά, κινεζικά, αγγλικά, γαλλικά, ρωσικά και ισπανικά κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά, κατατίθεται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΕ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΠΙΟ ΠΑΝΩ, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτό από τις Κυβερνήσεις τους, έχουν υπογράψει την παρούσα Σύμβαση.